

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., zástupce předsedy senátu JUDr. Jana Engelmana a přísedících JUDr. Marka Bodláka, JUDr. Michala Basíka, JUDr. Jiřího Machourka a prof. JUDr. PhDr. Miloše Večeří, CSc. při ústním jednání dne 17. 6. 2020 ve věci návrhů

1) **ministryně spravedlnosti** ze dne 2. 10. 2019, čj. MSP-4/2019-ODKA-KN/1, na zahájení řízení o kárné odpovědnosti **Mgr. et Mgr. Radky Pavlišové**, okresní státní zástupkyně v Lounech, zast. Pavlem Uhlem, advokátem se sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5,

2) **ministryně spravedlnosti** ze dne 2. 10. 2019, čj. MSP-5/2019-ODKA-KN/1, na zahájení řízení o kárné odpovědnosti **JUDr. Ivety Bollové**, státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem, zast. JUDr. Vlastimilem Rampulou, advokátem se sídlem Karlovo náměstí 671/24, Praha 1,

t a k t o :

I.

Podle § 14 písm. c) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů ve spojení s § 29 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství,

s e z a s t a v u j e

řízení o kárné odpovědnosti kárně obviněné

JUDr. Ivety Bollové, nar. X, státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem

pro skutek spočívající v tom, že

v postavení dohledové státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem v období od 28. 11. 2016 do 25. 8. 2017 v rozporu se svojí povinností postupovat odborně, svědomitě, odpovědně a spravedlivě řádně nevykonávala dohled nad postupem státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Lounech Mgr. et Mgr. Radky Pavlišové ve věci vedené u tohoto státního zastupitelství pod sp. zn. ZT 286/2016 a následně u Okresního soudu v Chomutově pod sp. zn. 3T 19/2017,

protože

zanikla odpovědnost státního zástupce za kárné provinění.

II.**Mgr. et Mgr. Radka Pavlišová,**

nar. X okresní státní zástupkyně v Lounech

se podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů,

zprošťuje

kárného obvinění spočívajícího v tom, že

v postavení dozorové státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Lounech v období od 16. 9. 2016 do 3. 4. 2019 porušila svou povinnost postupovat odborně, svědomitě, odpovědně a spravedlivě, když (i) při výkonu dozoru nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení trestním řádně nepřezkoumala usnesení policejního orgánu ze dne 29. 7. 2016, č. j. KRPU-273091-65/TČ-2015-040781-71, kterým tento orgán zahájil trestní stíhání Mgr. Z. P., Mgr. K. S., Ing. R. M., Ing. P. R., Mgr. K. F., Ing. J. P., P. K., L. K., V. I., H. E. a P. E. jako obviněných ze spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku, a stížnosti obviněných zamítla, (ii) dne 20. 1. 2017 na obviněné Mgr. Z. P., Mgr. K. S., Ing. R. M., Ing. P. R., Mgr. K. F., Ing. J. P., L. K., V. I., H. E. a P. E. k Okresnímu soudu v Lounech podala obžalobu, aniž opatřila či navrhla provedení relevantních důkazů k naplnění všech podmínek pro kvalifikaci jejich jednání jako trestného činu, a to přesto, že byla obžalovanými na svůj chybný postup opakovaně upozorňována, a (iii) na svém názoru setrvala během řízení před soudem až do 3. 4. 2019, kdy při hlavním líčení před Okresním soudem v Chomutově navrhla obžalované zprostit obžaloby, což Okresní soud v Chomutově následně učinil,

čímž měla spáchat

kárné provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství,

protože

tento skutek není kárným proviněním.

III.**JUDr. Iveta Bollová,**

nar. X, státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem,

se podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů,

zprošťuje

kárného obvinění spočívajícího v tom, že

v postavení dohledové státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem v období od 21. 5. 2019 do 13. 8. 2019 v rozporu se svojí povinností postupovat odborně, svědomitě, odpovědně a spravedlivě řádně nevykonala dohled nad postupem státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Lounech Mgr. et Mgr. Radky Pavlišové ve věci vedené u tohoto státního zastupitelství pod sp. zn. ZT 286/2016 a následně u Okresního soudu v Chomutově pod sp. zn. 3T 19/2017,

pokračování

čímž měla spáchat

kárné provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství,

protože

tento skutek není kárným proviněním.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Vzhledem k rozsahu odůvodnění tohoto rozhodnutí soud za účelem jeho větší přehlednosti uvádí, že je rozčleněno do následujících částí, které začínají dále uvedenými body:

I. Kárné obvinění Mgr. et Mgr. Radky Pavlišové	[2]
II. Kárné obvinění JUDr. Ivety Bollové	[18]
III. Obhajoba kárně obviněné Mgr. et Mgr. Radky Pavlišové	[30]
IV. Obhajoba kárně obviněné JUDr. Ivety Bollové	[53]
V. Vyjádření kárné navrhovatelky k obhajobě kárně obviněných	[66]
VI. Skutková zjištění soudu	[73]
VI.A K osobám kárně obviněných	[74]
VI.B K průběhu trestního řízení	[76]
VI.C K průběhu dohledu ze strany KSZ v Ústí nad Labem	[114]
VI.D Postup VSZ v Praze	[125]
VI.E Postup NSZ	[136]
VI.F Další okolnosti a zamítnuté návrhy na provedení dokazování	[148]
VII. Závěry soudu	[150]
VII.A Vymezení skutků ve skutkových větech	[152]
VII.B Prekluze odpovědnosti za kárné provinění, včasnost podání návrhu	[158]
VII.B.1 Možnost podat kárný návrh i v průběhu trestního řízení	[161]
VII.B.2 Trvající kárné provinění u dozorového státního zástupce	[167]
VII.B.3 Povaha kárného provinění u dohledového státního zástupce	[185]
VII.C Posouzení kárně odpovědnosti Radky Pavlišové	[201]
VII.C.1 Zjistitelnost vad posudku kárně obviněnou a procesní reakce na ně	[202]
VII.C.2 Postup dalších článků soustavy státního zastupitelství a soudu a jeho vliv na odpovědnost kárně obviněné	[230]
VII.C.3 Posouzení intenzity pochybení kárně obviněné jako kárného provinění	[238]
VII.D Posouzení kárně odpovědnosti Ivety Bollové	[252]
VII.D.1 Přípustnost výkonu dohledu po podání obžaloby a po pravomocném skončení věci	[255]
VII.D.2 Chybějící následky případně vadného výkonu dohledu	[262]

I. Kárné obvinění Mgr. et Mgr. Radky Pavlišové

[2] Kárná navrhovatelka vymezila v návrhu skutek, kterým se měla kárně obviněná Radka Pavlišová dopustit kárného provinění následovně: „*v postavení dozorové státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Lounech v období od 16. 9. 2016 do 3. 4. 2019 porušila svou povinnost postupovat odborně, svědomitě, odpovědně a spravedlivě, když (i) při výkonu dozoru nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení trestním řádně nepřezkoumala usnesení policejního orgánu ze dne 29. 7. 2016, č. j. KRPU-273091-65/TC-2015-040781-71, kterým tento orgán zahájil trestní stíhání Mgr. Z. P., Mgr. K. S., Ing. R. M., Ing. P. R., Mgr. K. F., Ing. J. P., P. K., L. K., V. I., H. E. a P. E. jako obviněných ze spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 trestního zákoníku, a stížností obviněných zamítla, (ii) dne 20. 1. 2017 na obviněné Mgr. Z. P., Mgr. K. S., Ing. R. M., Ing. P. R., Mgr. K. F., Ing. J. P., L. K., V. I., H. E. a P. E. k Okresnímu soudu v Lounech podala obžalobu, aniž opatřila či navrhla provedení relevantních důkazů k naplnění všech podmínek pro kvalifikaci jejich jednání jako trestného činu, a to přesto, že byla obžalovanými na svůj chybný postup opakovaně upozorňována, a (iii) na svém názoru setrvala během řízení před soudem až do 3. 4. 2019, kdy při hlavním líčení před Okresním soudem v Chomutově navrhla obžalované zprostit obžaloby, což Okresní soud v Chomutově následně učinil“.*

[3] V odůvodnění návrhu se nejprve zabývala přípustností kárného návrhu z hlediska zachování lhůt podle § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (dále jen „**zákon o kárném řízení**“) a § 29 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství (dále jen „**zákon o státním zastupitelství**“). Poukázala na rozhodnutí NSS ze dne 13. 10. 2014, čj. 12 Ksz 7/2014-91, ve věci V. B. (dále jen „**rozhodnutí ve věci V. B.**“). Z něj dovodila, že na jednání státního zástupce, který od převzetí věci k výkonu dozoru až do jejího pravomocného skončení nepostupoval odborně a nezabýval se základními skutkovými a právními otázkami, bez nichž nebylo možné skutek vymezený v usnesení o zahájení trestního stíhání a v obžalobě kvalifikovat jako trestný čin, udržoval po celé trestní řízení protiprávní stav, který v jeho jednotlivých stádiích stále obnovoval. Na takové jednání je proto třeba nahlížet jako na trvající delikt. Posledním aktem kárné obviněné Radky Pavlišové podle ní bylo hlavní líčení konané 3. 4. 2019, při němž byl vydán zprošťující rozsudek. Teprve až tímto úkonem (a následným nabytím právní moci zprošťujícího rozsudku) došlo k ukončení trestního řízení, jež podle názoru kárné navrhovatelky nemělo být vůbec vedeno. Tímtož okamžikem byly postaveny najisto okolnosti, které zakládají závěr o pochybení kárně obviněné. Zároveň s ohledem na nezávislost rozhodovací činnosti moci soudní a nezávislost státního zastupitelství nemohla kárný návrh podat v průběhu trestního řízení. Teprve jeho skončení bylo prvním okamžikem, v němž mohla svého práva podat kárný návrh teoreticky využít. Na skutečnost, že trestní řízení bylo skončeno, byla upozorněna až podnětem Ing. P. R. ze dne 2. 5. 2019. Kárný návrh je podle ní proto podán jak v šestiměsíční subjektivní lhůtě podle § 9 odst. 1 zákona o kárném řízení, tak ve dvouleté objektivní lhůtě podle § 29 zákona o státním zastupitelství.

[4] Kárná navrhovatelka dále popsala průběh trestního řízení, v němž bylo stíháno deset zastupitelů města Postoloprty pro podezření ze spáchání přečinu porušení povinností při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku. Upozornila zejména na to, že policejním orgánem příbraný znalec Ing. Jirí Vaněk ve svém znaleckém posudku, týkajícím se ceny prodané nemovitosti, výslovně uvedl, že tento byl zpracován podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o oceňování majetku**“), a vyhlášky Ministerstva financí č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška) (dále jen „**oceňovací vyhláška**“). Je to zřejmé i z odkazů na metodiky podle těchto předpisů a způsobu výpočtu. Posudek neobsahuje žádnou pasáž, v níž by znalec identifikoval požadavky na stanovení ceny obvyklé, vyplývající z § 137 tr. zákoníku, nebo se snažil takovou cenu určit. Ve stížnostech obviněných proti usnesením o zahájení trestního stíhání bylo poukazováno na nesrovnalosti, které se týkaly ceny prodaných nemovitostí.

pokračování

Ještě před rozhodnutím kárně obviněné o stížnostech vyslechl policejní orgán obviněného Z. P. a P. R., přičemž oba ve svých výpovědích poukázali na to, že byl nevhodně zadán znalecký posudek, neboť se nevěnoval ceně obvyklé.

[5] Kárně obviněná Radka Pavlišová stížnosti proti usnesením o zahájení trestního stíhání deseti zastupitelů zamítla. V odůvodnění mj. uvedla, že ze znaleckého posudku vyplývá, že obvyklá cena nemovitosti činí 1 502 840 Kč, přičemž vypracovaný znalecký posudek obsahuje všechny náležitosti, znalecký závěr ohledně výsledné ceny je v dostatečném rozsahu odůvodněn a logicky provázán s použitými metodami.

[6] Po prostudování spisu obhájce obviněných navrhl zastavení trestního řízení, neboť znalecký posudek opatřený policejním orgánem nezobrazuje cenu obvyklou, nýbrž pouze cenu zjištěnou, přičemž obec není povinna prodávat majetek za cenu zjištěnou.

[7] Kárně obviněná následně podala na obviněné obžalobu. Kladla jim za vinu, že v důsledku jejich úkonů došlo k prodeji nemovitosti v majetku města Postoloprty za kupní cenu, která měla být podstatně nižší, než jaká byla v daném místě a čase dosažitelná, neboť cena v době převodu měla odpovídat částce určené znaleckým posudkem. Městu tak vznikla škoda ve výši rozdílu mezi touto cenou a cenou určenou znaleckým posudkem ve výši 502 840 Kč. V obžalobě je uvedena i argumentace obžalovaného V. I., že znalecký posudek byl vypracován dle metodiky určené pro daňovou potřebu. Kárně obviněná v obžalobě uvedla, že součástí spisového materiálu je rovněž znalecký posudek, kterým byla určena obvyklá cena nemovitostí.

[8] Věc byla řešena před Okresním soudem v Chomutově. Tomu byl doručen návrh obhajoby na zastavení trestního stíhání obžalovaných, přičemž soud byl upozorněn na chybné stanovení ceny. Soud vydal trestní příkazy, kterými obžalované uznal vinnými a uložil jim tresty. Na základě odporů obžalovaných bylo nařízeno hlavní líčení. Obžalovaní i v průběhu řízení před soudem opakovaně upozorňovali na vady znaleckého posudku. V průběhu řízení před soudem bylo trestní stíhání P. R. přerušeno. Při hlavním líčení dne 13. 6. 2018 byl slyšen znalec Ing. Vaněk, který mj. uvedl, že pro ocenění by bylo vhodné použít i metodu porovnávací, ale v době ocenění neměl žádné informace, že by se okolí podobná nemovitost prodávala, proto použil vyhláškovou cenu. Byl to pro něj zcela určitě nejpřesnější výpočet, jak dospět k nějaké ceně. V průběhu hlavního líčení dne 25. 7. 2018 byl slyšen znalec Petr Ort, který uvedl, že cena určená podle cenového předpisu a cena obvyklá jsou vzájemně nekompatibilní. Soud následně zadal zpracování revizního znaleckého posudku. V revizním posudku dospěl znalecký ústav k závěru o zásadní nevhodnosti postupu zvoleného v posudku Ing. Vaňka. Cenu nemovitostí ve smyslu § 137 tr. zákoníku stanovil na 950 000 Kč. V rámci své závěrečné řeči při hlavním líčení dne 3. 4. 2019 kárně obviněná uvedla, že oproti přípravnému řízení došlo k zásadní změně důkazní situace, neboť v hlavním líčení bylo prokázáno, že prodej byl realizován za odpovídající cenu. Nespatřovala žádné pochybení v postupu orgánů činných v trestním řízení, ale v metodice znalce, pro jejíž přezkoumání nemají orgány činné v trestním řízení odborné znalosti. Následně byl vyhlášen rozsudek, kterým byli obžalovaní obžaloby zproštěni. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že soud nemá za prokázané tvrzení obžaloby, že cena nemovitosti v době převodu odpovídala částce 1 502 840 Kč, která vycházela ze znaleckého posudku, protože se znalecký posudek reálně nezabýval otázkou tržní hodnoty nemovitosti a je tedy pro toto trestní řízení nepoužitelný.

[9] Poté, co zprošťující rozsudek nabyl právní moci, se původní obžalovaní obrátili na Ministerstvo spravedlnosti s žádostí o odškodnění a náhradu nemajetkové újmy v souvislosti s jejich nezákonným trestním stíháním přesahující v celkové výši částku 21 milionů Kč.

[10] V rozhodnutí ve věci V. B. Nejvyšší správní soud stanovil, kdy může nezákonně vedené trestní řízení mít za následek kárnou odpovědnost státního zástupce. Mezi ně patří i situace, že by

si státní zástupce neopatřil naprosto žádné důkazy ani nenavrhl soudu jejich provedení, pokud jde o základní skutkové otázky, bez nichž nemohl uvažovat o právní kvalifikaci skutku jako trestného činu. Do této kategorie patří i situace, pokud důkaz je zjevně nezpůsobilý prokázat, že podmínky pro naplnění dané kvalifikace jsou splněny. Důkazem, z něž kárně obviněná dovozovala, že jednáním obviněných byla způsobena značná škoda ve smyslu § 221 ve spojení § 137 trestního zákoníku, byl posudek Ing. Vaňka. Posudek však nestanovil cenu obvyklou, ale cenu zjištěnou, tedy určenou podle zákona o oceňování majetku a oceňovací vyhlášky.

[11] Nezpůsobilost posudku prokázat splnění podmínky způsobení značné škody je oproti tvrzením kárně obviněné v její závěrečné řeči na první pohled jasně seznatelná ze samotného textu posudku a běžně obezřetná osoba znalá práva si jí měla být vědoma. To potvrzuje i fakt, že na zásadní nevhodnost metody použité v posudku byla kárně obviněná opakovaně upozorňována v průběhu celého trestního řízení samotnými obviněnými a jejich obhájcem. Na tyto opakované argumenty však kárně obviněná v rozhodnutí o stížnostech ani později nijak nereagovala. Nedošlo ani k zásadní změně důkazní situace v hlavním líčení. Skutkové okolnosti související s jednáním obviněných se nezměnily.

[12] Kárně obviněná tak v období od 16. 9. 2016 do 3. 4. 2019 flagrantně porušila svou povinnost postupovat odborně, svědomitě, odpovědně a spravedlivě, když navzdory nezpůsobilosti posudku Ing. Vaňka prokázat splnění podmínky způsobení značné škody zamítla stížnosti obviněných proti usnesení o zahájení trestního stíhání, podala na ně obžalobu a setrvala na svém stanovisku až do hlavního líčení dne 3. 4. 2019, aniž by iniciovala doplnění dokazování k dané otázce či přijala jiné vhodné opatření.

[13] Jednání kárně obviněné představuje vědomou nedbalost, a v každém případě pak nedbalost nevědomou. Kárně obviněná byla jednak na vady posudku Ing. Vaňka opakovaně upozorňována v rámci celého trestního řízení, jednak je osobou práva znalou a s ohledem na své postavení státní zástupkyně a povinnosti stanovené jí § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství je povinna být důsledně seznámena s příslušnými právními předpisy, a zejména pak s § 137 a § 221 trestního zákoníku. Kárně obviněná si tak musela být vědoma, že posudek Ing. Vaňka není způsobilý prokázat splnění podmínky způsobení značné škody, která je základní podmínkou pro to, aby daný skutek mohl být posouzen jako trestný čin.

[14] Jednání kárně obviněné Radky Pavlišové vedlo k tomu, že bylo po dobu několika let nezákonně vedeno trestní stíhání proti značnému počtu osob, aniž by pro takový postup byly splněny podmínky. Tato skutečnost významným způsobem zpochybňuje důvěru veřejnosti v odbornost státního zastupitelství a v jeho činnost obecně. S ohledem na podané žádosti o náhradu škody je vysoce pravděpodobné, že jejich žádostem bude částečně vyhověno přímo Ministerstvem spravedlnosti. Rovněž nelze vyloučit, že příslušný soud v případném soudním řízení přičkne obžalovaným vyšší částky.

[15] Jednání kárně obviněné tak s nejvyšší pravděpodobností bude mít nepříznivé následky pro státní rozpočet. Jednání kárně obviněné nicméně nebylo jediným faktorem, který přispěl k neopodstatněnému vedení trestního řízení. K pochybení kárně obviněné přistupuje pochybení dohledové státní zástupkyně, která v rámci výkonu dohledu nepřijala efektivní kroky k nápravě vady spočívající v nezpůsobilosti posudku Ing. Vaňka, na niž byla upozorňována, jakož i pochybení soudu, který nejprve navzdory této vadě vydal trestní příkaz. Tato skutečnost nicméně nevede k závěru, že by se kárně obviněná nedopustila flagrantního porušení svých povinností.

[16] Zejména s ohledem na okolnost, že pochybení kárně obviněné Radky Pavlišové nebylo jediným faktorem, který přispěl k neoprávněnému vedení trestního řízení, považuje kárná navrhovatelka za dostatečné kárné opatření uložení důtky.

pokračování

[17] Dne 28. 11. 2019 kárná navrhovatelka zaslala informaci, ve které doplnila, že obdržela na základě své dřívější žádosti od nejvyššího státního zástupce přípis, v němž jí nejvyšší státní zástupce sděluje, že dospěl ohledně povahy a závažnosti pochybení kárně obviněné Radky Pavlišové k totožným závěrům jako kárná navrhovatelka. Dospěl nicméně k závěru, že již uplynuly lhůty pro podání kárného návrhu, s čímž se však navrhovatelka neztotožňuje. Dále sdělila, že předsedkyni senátu Okresního soudu v Chomutově, která v posuzované věci vydala trestní příkaz, ačkoliv pro to nebyly splněny zákonem stanovené podmínky, udělila za toto pochybení výtku podle § 88a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (**zákon o soudech a soudcích**).

II. Kárné obvinění JUDr. Ivety Bollové

[18] Kárná navrhovatelka vymezila v návrhu skutek, kterým se měla kárně obviněná Iveta Bollová dopustit kárného provinění následovně: „*v postavení dohledové státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem v období nejméně od 28. 11. 2016 do 13. 8. 2019 v rozporu se svojí povinností postupovat odborně, svědomitě, odpovědně a spravedlivě řádně nevykonávala dohled nad postupem státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Lounech Mgr. et Mgr. Radky Pavlišové ve věci vedené u tohoto státního zastupitelství pod sp. zn. ZT 286/2016 a následně u Okresního soudu v Chomutově pod sp. zn. 3T 19/2017*“.

[19] Úvodem se kárná navrhovatelka i v tomto návrhu věnovala subjektivní a objektivní lhůtě pro podání návrhu. Vyšla též z rozhodnutí ve věci V. B. Jeho závěry je třeba aplikovat i na případ, kdy vytýkané jednání spočívá v postupu dohledového státního zástupce, který řádně nevykonává dohled nad postupem dozorového státního zástupce. I v tomto případě je totiž neadekvátní výkon dohledu trvajícím protiprávním stavem, který představuje jeden skutek. Naposledy byl dohled vykonán ve dnech 9. až 13. 8. 2019, přičemž kárná navrhovatelka byla o jeho vykonání informována krajským státním zástupcem v Ústí nad Labem v jeho přípisu ze dne 24. 9. 2019. Zároveň i vůči kárně obviněné Ivetě Bollové mohla navrhovatelka podat kárný návrh až po skončení samotného trestního řízení, tedy po vyhlášení zprošťujícího rozsudku. Je tak přesvědčena, že i v tomto případě má zachovanou objektivní i subjektivní lhůtu pro podání kárného návrhu.

[20] Na základě podnětu obhájce obviněných byl kárně obviněnou proveden dohled nad postupem Okresního státního zastupitelství v Lounech (dále „**OSZ v Lounech**“), o čemž byl 28. 11. 2016 sepsán záznam. Po přezkoumání obsahu dozorového spisu OSZ v Lounech a spisu policejního orgánu kárně obviněná Iveta Bollová dospěla k závěru, že usnesení kárně obviněné Radky Pavlišové o zamítnutí stížností je důvodné. Podnět k výkonu dohledu kárně obviněná shledala nedůvodným a vůči OSZ v Lounech neučinila žádná opatření.

[21] Na základě podnětu tehdejšího ministra spravedlnosti JUDr. Roberta Pelikána, Ph.D., ze dne 15. 5. 2017 byl kárně obviněnou proveden dohled nad postupem OSZ v Lounech, přičemž záznam o dohledu je datován ke dni 25. 7. 2017 a jeho doplnění ke dni 25. 8. 2017. Kárně obviněná Iveta Bollová dospěla k závěru, že se věc nachází ve stádiu řízení před soudem a bylo na něm, aby o ní rozhodl. Dále konstatovala, že kárně obviněná Radka Pavlišová se spokojila se závěry znaleckého posudku Ing. Vaňka, a to bez dalšího jeho doplnění a upřesnění, zda se jedná o cenu nemovitosti v místě a čase obvyklou či nikoliv. Trestní stíhání bylo nicméně dle kárně obviněné Ivety Bollové zahájeno důvodně i na základě takto vypracovaného znaleckého posudku v souvislosti s listinami ze zasedání zastupitelstva města Postoloprty, jednáními ohledně prodeje předmětné nemovitosti, jakož i předchozími snahami o její prodej. Obžaloba byla podána, aniž by při zjištění hodnoty majetku bylo důsledně postupováno dle § 137 tr. zákoníku, a přicházelo v úvahu ještě v rámci přípravného řízení opatřit doplnění znaleckého posudku. Vzhledem k tomu, že nalézací soud obžalobu přijal a nařídil hlavní

líčení, když předtím vydal i trestní příkaz, bylo nicméně dle kárně obviněné Ivety Bollové namístě, aby intervenující státní zástupce trval na výslechu znalce, případně na doplnění znaleckého posudku. Dále upozornila na nově účinnou novelu zákona o obcích.

[22] Ve dnech dne 9. až 13. 8. 2019 kárně obviněná Iveta Bollová provedla další dohled nad postupem kárně obviněné Radky Pavlišové. V průběhu tohoto dohledu nezjistila nic, co by měnilo závěry učiněné při předcházejících dohledech. Kárně obviněná Radka Pavlišová podle ní postupovala při výkonu dozoru řádně. Nesprávnost stanovené ceny nemovitosti pro účely trestního řízení se neodvívěla od nesprávně položené otázky znalci, nýbrž z neodpovídající aplikace pravidel pro oceňování znalcem. Takové odborné pochybení znalce je však mimo rozlišovací úroveň státního zástupce, který není současně odborníkem na oceňování nemovitostí. Nebyla zjištěna jiná pochybení či nedostatky než ty, na které bylo již OSZ v Lounech upozorněno.

[23] Stejně jako podle rozhodnutí ve věci V. B. může být postižen za nikoliv řádný výkon dozoru dozorový státní zástupce, může kárnou odpovědnost státního zástupce založit i neadekvátní výkon dohledu nad postupem dozorového státního zástupce, který se dopustil některého z pochybení, která podle daného rozhodnutí zakládají kárnou odpovědnost dozorového státního zástupce. Pokud totiž státní zástupce při výkonu dohledu neidentifikuje flagrantní porušení povinnosti dozorového státního zástupce a nepřijme adekvátní opatření k tomu, aby byly následky tohoto porušení odstraněny, dopouští se sám obdobně flagrantního porušení vlastních povinností při výkonu dohledu.

[24] Tak tomu bylo i v případě kárně obvinění Ivety Bollové. Nesprávnost znaleckého posudku Ing. Vaňka měla shledat na základě stejných skutečností jako dozorová státní zástupkyně. Na tuto vadu výslovně upozornil i tehdejší ministr spravedlnosti ve svém podnětu k výkonu dohledu z 15. 5. 2017. Za těchto okolností nelze přijmout tvrzení kárně obviněné ve zprávě o dohledu z 13. 8. 2019, podle něž bylo pochybení znalce mimo rozlišovací úroveň státního zástupce. Nelze ani souhlasit s tím, že by trestní stíhání bylo zahájeno důvodně i na základě posudku Ing. Vaňka a dalších kárně obviněnou Ivetou Bollovou uvedených skutečností. Žádná z nich totiž neumožňuje konstatovat, jaká byla cena nemovitostí ve smyslu § 137 tr. zákoníku v okamžiku jejich prodeje.

[25] Kárně obviněná Iveta Bollová tak v období nejméně od 28. 11. 2016 do 13. 8. 2019 flagrantně porušila své povinnosti při výkonu dohledu. Navzdory nezpůsobivosti posudku Ing. Vaňka prokázat splnění podmínky způsobení značné škody, na níž byla explicitně upozorňována, při prvním výkonu dohledu neshledala žádné pochybení dozorové státní zástupkyně, při druhém výkonu dohledu sice konstatovala, že dozorová státní zástupkyně nepostupovala důsledně podle § 137 tr. zákoníku, ale i přes toto konstatování dospěla k závěru, že trestní řízení bylo zahájeno důvodně, v důsledku čehož nepřijala opatření, která by vedla k odstranění následků pochybení dozorové státní zástupkyně, a při třetím výkonu dohledu nesprávně dospěla k závěru, že se dozorová státní zástupkyně nedopustila pochybení.

[26] Zavinění shledává ze stejných důvodů jako u kárně obviněné Radky Pavlišové ve formě vědomé nedbalosti, případně alespoň ve formě nedbalosti nevědomé.

[27] I jednání kárně obviněné Ivety Bollové je závažné, protože i ono přispělo k tomu, že bylo po dobu několika let nezákonně vedeno trestní stíhání proti značnému počtu osob, aniž by pro takový postup byly splněny podmínky. Toto selhání kontrolních mechanismů trestního řízení významným způsobem zpochybňuje důvěru veřejnosti v odbornost státního zastupitelství a v jeho činnost obecně. I zde bude mít důsledek jejího pochybení velmi pravděpodobně dopad na výdaj ze státního rozpočtu. Stejně jako v případě Radky Pavlišové

pokračování

i u ní se na způsobení následku podílelo více osob. I u ní zejména z tohoto důvodu navrhuje kárné opatření v podobě důtky.

[28] Dne 3. 12. 2019 kárná navrhovatelka zaslala informaci, ve které stejně jako u obviněné Radky Pavlišové sdělila, že i u Ivety Bollové nejvyšší státní zástupce dospěl ohledně povahy a závažnosti pochybení k totožným závěrům jako kárná navrhovatelka a informovala o udělení výtky předsedkyni senátu Okresního soudu v Chomutově.

[29] V rámci závěrečného návrhu navrhovatelka dále uvedla, že pokud by nebylo nahlíženo i na výkon dohledu jako na trvající delikt, pak by i sebezávažnější pochybení v dohledu ve fázi přípravného řízení, byla často kárně nepostižitelná, zejména u těch řízení, která trvají dlouho.

III. Obhajoba kárně obviněné Mgr. et Mgr. Radky Pavlišové

[30] Kárně obviněná Radka Pavlišová se ke kárnému obvinění vyjádřila písemně, v rámci svého výslechu, v dalším průběhu ústního jednání a v rámci závěrečné řeči.

[31] V první řadě se domnívá, že i pokud by tvrzené jednání bylo kárným proviněním, pak zanikla její kárná odpovědnost za jeho spáchání podle § 29 zákona o státním zastupitelství.

[32] Skutek, tak jak je vymezen ve skutkové větě návrhu, je uvozen návětlím skutkové věty, které obecně popisuje postavení kárně obviněné a vyjadřuje právní hodnocení jejího jednání. Na to navazuje dějový popis skutku členěný do tří fází označených (i), (ii) a (iii). První fáze skutku nastala v podobě jednorázového úkonu, kterým bylo vyřízení stížnosti proti usnesení policejního orgánu, jímž bylo zahájeno trestní stíhání, a to dne 29. 7. 2016. Druhá fáze skutku spočívá rovněž v podobě jednorázového úkonu, a to podání obžaloby 20. 1. 2017. Třetí fáze skutku je pak definována tak, že „na svém názoru setrvala během řízení před soudem až do 3. 4. 2019 [...]“.

[33] První dvě fáze, pokud by se posuzovaly samostatně jako jeden nebo dva skutky, by byly nepochybně promlčeny. Podmínkou jakýchkoliv úvah o trestnosti skutku jako celku je to, že třetí fáze je deliktním jednáním, které je nedílnou součástí prvních dvou skutkových fází nebo alespoň jedné z nich. V úvahu nepřichází tzv. pokračování v deliktním jednání, protože se nejedná o shodné a opakované útoky na právem chráněný zájem, které jsou vedeny jednotným úmyslem. Jediná teoretická možnost je tzv. trvající kárný delikt. Rozhodnutí ve věci V. B. však reagovalo na jinak postavenou skutkovou větu. V ní byly popsány jednotlivé procesní kroky, přičemž posledním krokem bylo podání odvolání proti zprošťujícímu rozsudku. Nebylo v ní nic o setrvání na názoru, ale byla v ní popsána konkrétní aktivní jednání. To, že by věc byla posouzena jako trvající kárné provinění, může nastat i navzdory špatnému odůvodnění kárného návrhu, protože kárný senát je vázán jen skutkovou větou, kterou může právně posoudit jinak. Pojem trvajícího deliktu je znám i v rámci správního trestání. Vyjádřil se k němu Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 22. 2. 2005, čj. 5 A 164/2002-44, č. 832/2006 Sb. NSS. Ten, kdo se však dopouštěl trvajícího deliktu, aktivně protiprávní stav udržoval, což je podstatou trvajících deliktů obecně. Tyto skutky pro to, aby byly (kárně) trestné, vyžadují aktivní udržování protiprávního stavu, které předpokládá seznatelnou trvající míru vnější vědomé aktivity pachatele. V nyní souzené věci jsou ovšem věci postaveny jinak.

[34] Chráněnou hodnotou projednávaného deliktu je důvěra v činnost a odbornost státního zastupitelství a údajně nedodrženou povinností je povinnost postupovat odborně, svědomitě, odpovědně a spravedlivě. Trestní řízení má svou časovou posloupnost a státní zástupce činí rozhodnutí v konkrétních fázích; jinak postupuje procedurálně. Být obžalován není protiprávní stav, a to ani za situace, kdy je obžalovaný posléze zproštěn. Protiprávní je porušení konkrétní povinnosti nebo její provedení jinak než „odborně, svědomitě, odpovědně a spravedlivě“. I pokud by kárně obviněná připustila, že podání obžaloby bylo kárným proviněním, tak následný průběh

hlavního líčení už sám o sobě jím být nemůže, protože setrvání na názoru, které nemá samo o sobě žádné procesní důsledky, vnější projevy nebo jiné výstupy, není protiprávní.

[35] Státní zástupce je po podání obžaloby stranou trestního řízení, má povinnost se během hlavního líčení podílet na dokazování a na závěr je povinen je vyhodnotit a v souladu s tím vyjádřit názor v podobě závěrečného návrhu. Státní zástupce nemůže ani postupovat jinak, protože pokud se v průběhu dokazování postupně mění ustálený důkazní stav, nemůže státní zástupce řízení ukončit. Nejedná se tedy o udržování protiprávního stavu. Svůj změněný názor by měl vyjádřit až v závěrečném návrhu, pokud by to učinil dříve, postupoval by nevhodně.

[36] Existuje sice možnost zpětvzetí obžaloby podle § 182 tr. řádu. Jedná se však o nástroj z povahy věci výjimečný. Pokud by důvodem pro zpětvzetí měla být zlepšující se důkazní situace ve prospěch obžalovaného, nemělo by být zpětvzetím jeho postavení zhoršeno. Takový postup by totiž byl obcházením zákazu *ne bis in idem*. Pokud by státní zástupce vzal obžalobu zpět, tak by mohl řízení zastavit pouze tehdy, pokud by dospěl k závěru, že skutek není trestným činem. Pro zproštění v hlavním líčení oproti tomu postačí pouhá důvodná pochybnost. Pokud sám státní zástupce navrhne zproštění, je to pro obžalovaného významně vstřícnější, než zpětvzetí obžaloby, které by jej uvrhlo zpět do režimu „v pochybnosti se podává obžaloba“. V takovém případě by totiž státní zástupce musel dokončit přípravné řízení a v pochybnostech opět podat obžalobu. Zpětvzetí je vyhrazeno pro situace odlišné a výjimečné. I proto je v případě zpětvzetí obžaloby po zahájení hlavního líčení zákonem stanovena podmínka souhlasu obžalovaného. Názor kárně obviněné nemohl být prezentován navenek nebo být procesně zohledněn dříve, než v závěrečném návrhu. Třetí fáze kárného deliktu je fakticky pouze kritika domnělého vnitřního přesvědčení kárně obviněné. Setrvání na názoru však trestné není. Názor, na kterém kárně obviněné údajně setrvala, není navíc ani ve skutkové větě popsán a není zřejmé, jaký názor by měl být správný. Třetí část skutku tak nelze považovat za součást jakéhokoliv jednání, protože se jedná pouze o mentální stav, který nemohl mít podle platného práva jevovou stránku v chování kárně obviněné. Pro účely zániku trestnosti je tedy třeba hodnotit pouze skutky popsané pod body (i) a (ii), které jsou nepochybně promlčené, ať už objektivně nebo subjektivně.

[37] Nelze také přehlédnout, že s věcí byl seznámen po podání obžaloby již tehdejší ministr spravedlnosti. Nic mu nebránilo v tom, aby již tehdy zahájil kárné řízení, neboť nemusel vyčkávat na skončení trestního řízení, jak tvrdí kárná navrhovatelka. Smyslem kárného řízení a povinností kárného žalobce je podat kárný návrh ihned, jakmile jsou k tomu dány podmínky.

[38] Pokud jde o vymezení kárného provinění, pak skutková věta každého deliktního jednání by měla obsahovat všechny prvky skutkové podstaty. Porušená povinnost by měla být přesně popsána. Skutková věta by naopak neměla obsahovat nepodložené právní závěry. V souzené věci je pod bodem (i) konstatováno, že kárně obviněná Radka Pavlišová řádně nepřezkoumala usnesení o zahájení trestního stíhání a současně je zde uvedeno, že stížnosti proti nim zamítla, což je procesní rámeček takového přezkumu. Z textu tak není patrné, jaká zákonná povinnost byla porušena. Dále je jí pod bodem (ii) vytýkáno, že podala obžalobu, aniž by bylo specifikováno, co měla tedy učinit nebo v čem bylo podání obžaloby protiprávní nebo jakou povinnost uloženou zákonem porušila. Totéž pak platí v bodě (iii) o setrvání na názoru. Skutková věta tak vyznívá, že je samo o sobě kárně postižitelné rozhodnout o stížnosti proti zahájení trestního stíhání, podat obžalobu a mít vlastní názor. Kritérium nezákonnosti ve skutkové větě ovšem uvedeno není. Nedostatky skutkové věty kompenzuje její návěť, které ji uvozuje slovy, že dále rozvedený skutek je porušením povinnosti postupovat odborně, svědomitě, odpovědně a spravedlivě. Co přesně konkrétně je porušením těchto principů se však čtenář nedozví.

[39] Podstatu kárného stíhání lze snad zjistit až důsledným studiem odůvodnění, byť s určitými pochybami. I takto pojatá kárná odpovědnost se ovšem vymyká tomu,

pokračování

jak jsou definovány povinnosti státních zástupců dané trestním řádem a zákonem o státním zastupitelství.

[40] Kárně obviněná se poprvé seznámila s daným trestním stíháním skrze stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání. Podle § 160 odst. 1 tr. řádu se pro zahájení trestního stíhání nevyžaduje rozumná jistota stran podkladů, postačí náznak v podobě „*nasvědčují-li okolnosti*“. Obvyklá praxe dokonce ani ve většině případů v podobných kauzách nevyžaduje znalecké posudky, ale spokojí se s odborným vyjádřením nebo podobným podkladem, přičemž podrobnější dokazování se činí později. V daném trestním stíhání navíc obvinění porušili jiná pravidla prodeje obecního majetku a indicií protiprávního jednání bylo více. Nebyl tak důvod postoj policejního orgánu revidovat, protože podmínky pro zahájení trestního stíhání splněny byly. Polemika obviněných s obsahem znaleckého posudku v daný okamžik nebyla formulována tak, jak tomu bylo později, byť kárný návrh předstírá opak.

[41] Pokud jde o podání obžaloby, pak poté, co policejní orgán postoupí věc státnímu zástupci s návrhem na podání obžaloby, musí státní zástupce, neshledá-li nutnost doplnění vyšetřování, volit mezi dvěma variantami. Buďto jsou dány podmínky pro zastavení řízení, podmíněné zastavení či postoupení jinému orgánu a je možné volit jeden z těchto postupů nebo je nutné podat obžalobu. Podmínky pro zastavení trestního stíhání, protože je postaveno najisto, že se skutek nestal, nebo že není trestným činem, v daný okamžik naplněny nebyly. Pro státního zástupce platí princip „*v pochybnostech žaluj*“.

[42] Co se týče případných vad posudku, pak koncepce znaleckého zkoumání je založena na presumpci správnosti takových posudků. Za tímto účelem jsou znalci vybíráni podle své odbornosti, skládají slib a jsou vázáni podobnými povinnostmi jako soudci a státní zástupci. Jejich posudky požívají primárně důvěru, pokud není prolomena. To může nastat zjevnou nesprávností či nelogičností nebo posudkem jiným a posouzení je vždy otázkou individuální. Ani jedna z těchto podmínek naplněna nebyla a kárně obviněná neměla zásadní důvod posudku nevěřit. K tomu se navíc přičítá skutečnost, že i praxe oceňování nemovitostí (či jiných hodnot) používá pro případ, že neexistují srovnatelné transakce, ze kterých je odvozena cena běžná, jiné náhradní metody, z nich tabulková metoda je jedna z nich. Revizní znalec ve výsledku u hlavního líčení upozornil na nekonzistentnost právní a ekonomické terminologie, pokud jde o určení ceny obvyklé. Poukázal na komentář Ministerstva financí k určování ceny obvyklé, dle něhož nelze-li cenu obvyklou určit statistickým vyhodnocením skutečně realizovaných prodejů, určí se cena zjištěná, čímž se řídil znalec Ing. Vaněk. Obdobné závěry uvedl i Ing. Racek, pokud jsou zohledněny všechny podmínky stanovené cenovým podpisem.

[43] Odborná polemika s posudkem ze strany obviněných je pravidelným znakem téměř každého řízení, ve kterém dokládá posudek nějaký prvek skutkové podstaty. Znalec pochopil zadání posudku tak, jak bylo policejním orgánem zamýšleno, tedy, že má zjistit cenu obvyklou, což potvrdil u hlavního líčení. Zvolil nákladovou a výnosovou metodu s odůvodněním, že porovnávací metodu nemohl použít, protože se neuskutečnil potřebný počet realizovaných prodejů v dané době. Takto svůj postup vysvětlil u hlavního líčení. To odpovídá například i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2012, sp. zn. 5 Tdo 141/2012. Doplnění znaleckého posudku v přípravném řízení kárně obviněná nezadala, jelikož v té době proti znalci nestál žádný jiný relevantní, odborný názor, a také byla znalcem neformálně telefonicky ujištěna, že tímto způsobem lze dospět k obvyklé ceně. O tom nečinila záznam do dozorového spisu, nicméně znalec jí to později potvrdil písemně v době po podání obžaloby a v době, kdy se rozhodovalo o vydání k trestnímu stíhání jednoho z obviněných Poslaneckou sněmovnou.

[44] Součástí skutkové věty je slovní spojení „*a to přesto, že byla obžalovanými na svůj chybný postoj opakovaně upozorňována*“. Obviněný nemá povahu dohledového orgánu vůči znalci či státnímu

zástupci. Státní zástupce není s to rozhodnout odborný spor mezi obviněným a znalcem. Obviněný má právo předložit posudek jiný, a to i v přípravném řízení, což se však stalo až v hlavním líčení. Samotná odborná kritika posudku v přípravném řízení není sama o sobě důvodem pro zjednání posudku revizního. Navíc ani předložení konkurenčního posudku nevedlo bezprostředně ke zproštění, ale k tomu, že soud pověřil znalecký ústav vypracováním revizního posudku, který ovšem dospěl k závěru, že ani jeden z obou předchozích vzájemně si konkurujících posudků nebyl správný. V přípravném řízení se kárně obviněná Radka Pavlišová nikdy neseetkala s tím, že by jen na základě námitek obviněných byl zadán revizní znalecký posudek.

[45] Navíc námitky obviněných se v průběhu celého řízení vyvíjely. Zpočátku brojili proti celému posudku jako takovému, včetně toho, jakou dobu strávil znalec v nemovitosti. Ve stížnostech, pokud jde o obvyklou cenu, poukazovali na to, jak je vymezena v zákoně o obcích, s tím, že oceňovací předpis s ní není propojen. Pregnantní námitka, na které je kárné řízení postaveno, přišla až s podnětem k výkonu dohledu od ministra spravedlnosti, tedy po podání obžaloby.

[46] Trestní řízení je po několika reformách založeno na tom, že těžiště kontradiktorního dialogu se odehrává před soudem. Míra zjišťování rozhodných okolností v přípravném řízení má své meze a klíčové okolnosti se objasňují před soudem. Nelze proto klást kárně obviněné k tíži, že nepokračovala v dalším objasňování či odstraňování pochyb obviněných a nezadala revizní posudek během přípravného řízení. Neměla k tomu věcný důvod.

[47] Vzhledem k uvedenému nebyla problematičnost původního posudku zřejmá a cesta k jejímu poznání vyžadovala nikoliv jeden další posudek, ale posudky dva, z nichž jeden byl ústavní, přičemž takový postup není prakticky v přípravném řízení možný a své místo má až v hlavním líčení.

[48] Kárný návrh, který staví na tom, že kárně obviněná postavila obžalobu na nezpůsobilém důkazu, je tedy nedůvodný. Rozhodnutí ve věci V. B. takový důvod pro odpovědnost státního zástupce při postupu v trestním řízení nezná a zároveň není pravda, že by se o nezpůsobilý důkaz jednalo. V okamžiku, kdy byla podávána obžaloba, neexistovaly objektivní indicie pro takový závěr. Jiný postup, než podání obžaloby, tak nebyl možný. Ani kárně obviněnou Ivetou Bollovou vykonaný dohled neshledal žádné pochyby v jejím postupu. Na postupu kárně obviněné Radky Pavlišové neshledal nic neobvyklého ani soud, který zprvu vydal trestní příkaz. Jeho vydání indikuje základní projednatelnost obžaloby a její způsobilost za určitých okolností uspět. Ostatně tento postup soudu mlčky aprobovala i kárná návrhovaatelka, která na soudkyni, která v projednávané věci rozhodla trestním příkazem, kárnou žalobu nepodala.

[49] Pravidla jsou nastavena tak, že trestní procedura se rozbíhá v případě, kdy okolnosti pouze „nasvědčují“, kdežto již rozběhlou proceduru je možné před soudním projednáním zastavit pouze tehdy, pokud je nevína postavena najisto. Princip, že v pochybnostech se vysloví nevína, se uplatní až po skončení veřejného hlavního líčení. Tyto principy mají své hluboké důvody. Existuje zájem na projednání všech věcí sporných a existuje zájem na odsouzení věcí pouze nesporně trestných. Je tedy pravidelným znakem právního státu, že existují případy, které končí zproštěním. Důsledkem tohoto nastavení je samozřejmě to, že existují lidé, kteří jsou souzeni nakonec nedůvodně a své stíhání vnímají úkorně. To je samozřejmě pochopitelné, stejně jako nezbytné. Bez zprošťujících rozsudků totiž neexistuje právní stát a rozsudky pouze odsuzující se vydávají ve státech, které právní nejsou.

[50] Systém trestní justice v širším slova smyslu, jehož součástí jsou jak soudy, tak státní zastupitelství, ale i obhajoba a znalci, musí vykazovat určité parametry záruk fungování jednotlivých rolí. Z dosavadní judikatury, především Ústavního soudu, plyne, že funkce soudce,

pokračování

ale i státního zástupce musí vykazovat dostatečné záruky nezávislosti a nestrannosti. Kárné oprávnění ministra spravedlnosti k podání kárného návrhu je nástroj, kterým může zásadním způsobem změnit postavení státního zástupce, popřípadě jej po nějakou dobu vystavit zásadní právní nejistotě. V trestní věci se jednalo o důvodné podezření z hospodářské kriminality. Kárně obviněná čelila během řízení faktičtě podaného podnětu k dohledu ze strany ministra spravedlnosti, což už samo o sobě je poněkud nestandardní postup. Ministru je vyhrazeno právo stížnosti pro porušení zákona, kterým může zasáhnout do řízení *ex post*, pokud podle něj selžou nástroje standardní. Za situace, kdy již během řízení skrze podnět k dohledu intervenuje do živé kauzy, jeví se následný kárný návrh jako snaha vyjádřit kritiku za to, že státní zástupce postupoval nestranně a nikoliv v intencích, které mu byly skrze podnět naznačeny. Na tomto názoru kárně obviněná setrvává i za situace, kdy se důkazní situace před soudem vyvinula zcela jinak, než původně předpokládala; to je totiž přípustným znakem každého trestního řízení. Ostatně změnu situace reflektovala v závěrečném návrhu. Státní zástupce naopak musí mít relativně vysokou jistotu, že pokud bude postupovat podle zákona, ustálených pravidel a podle svého svědomí, nesmí být za takto nezávislý postup trestán. I pozdější podání kárného návrhu bylo odůvodněno tak, že do konce trestního řízení nebylo postaveno na jisto, zda je kárný návrh důvodný. Pokud to tvrdí i kárná navrhovatelka, pak nemůže zároveň klást kárně obviněné za vinu, že ta měla pochybení poznat od samého počátku. Pokud jde o posudky bank, tak banky si je nechávají zpracovat pro účely vlastního zajištění a cenu tak tlačují kvůli tomu značně dolů. O důvodnosti svého postupu byla také opakovaně utvrzována jak nadřízeným státním zastupitelstvím, tak i soudem.

[51] Při svém výslechu na základě dotazů dále uvedla, že tato věc byla první věc, kterou dozorovala od začátku, ve které se setkala se znaleckým posudkem na oceňování majetku. Bylo to asi rok po jejím jmenování do funkce státní zástupkyně, přičemž nebyla na žádném školení, které by se věnovalo problematice oceňování majetku a informace k oceňování tak získávala zejména praxí. Nevšimla si nepřesnosti v zadání otázky znalci ze strany policejního orgánu, ale znalec později uvedl, že zadání pochopil správně jako určení ceny obvyklé. Základní metody oceňování úplně neznala, dívala se do judikatury a do zákona o oceňování majetku a postupně se s nimi seznámila. Již zjistila, že metodika oceňování nemovitostí je velmi složitá. Ostatně i revizní znalecký posudek dospěl k závěru, že obvyklou cenu nelze určit, protože nejde o relativně homogenní věci s nízkým rozpětím cen. Nebyla si úplně vědoma rozdílu mezi oceněním podle oceňovacího předpisu a určením obvyklé, respektive tržní, ceny. Vycházela zejména z toho, co jí řekl znalec. Při posuzování znaleckého posudku Ing. Vaňka se dívala na výpočty a na to, jakým způsobem byl koncipován výsledek, a jestli má posudek všechny náležitosti. Neřešila však metodiku, jejíž výběr považovala za výsostně odbornou otázkou, která náleží výhradně znalci. Došla však k závěru, že metoda je správná, neboť zákon o oceňování majetku připouští různou metodiku, včetně určení ceny obvyklé výnosovou a nákladovou metodou. Nicméně už si přesně nepamatuje, jak k tomu dospěla, když znalec hovořil v posudku o ceně podle oceňovacího předpisu a nikoliv o ceně obvyklé. Klíčové zřejmě bylo to, že k ceně obvyklé lze dospět i přes výnosovou a nákladovou metodu. Vycházela z praxe znalců, která už jí tehdy byla známa, že za určitých okolností, pokud neproběhne určitý počet realizovaných prodejů v době 6 měsíců po datu prodeje, může obvyklou cenu nahradit výpočet ceny zjištěné. Pokud by nicméně řešila obdobnou situaci dnes, zřejmě by nechala znalce znalecký posudek doplnit. To, že byly zpracovány i odhady pro banky ve výrazně nižší výši brala v úvahu již při rozhodování o stížnostech proti usnesením o zahájení trestního stíhání, ale do textu usnesení to nepromítla. Myslí si, že odhadce bank byl vyslechnut již v přípravném řízení a uvedl, že každá banka má jinou metodiku a cena je určována s ohledem na to, že má jít o zajištění úvěru. Z časové souslednosti a z toho, jak to probíhalo, to tehdy vyhodnotila tak, že tam byla jasná snaha prodat to téměř za jakoukoliv cenu nájemkyni, protože ta nabídková cena vzešla i od ní. Byl vyhotoven také ještě starší posudek, který byl na 1,6 mil Kč. I ten zohledňovala vzhledem k tomu, že obvinění tvrdili, že z něj vycházeli, ačkoliv tomu tak nebylo. V obžalobě

se k námitkám obviněných nevyjádřila, ale za tím účelem navrhla výslech znalce, aby to osvětlil, proč zvolil tyto metody na základě jeho odborných znalostí.

[52] Dále při výslechu upřesnila, že pokud u sebe měla vyšetřovací spis a policejní orgán ve věci prováděl úkony, tak ty byly do spisu zařazeny až po vrácení spisu. Před podáním obžaloby si podrobně studuje celý spis, protože se na jeho základě rozhoduje, zda podat obžalobu. I po podání obžaloby má věc na starosti a hlídá ji stejný státní zástupce, který ve věci vykonával dozor, pokud tomu něco důležitého nebrání. Ten také pokud možno chodí k soudu. V této věci u všech hlavních líčení intervenovala sama.

IV. Obhajoba kárně obviněné JUDr. Ivety Bollové

[53] Kárně obviněná Iveta Bollová se vyjádřila písemně, v rámci svého výslechu, v dalším průběhu ústního jednání a v rámci závěrečné řeči.

[54] V první řadě namítala, že ke skutku vymezenému ve skutkové větě se konkrétně vyjádřit nemůže, neboť z něj není zřejmé, jakým konkrétním postupem jako dohledová státní zástupkyně při výkonu dohledu nad postupem nižšího státního zastupitelství měla pochybit. Proto pouze popíše svůj postup v dané věci.

[55] V případě prvního dohledu jí byly k vyřízení předány podněty obviněných. V nich namítali, že se dozorová státní zástupkyně nevypořádala se všemi stížnostními námitkami. Za účelem výkonu dohledu si vyžádala dozorový spis OSZ v Lounech a vyšetřovací spis policejního orgánu. V zákonem stanovené lhůtě vykonala 28. 11. 2016 dohled v rozsahu námitek obsažených v podnětech podatelů a o vykonaném dohledu je vyzooměla. Podněty k výkonu dohledu byly totožné se stížnostmi proti usnesením policejního orgánu, o kterých rozhodovala dozorová státní zástupkyně. V postupu kárně obviněné Radky Pavlišové neshledala žádná pochybení. Pro zahájení trestního stíhání konkrétní osoby není nutné, aby byla trestná činnost spolehlivě prokázána, postačuje vyšší stupeň pravděpodobnosti. Vůči dozorové státní zástupkyni proto nepřijala žádné opatření. Poté, co byl vyžádaný spisový materiál zaslán zpět na OSZ v Lounech, dohledový spis založila.

[56] Dne 28. 6. 2017 bylo na Krajské státní zastupitelství v Ústí nad Labem (dále „**KSZ v Ústí nad Labem**“) doručeno z Vrchního státního zastupitelství v Praze (dále „**VSZ v Praze**“) podání ministra spravedlnosti. V něm byl opět namítán nesprávný postup OSZ v Lounech ve věci vedené pod sp. zn. ZT 286/2016 a byl žádán výkon dohledu nad postupem tohoto státního zastupitelství. Podání bylo zaevidováno do stejného dohledového spisu, který tím obživil. V době doručení podání ministra spravedlnosti již byla ve věci podána obžaloba a Okresním soudem v Chomutově byl vydán trestní příkaz. Na základě odporu obviněných byl zrušen a bylo nařízeno hlavní líčení. Státní zástupkyně VSZ v Praze Mgr. D. H. v přípisu sdělila, že ve věci sice již byla podána obžaloba, ale dosud věc není pravomocně skončena, proto není výkon dohledu vyloučen. Tato žádost nebyla v souladu s Výkladovým stanoviskem k problematice výkonu dohledu nad činností státního zastupitelství ve stadiu po podání obžaloby Nejvyššího státního zastupitelství č. 1/2002 ze dne 8. 1. 2002 (dále jen „**výkladové stanovisko k výkonu dohledu po podání obžaloby**“). Dle tohoto stanoviska pokud se obžalovaný domáhá výkonu dohledu ve věci, v níž byla podána obžaloba, státní zastupitelství takové podání zpravidla bez dalšího opatření postoupí soudu, který o věci koná řízení, jako součást obhajoby uplatněné obžalovaným a podatele o tom vyzoomí. Státní zastupitelství takto postupuje vždy, jestliže obžalovaný namítá nesprávnost v tom, že státní zástupce své rozhodnutí o podání obžaloby učinil na základě nesprávného hodnocení důkazů. Přezkoumání obžaloby ve stadiu trestního řízení po podání obžaloby přísluší výlučně soudu. Podnět ministra spravedlnosti korespondoval s uplatňovanou obhajobou obviněných, právě proto mělo být přiměřeně dle označeného výkladového stanoviska postupováno.

pokračování

[57] Přesto kárně obviněná 25. 7. 2017 dohled provedla. Obsahově byl podnět ministra spravedlnosti opakovaným podnětem, který již byl vyřízen v rámci prvního dohledu. Kárně obviněná Iveta Bollová ani v tomto případě neshledala v postupu dozorové státní zástupkyně pochybení, proto podnět vyhodnotila jako nedůvodný. Výsledek dohledu byl předložen k aprobaci náměstkovi krajského státního zástupce v Ústí nad Labem, který jej vrátil zpět s pokynem zaměřit se na zpracovaný znalecký posudek na cenu převáděné nemovitosti, a to v rozsahu, zda tento znalecký posudek mohl být podkladem pro zahájení trestního stíhání a následně pro podání obžaloby. Poté 25. 8. 2017 dospěla k závěru, že znalecký posudek Ing. Vaňka mohl být podkladem pro zahájení trestního stíhání ve věci, a to ve spojení s dalšími listinami ze zasedání zastupitelstva města Postoloprty, jednání ohledně prodeje dané nemovitosti, jakož i předchozími snahami o její prodej. Pokud jde o podání obžaloby, konstatovala, že byla podána, aniž by při zjištění hodnoty nemovitosti bylo postupováno dle § 137 tr. zákoníku. Avšak vzhledem k tomu, že nalézací soud obžalobu přijal a nařídil hlavní líčení, když před tím vydal i trestní příkaz, bude na intervenujícím státním zástupci, aby trval na výslechu znalce, případně doplnění znaleckého posudku. Dále měla dozorová státní zástupkyně reagovat na novelu zákona o obcích. Před rozesláním výsledků vykonaného dohledu bylo vyznění předloženo k aprobaci náměstkovi krajského státního zástupce v Ústí nad Labem. Poté dohledový spis opět založila.

[58] Následně spis 1 KZT 1538/2016 obživil na základě podnětu VSZ v Praze k výkonu dohledu ze dne 21. 5. 2019 ve věci obviněného P. R. Týkal se zákonností důvodů pro zpětvzetí obžaloby u obviněného P. R., jehož trestní stíhání bylo z důvodu nepřípustnosti přerušeno. S postupem dozorové státní zástupkyně souhlasila.

[59] Poté byl k rukám náměstkyně krajského státního zástupce v Ústí nad Labem doručen pokyn dle § 12d odst. 1 zákona o státním zastupitelství náměstka vrchní státní zástupkyně v Praze JUDr. A. B. ze dne 29. 7. 2019 k výkonu dohledu nad postupem OSZ v Lounech, který měl být zaměřen na správnost a zákonnost postupu dozorové státní zástupkyně ve všech stádiích trestního řízení. Tento dohled Iveta Bollová vykonala 13. 8. 2019. Neshledala v postupu dozorové státní zástupkyně v žádném stadiu trestního řízení jiná pochybení, než ta, na která byla v rámci již dříve vykonaného dohledu upozorněna. V tomto směru připravila pro krajského státního zástupce nástin vyznění o vykonaném dohledu adresovaný náměstkovi vrchní státní zástupkyně v Praze. Tento nástin však byl upraven (kárně obviněná neví kým) a v pozmeněné podobě odeslán 19. 8. 2019. Proti provedeným změnám však kárně obviněná žádné námítky nemá.

[60] Kárně obviněná Iveta Bollová upozornila, že obžaloba byla před jejím podáním dne 18. 1. 2017 aprobeována v rámci kontrolní činnosti tehdejšími okresními státními zástupci v Lounech R. D.

[61] Poukázala také na to, že o věci bylo v souladu s Pokynem obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 10/2011, o informacích, dozorovou státní zástupkyní informováno Nejvyšší státní zastupitelství (dále „NSZ“) ke sp. zn. 3 NZT 188/2016. Průběžně mu byly zasílány různé informace o průběhu řízení, které byly brány na vědomí. S ohledem na podrobnou informovanost NSZ se kárně obviněná Iveta Bollová podivila nad informací obsaženou v kárném návrhu, že nejvyšší státní zástupce se s celou záležitostí teprve seznamuje. V rámci výkonu dohledu, a to i opakovaného nebyla jakkoliv upozorněna, že by postupovala nesprávně ani ze strany VSZ v Praze ani NSZ, ač o věci byla tato nadřízená státní zastupitelství informována. Nad postupem kárně obviněné Ivety Bollové nebyl iniciován ani vykonán dohled nad dohledem.

[62] Kárně obviněná má za to, že při výkonu dohledu nad postupem OSZ v Lounech postupovala v souladu s § 12d odst. 1 a § 16a odst. 6 zákona o státním zastupitelství i § 1 odst. 1 vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli (dále jen „**jednací řád státního zastupitelství**“) a nedopustila se tak žádného kárného provinění.

[63] První dohled k přezkoumání rozhodnutí o stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání vykonala již 28. 11. 2016 a druhý, ve vztahu k důvodnosti podání obžaloby, pak 25. 8. 2017. Dohled vykonaný 13. 8. 2019 již jen opakuje závěry předchozích dohledů bez možnosti jakkoli zasáhnout do probíhajícího řízení, neboť v té době již byl v právní moci zprošťující rozsudek Okresního soudu v Chomutově. Ve věci se nejednalo o tzv. permanentní dohled, ale o dohled *ad hoc* na základě konkrétních podání, které byly kárně obviněné předloženy ke zpracování. V mezidobí mezi jednotlivými výkony dohledu si žádné dokumenty nevyžadovala, kromě požadavku na předložení rozsudku ve věci po provedení druhého dohledu ve věci. S ohledem na uvedené má za to, že kárný návrh byl podán po lhůtě stanovené v § 29 zákona o státním zastupitelství a je tedy opožděný.

[64] Za zarážející označila, že pokud byla shledána pochybení při výkonu dohledu, nereagovalo VSZ v Praze již po vykonání druhého dohledu, ale výhrady si ponechalo až po třetím provedeném dohledu. Dohled po skončení trestní věci je zcela neobvyklý a je otázkou, zda je vůbec možný. Ačkoliv shledala postup dozorové státní zástupkyně jako řádný, i pokud by tomu tak nebylo, neměla již žádný zákonný prostředek, jak případné pochybení napravit. Takový dohled je nadbytečný a postrádá význam.

[65] Při svém výslechu na základě dotazů dále uvedla, že pochybení shledané při druhém výkonu dohledu již znovu neopakovala, neboť výsledek výkonu dohledu byl určen VSZ v Praze, které již výsledek předchozího dohledu obdrželo. Považovala to tedy za nadbytečné. Dále sdělila, že se ve své praxi nikdy nesečkala s tím, že by ministr spravedlnosti dával podnět k výkonu dohledu. Vzhledem k tomu, že usnesení o zahájení trestního stíhání bylo pravomocné, mohl podat stížnost pro porušení zákona. Neví o tom, že by ze strany VSZ v Praze proběhl dohled nad jí vykonaným dohledem. V praxi také nikdy nezažila, že by VSZ v Praze provádělo dohled z vlastní iniciativy a také nikdy nezažila, že by se prováděl dohled po vydání rozsudku, který nabyl právní moci, ani neví, že by takový postup byl upraven nějakým předpisem.

V. Vyjádření kárné navrhovatelky k obhajobě kárně obviněných

[66] Pokud jde o obhajobu kárně obviněné Radky Pavlišové, pak kárná navrhovatelka uvedla, že v rozhodnutí ve věci V. B. soud akceptoval, že vedení trestního stíhání a podání obžaloby, které byl obžalovaný soudem pravomocně zproštěn, může založit kárnou odpovědnost státního zástupce. Pokud se kárně obviněný nezabýval základními skutkovými a právními otázkami, bez nichž nebylo možné skutek vymezený v usnesení o zahájení trestního stíhání a v obžalobě kvalifikovat jako trestný čin, udržoval po celé trestní řízení protiprávní stav, který v jeho jednotlivých stádiích stále obnovoval. S ohledem na tento závěr není zjevné, z jakých konkrétních důvodů zpochybňuje kárně obviněná kvalifikaci jí vytýkaného jednání jako trvajícího deliktu.

[67] Skutek kárně obviněné Radky Pavlišové byl v kárném návrhu rozčleněn do tří fází pouze z důvodu přehlednosti. Jak je nicméně z popisu skutku i odůvodnění kárného návrhu patrné, svou povahou se jedná o jedno jednání spočívající v tom, že kárně obviněná neodborným a nedbalým postupem udržovala protiprávní stav od zamítnutí stížnosti obviněných proti usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání přes podání obžaloby až po závěr hlavního líčení dne 3. 4. 2019, kdy navrhla zproštění obžaloby. To, že toto jednání kárně obviněné představuje porušení jejích povinností, je potvrzeno též vyjádřením nejvyššího státního zástupce.

pokračování

[68] K udržování protiprávního stavu docházelo i po podání obžaloby tím, že kárně obviněná adekvátním způsobem nereflekovala skutkový a důkazní stav věci, čímž rozhodujícím způsobem přispěla k neodůvodněnému několikaletému trestnímu stíhání 10 osob. Kárná navrhovatelka jí samozřejmě nehodlá nijak diktovat, jaké má mít vnitřní přesvědčení. Ve svém procesním postavení je však kárně obviněná povinna postupovat *secundum et intra legem*, což po valnou část trestního řízení flagrantním způsobem nečinila. Podle § 109 tr. řádu, je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutné požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, přibere se znalec jiný. Z procesního hlediska kárně obviněná mohla a měla s ohledem na okolnosti případu až do podání obžaloby věc vrátit policejnímu orgánu s pokyny k doplnění [§ 174 odst. 2 písm. d) tr. řádu] nebo zastavit trestní stíhání [§ 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu], po podání obžaloby pak vzít obžalobu zpět podle § 182 trestního řádu. Pokud v této situaci kárně obviněná tvrdí, že situace, kdy sám státní zástupce navrhne zproštění, je pro obžalovaného významně vstřícnější, než zpětvzetí obžaloby, pomíjí, že mezi podáním obžaloby a hlavním líčením uplynuly více než dva roky, po něž obvinění čelili podané obžalobě, a tedy i veškeré nejistotě a narušení pověsti vyplývajícím z postavení obžalovaných. S ohledem na skutkový stav věci by v přípravném řízení nezbylo než trestní stíhání zastavit, jak k tomu ostatně došlo v trestní věci obžalovaného Ing. R., která byla vyloučena k samostatnému projednání.

[69] Pokud jde o tvrzenou opožděnost návrhu vůči Radce Pavlišové, pak část jednání uvedená pod bodem (iii) je neoddělitelnou součástí jednání kárně obviněné, které je trvajícím kárným proviněním. Objektivní lhůta pro podání kárné žaloby tedy nemohla začít běžet dříve, než bylo jednání ukončeno. Posledním aktem bylo až hlavní líčení konané 3. 4. 2019, při němž byl vydán zprošťující rozsudek. Teprve až tímto úkonem (a následným nabytím právní moci zprošťujícího rozsudku) totiž došlo k ukončení trestního řízení, jež podle názoru kárné navrhovatelky nemělo být vůbec vedeno; tímtéž okamžikem byly postaveny najisto okolnosti, které podle kárné navrhovatelky zakládají závěr o pochybení kárně obviněné.

[70] Ve vyjádření k obhajobě Ivety Bollové kárná navrhovatelka uvedla, že kárně obviněná zejména mohla a měla v rámci výkonu dohledu ve stadiu přípravného řízení vydat dozorové státní zástupkyni pokyn, aby postupovala v souladu s příslušnými procesními ustanoveními, konkrétně s § 109 zákona tr. řádu. V krajním případě mohla kárně obviněná věc dozorové státní zástupkyni odejmout. Pokud jde o dohled ve fázi po podání obžaloby, kárná navrhovatelka se neztotožňuje s argumentací založenou na výkladovém stanovisku k výkonu dohledu po podání obžaloby, a to ze tří důvodů. Stanovisko se výslovně vztahuje na podněty k výkonu dohledu formulované obviněným. Zadruhé stanovisko samo vychází z toho, že půjde o postup nejčastější, nikoliv však jediný možný. Zatřetí kárně obviněná dohled k požadavku státní zástupkyně VSZ v Praze i přes odkaz na uvedené stanovisko vykonala. Pokud by ve stadiu řízení před soudem dohled vykonala řádně a zjistila pochybení v postupu dozorové státní zástupkyně, mohla ji na tato zjištění upozornit. Na uvážení dozorové státní zástupkyně by byla volba vhodného procesního postupu, tedy zda například podle § 109 tr. řádu požádat znalce o vysvětlení, navrhnout přibrání znalce jiného, nebo vzít obžalobu zpět dle § 182 tr. řádu. Co se týče výkonu dohledu po skončení trestního řízení, ani v tomto případě kárně obviněná Iveta Bollová neidentifikovala pochybení dozorové státní zástupkyně.

[71] Pochybení kárně obviněné Ivety Bollové bylo v návrhu na zahájení kárného řízení podrobně popsáno. Kárné navrhovatelce není zřejmé, jaké nedostatky ve formulaci skutku jí kárně obviněná vytýká.

[72] Pokud jde o opožděnost návrhu, pak výkon dohledu byl v daném případě ukončen až dne 13. 8. 2019, pochybení kárně obviněné proto trvalo až do tohoto data a před tímto okamžikem nemohly lhůty k podání návrhu na zahájení kárného řízení začít běžet.

VI. Skutková zjištění soudu

[73] Dokazováním provedeným při ústním jednání zjistil Nejvyšší správní soud jako soud kárný následující skutečnosti.

VI.A K osobám kárně obviněných

[74] Kárně obviněná Mgr. et Mgr. Radka Pavlišová vykonávala před vstupem do soustavy státního zastupitelství praxi jako advokátní koncipientka, asistentka soudce a vedoucí právní poradny Právního protikorupčního střediska Transparency International – Česká republika, o. p. s. V roce 2008 složila odbornou justiční zkoušku s prospěchem výtečně způsobilá. V listopadu 2014 uspěla ve výběrovém řízení k obsazení míst státních zástupců v obvodu KSZ v Ústí nad Labem. Státní zástupkyní byla jmenována 12. 2. 2015 a ke dni 1. 4. 2015 byla přidělena k OSZ v Lounech. Od 1. 9. 2017 do 31. 10. 2017 byla dočasně přidělena ke KSZ v Ústí nad Labem. Její stáž byla hodnocena kladně jak po odborné, tak po lidské stránce. Od 3. 9. 2018 byla pověřena zastupováním funkce okresního státního zástupce v Lounech. S účinností od 1. 5. 2019 byla jmenována okresní státní zástupkyní v Lounech. Její specializací je od začátku jejího jmenování státní zástupkyní hospodářská a majetková trestná činnost a mezinárodní justiční spolupráce. Vedle výkonu funkce státní zástupkyně je externí vyučující na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. Podle hodnocení krajského státního zástupce v Ústí nad Labem z 8. 3. 2019 je hodnocena jako velmi kultivovaná osobnost, která jedná vždy věcně, k řešení problémů přistupuje s klidem a rozvahou. Je svědomitá a její pracovní výkony stabilně prokazují vysokou odbornou úroveň. Je schopna samostatného a proaktivního řízení úřadu. Jako velmi dobré byly hodnoceny její manažerské schopnosti při organizaci vlastní práce i při řízení podřízených státních zástupců, kvalita a produktivita práce, odborné znalosti a dovednosti, mezilidské dovednosti, intelektuální schopnosti, zaujetí pro práci i osobní rozvoj. Svědek JUDr. Bc. R. D., Ph.D., dřívější okresní státní zástupce v Lounech, uvedl, že ji poznal jako velmi pečlivou a precizní státní zástupkyni. K účasti ve výběrovém řízení na státní zástupkyni ji sám oslovil.

[75] Kárně obviněná Iveta Bollová nastoupila jako právní čekatelka u okresní prokuratury v Teplicích 1. 9. 1986. Dne 18. 12. 1987 složila závěrečnou zkoušku právního čekatele. Ke dni 1. 1. 1988 byla ustanovena do funkce prokurátorky okresní prokuratury v Teplicích. Zpočátku vyřizovala veškerou trestní agendu, později se stala specialistkou na trestní věci mladistvých a nezletilých pachatelů. Dne 16. 6. 1994 se vzdala funkce státní zástupkyně a její pracovní poměr zanikl 31. 8. 1994. Poté byla právnickou v Komerční bance, a.s. Ke dni 10. 4. 1995 byla opět jmenována státní zástupkyní a přidělena k výkonu funkce státní zástupkyně u KSZ v Ústí nad Labem. V současné době je zařazena v oddělení dohledu a přezkumu. Před tím působila jako dozorová státní zástupkyně. Je jí přidělena agenda týkající se hospodářských trestných činů a majetkové trestné činnosti. Podle hodnocení náměstkyně krajského státního zástupce v Ústí nad Labem z 24. 10. 2019 ke zpracovávání přidělených věcí přistupuje zodpovědně a samostatně. Je schopna si náležitě zorganizovat svou práci, stanovit priority a dodržovat zadané termíny. V případech složitějších trestních věcí pracuje s dostupnou judikaturou, na jejímž podkladě pak činí své závěry. Průběžně se seznamuje s aktuální legislativou i judikaturou. Je vstřícná ke svým kolegům, pokud jde o konzultaci odborné problematiky, a vždy ochotná pomoci při řešení případných personálních problémů, například zastoupením kolegů při účasti u veřejných zasedání. V době od 1. 4. 2018 jsou výstupy z výkonu dohledu zpracované všemi státními zástupci oddělení dohledu a přezkumu KSZ v Ústí nad Labem podrobeny aprobaci náměstkyně pro dohled a přezkum. Byly zjištěny občasné nedostatky v její práci. Jednalo se však toliko například o nedostatečné reagování na uplatněné námítky ve výsledném vyrozumění podatele, nedostatečně odůvodněný vyslovený právní názor, když z provedeného vyhodnocení však bylo vždy zjevné, že se věcí zabývala do hloubky

pokračování

na základě předloženého spisového materiálu, který přezkoumala. Zřídkka bylo zaznamenáno vyřízení podnětu k výkonu dohledu po uplynutí zákonné lhůty. Iveta Bollová vyřídila v roce 2018 celkem 399 věcí zapsaných v rejstřících KZT, KZN, KZZ či KZO. Nejvíce věcí se týkalo dohledu nad činností státního zástupce v rámci dozoru nad vyšetřováním, včetně rozhodování o podaných stížnostech, jakož i řízení odvolacího. Dosud nebyla postižena formální výtka vedoucího státního zástupce, ani po dobu svého působení ve funkci státní zástupkyně nečelila kárnému obvinění.

VI.B K průběhu trestního řízení

[76] Dne 3. 2. 2016 sepsala Policie České republiky, Krajské ředitelství Ústeckého kraje, Služba kriminální policie a vyšetřování, Územní odbor Louny, oddělení hospodářské kriminality (dále jen „**policejní orgán**“), záznam o zahájení úkonů trestního řízení, čj. KRPU-273091-7/TC-2015-040781-37, neboť učinila závěr, že mohl být spáchán přečin porušení povinností při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku tím, že neznámý pachatel dne 21. 10. 2015 na 12. zasedání Zastupitelstva města Postoloprty schválil prodeje pozemku p. č. 1035, jehož součástí je dům č. p. 74, v k. ú. Postoloprty (dále také jen „**nemovitost**“) za cenu 1 000 000 Kč manželům P., přičemž město v letech 2013 a 2014 provedlo v domě rekonstrukce za 469 631 Kč, čímž mohla být způsobena městu dosud nezjištěná škoda (č. l. 2 trestního spisu Okresního soudu v Chomutově sp. zn. 3 T 19/2017 – dále jen „**trestní spis**“).

[77] Policejní orgán přibral opatřením ze dne 8. 2. 2016 k vypracování znaleckého posudku znalce z oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady nemovitostí Ing. Jiřího Vaňka (č. l. 704 trestního spisu). Znalci bylo uloženo zodpovědět otázky, jaká byla cena pozemku (včetně domu) v době schválení jeho prodeje, případně uvést další relevantní skutečnosti.

[78] Posudek byl vypracován dne 12. 3. 2016 (č. l. 706-720 trestního spisu, dále jen „**posudek Ing. Vaňka**“). Na titulní straně je vymezen účel znaleckého posudku ocenění nemovitosti jako podklad v trestní věci porušení povinností při správě cizího majetku. Dále je na úvodní straně uvedeno, že znalecký posudek byl vypracován dle zákona o oceňování majetku a podle oceňovací vyhlášky, podle stavu k 21. 10. 2015. Stejná informace, pokud jde o informaci, podle čeho bylo oceňováno, je uvedena i na str. 3 posudku. Posudek neobsahuje žádnou informaci o tom, že by se zabýval srovnatelnou nemovitostí a neobsahuje ani vysvětlení, proč byly zvoleny znalcem použité metody nebo popis zvolených metod. Kromě popisu nemovitosti v něm jsou uvedeny opakovaně výpočty prostřednictvím vzorců, indexů a koeficientů bez bližších vysvětlení. Při jejich určení je odkazována na ustanovení označená § nebo jako příloha bez bližšího určení. Po nahlédnutí do oceňovací vyhlášky je zřejmé, že jde právě o ustanovení a přílohy této vyhlášky. Například na str. 7 je uvedeno: „*Zatřídění pro potřeby ocenění Budova § 12 D. budovy pro společenské a kulturní účely*“. V § 12 oceňovací vyhlášky je uveden výpočet ceny stavby, kterou nelze zařadit podle účelu jejího užití mezi stavby oceňované podle § 13 až 22, mezi kterými budova pro společenské a kulturní účely není. Obdobné odkazy jsou alespoň jednou například i na str. 4, 10, 12, 13 a 14, na str. 11 celkem šestkrát. Na závěrečné str. 15 posudku je u výsledné ceny 1 502 840 Kč uvedeno „*po zaokrouhlení dle § 50*“. Závěr znaleckého posudku zněl: „*Na základě prohlídky a posouzení původního stavu objektu stanovují cenu dle platného cenového předpisu v době prodeje uvedené nemovitosti ve výši 1 502 840 Kč. Ve výpočtu opotřebení jsou zahrnuty údaje o opravách a výměně prvků krátkodobé životnosti provedení v roce 2013-4.*“ Na konci znaleckého posudku je připojena znalecká doložka s uvedením, že znalec byl jmenován pro základní obor ekonomika, odvětví ceny a odhady nemovitostí.

[79] V rámci prověřování podali vysvětlení někteří zastupitelé. Dne 12. 4. 2016 podal vysvětlení mj. R. P., X (č. l. 243 – 247 trestního spisu). V něm popsal předchozí historii prodeje nemovitosti, kterou se nedařilo prodat ani za 1 mil Kč, respektive zájem koupit ji za takovou cenu

projevil pouze zájemce, kterého nepovažovalo město za vhodného. Poukázal dále na to, že paní P. nemohla sehnat hypotéku, neboť se odhady bank pohybovaly mezi 700 tis Kč – 1 mil Kč. Obdobné informace poskytl V. I., místostarosta města, v podaném vysvětlení téhož dne (č. l. 255 – 259 trestního spisu). V podaných vysvětleních od radních K. F. (č. l. 264 – 268 trestního spisu) a P. R. (č. l. 274 – 277 trestního spisu) je obsažena informace o tom, že paní P. měla problémy získat na koupi nemovitosti za cenu 1 mil Kč hypotéku od bank.

[80] Kárně obviněná Radka Pavlišová byla s věcí obeznámena již ve fázi prověřování, jak vyplývá ze spisu OSZ v Lounech sp. zn. 0 ZN 1173/2016, který se později stal součástí dozorového spisu OSZ v Lounech sp. zn. ZT 286/2016 (dále jen „**dozorový spis**“). Tehdejší okresní státní zástupce R. D. uvedl, že věc přidělil Radce Pavlišové proto, že tato agenda spadala do její specializace a byla pečlivou a precizní státní zástupkyní. Trestní oznámení bylo učiněno na OSZ v Lounech a kárně obviněná jej postoupila policejnímu orgánu. Policejní orgán jí podal zprávu o stavu prověřování podle § 159 odst. 2 tr. řádu 25. 4. 2016 spolu se spisovým materiálem v rozsahu dvou šanonů (č. l. 4 a 5 spisu OSZ v Lounech sp. zn. 0 ZN 1173/2016). Ve zprávě o stavu prověřování je mimo jiné uvedeno, že již byl zpracován posudek Ing. Vaňka a osoby uvedené shora v bodě [79] podaly vysvětlení. Radka Pavlišová přípisem ze dne 30. 6. 2016 vrátila policejnímu orgánu spisový materiál a uložila mu jeho vyhodnocení, zejména ohledně naplnění podmínky hrubé nedbalosti ze strany podezřelých.

[81] Dne 29. 6. 2016 policejní orgán vydal usnesení, kterým zahájil trestní stíhání Mgr. Z. P., Mgr. K. S., Ing. R. M., Ing. P. R., Mgr. K. F., Ing. J. P., P. K., L. K., V. I., H. E. a P. E. jako obviněných ze spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku (č. l. 3-7 trestního spisu). Tohoto trestného činu se měli dopustit tím, že jako členové Zastupitelstva města Postoloprty nebo členové Rady města Postoloprty porušili své povinnosti při opatrování nebo správě cizího majetku vyplývající jim ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) (dále jen „**obecní zřízení**“) doporučili schválit prodej nemovitosti nebo jej přímo schválili za cenu 1 000 000 Kč a následně i tím, že doporučili a schválili žádost o uhrazení kupní ceny ve splátkách. Cena měla být podstatně nižší, než jaká byla v daném místě a čase dosažitelná, neboť dosažitelná cena byla dle znaleckého posudku Ing. Vaňka stanovena na částku 1 502 840 Kč, ačkoliv byli na zasedání zastupitelstva upozorněni jinými členy zastupitelstva na skutečnosti, z nichž vyplývala možnost příliš nízké kupní ceny, tyto vědomě pominuli, zejména jako zastupitelé nerespektovali zastupitelstvem dříve schválené závazné podmínky, nenechali si vypracovat znalecký posudek ke zjištění ceny v místě a čase obvyklé a byli si vědomí, že město investovalo do oprav nemovitosti v letech 2013 a 2014 celkem 469 631,76 Kč. Došlo tak k převodu nemovitosti za cenu nikoliv obvyklou, než jaká byla v daném místě a čase dosažitelná, čímž způsobili škodu na majetku města Postoloprty škodu ve výši 502 840 Kč. V odůvodnění usnesení o zahájení trestního stíhání bylo odkazováno i na některá podaná vysvětlení. V rekapitulaci vysvětlení L. P. je mj. uvedeno, že se již před schvalováním prodeje pokoušela získat hypotéku na nemovitost ve výši 1 mil Kč v ČSOB, jejíž interní odhadce stanovil cenu nemovitosti na 700 tis Kč a banka proto odmítla hypotéku poskytnout. J. V. uvedl, že k prodeji měl výhrady, zejména protože nebyl udělán soudní odhad a zájemkyně neměla finance na koupi nemovitosti. P. Ř. měl připomínky k desetiletému splácení kupní ceny, když se při schvalování splátek objevil staronový zájemce o koupi J. T., který v hotovosti nabízel cenu 1 050 000 Kč. M. F. popsal genezi prodeje nemovitosti. Město chtělo prodat nemovitost v roce 2008 asi za 1,6 mil Kč, ale nebyl žádný zájemce. Dům chátral a cena byla v roce 2011 snížena na 1 mil Kč. To se objevili dva zájemci. Jeden byl ochoten dát 1 mil Kč, ale s prodejem město nesouhlasilo, a druhá nabídka byla od J. T. za 500 tis Kč. Asi v roce 2013 si pronajala nemovitost L. P., která tam začala provozovat svatební salón. V té době došlo k opravám, které se promítly do nájmu. Po vyvěšení záměru prodat nemovitost za 1 mil Kč se nikdo jiný nepřihlásil. Zastupitelstvo schválilo prodej a následně rozložení kupní ceny do splátek. J. T. učinil svou nabídku ve výši 1 050 000 Kč až při schvalování splátek. H. P. popsal průběh schvalování

pokračování

obdobně jako P. Ř. V usnesení je také odkaz na posudek Ing. Vaňka s uvedením, že znalec stanovil cenu dle platného cenového předpisu. Při právním hodnocení věci bylo poukázáno i na § 39 odst. 2 obecního zřízení, podle nějž se při úplatném převodu majetku cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá.

[82] Jak uvedl tehdejší okresní státní zástupce R. D., věc znovu posoudil po zahájení trestního stíhání a ponechal ji k výkonu dozoru kárně obviněné Radce Pavlišové.

[83] V období od 3. 8. do 11. 8. 2016 byly postupně policejnímu orgánu doručeny stížnosti obviněných proti usnesení o zahájení trestního stíhání (č. l. 16 – 124 trestního spisu). Samostatnou stížnost podali Z. P., P. K. a K. F. K. F. pak podal stížnost i prostřednictvím zvoleného obhájce Mgr. Milana Hadravy, advokáta. Ostatní pouze prostřednictvím téhož obhájce. Z. P. ve své stížnosti uvedl, že za zásadní problém považuje to, zda přijetím usnesení o souhlasu s prodejem nemovitosti vznikla nějaká škoda. Ta je vypočtena z odhadu, který si nechal zpracovat policejní orgán. Není jisté, zda zohledňuje úpravy provedené již novým majitelem. Podle jeho přesvědčení je odhad zkreslený, zavádějící a nedůvěryhodný. Zásadní problém viděl v chybějících odhadech bankovních ústavů, které prováděly odhady v době prodeje. Ty byly na částky 700 tis Kč a 1 mil Kč. Je zde tedy zásadní rozpor. Uvedl, že v případě dalšího stíhání bude žádat zpracování oponentního posudku. Dále poukázal i na to, že o částky, které byly investovány v letech 2013 a 2014, se nezvedá cena nemovitosti, ale lze počítat jen s určitou alikvótní částkou. Práce byly provedeny, aby mohl být objekt pronajat, a zahrnují i položky jako je úklid, vyklizení, odvoz materiálu, apod. Upozornil i na to, že v době, kdy byla nemovitost na prodej za ni J. T. nabídl 500 tis. Kč. Dále poukázal na to, že obec nemusí nutně prodávat jen za cenu obvyklou, přičemž důvod tohoto postupu ve věci byl zřejmý, že věc byla konzultována s advokátem a vznesl i další námitky, které přímo nesouvisí s určení výše škody. K. F. poukázal také na dřívější nabídku J. T. a na další otázky přímo nesouvisějící s výší škody dle znaleckého posudku. P. K. uvedl, že navrhoval revokaci usnesení o prodeji nemovitosti. Stížnosti podané prostřednictvím zvoleného obhájce Milana Hadravy byly totožné. Bylo v nich uvedeno, že byla chybně určena kupní cena, za kterou byla nemovitost prodána, neboť cena zaplacená kupujícími bude díky splátkovému kalendáři o 250 788,88 Kč vyšší. Dále poukázal na to, že je sporné, jak má být určena cena obvyklá podle § 39 obecního zřízení, která podle něj neodpovídá ceně obvyklé podle zákona o oceňování majetku. Podrobně se věnoval i vývoji prodeje nemovitosti, obdobně tak, jak byl popsán v podaném vysvětlení M. F. uvedeném shora v bodě [79]. Zejména bylo poukázáno na neprodejnost nemovitosti za cenu původně určenou znaleckým posudkem, která vedla k jejímu snížení na 1 mil Kč, přičemž ani za tuto cenu se původně nenašel vhodný kupec. Poukázal i na to, že si policejní orgán neobstaral odhady od bank, které zněly na výrazně nižší částku, než byla cena určená znaleckým posudkem. Stížnost dále poukazovala na další tvrzené vady usnesení o zahájení trestního stíhání.

[84] Přípisem ze dne 12. 8. 2016 předložil podané stížnosti policejní orgán OSZ v Lounech dne 15. 8. 2016. Podle záznamu na č. l. 16 dozorového spisu byl OSZ v Lounech doručen i spis, který byl policejnímu orgánu vrácen 16. 9. 2016.

[85] Kárně obviněná Radka Pavlišová vyhověla stížnosti obviněného P. K. a usnesení, kterým bylo zahájeno jeho trestní stíhání, zrušila, neboť dospěla k závěru, že tím, že se pokoušel usnesení o prodeji revokovat, nešlo v jeho případě o hrubou nedbalost (č. l. 168 – 170 trestního spisu). Ostatní stížnosti obviněných usneseními ze dne 16. 9. 2016 zamítla (č. l. 127 – 167 trestního spisu). Usnesení jsou, pokud jde o většinu obsahu, identická. Drobně se liší u těch obviněných, kteří podali samostatně stížnosti, pokud v nich byly jiné námitky, než u ostatních. Pokud jde o závěry znaleckého posudku a výpočet škody, pak jsou závěry shodné. Radka Pavlišová v nich mj. konstatovala, že *„Ze znaleckého posudku z oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady, je zřejmé, že obvyklá cena předmětné nemovitosti činí 1.502.840 Kč, což představuje rozdíl o 502.840 Kč oproti realizované kupní*

ceně. Jelikož vypracovaný znalecký posudek obsahuje všechny náležitosti, znalecký závěr ohledně výsledné ceny je v dostatečném rozsahu odůvodněn a logicky provázán s použitými metodami, nelze než konstatovat, že závěry znaleckého zkoumání jsou plně způsobilé k procesnímu postupu, který vyústil ve vydání napadeného rozhodnutí, pro které je dostatečným podkladem.“ Při vyřízení stížností podaných prostřednictvím obhájce uvedla, že nelze přihlížet k částce 250 788,88 Kč, neboť ta je představována pouze úroky za to, že kupní cena nebyla zaplacená hned. V usneseních však nebylo reagováno na to, že se město v minulosti již pokoušelo nemovitost prodat za cenu vyšší, ale nebylo úspěšné. Nebylo reagováno ani na to, jak má být určena výše škody s ohledem na § 39 obecního zřízení. V souvislosti s tímto ustanovením bylo pouze poukázáno na nepřesnost policejního orgánu, při jeho citaci, která však nemá žádný dopad na posouzení věci. Ani na námitky Z. P. týkající se zásadních rozporů s odhady bank Radka Pavlišová nijak nereagovala, ačkoliv tato část stížnosti byla rekapitulována v zamítavém usnesení (č. l. 143 – 146 trestního spisu). Obdobně nebylo reagováno na poukaz obhájce Milana Hadravy, že policejní orgán nijak nereagoval na tvrzení o posudcích od bank, které se výrazně lišily od ceny uvedené v posudku Ing. Vaňka.

[86] Dne 8. 9. 2016 policejní orgán vyslechl obviněného Z. P. (č. l. 238 – 241 trestního spisu). Mimo jiné se vyjádřil i k historii prodeje domu, kdy se město pokusilo dům prodat v listopadu 2008 za cenu 1 609 325 Kč, která vycházela ze znaleckého posudku, který jeho cenu stanovil na 1 558 000 Kč. Dům se však za tuto cenu nepodařilo ani do roku 2011 prodat a město tak přistoupilo na snížení nabídkové ceny na 1 mil Kč. Pokud jde o znalecký posudek Ing. Vaňka, pak k němu mj. uvedl: „Dále upozorňuji na nevěrohodnost zn. posudku, který byl vypracován soudním znalcem p. Vaňkem, z těchto důvodů: a- opatření vydané k vyhotovení posudku bylo nevhodně zadáno, protože nebyl požadován odhad tržní hodnoty nemovitosti, který zobrazuje prodejnost, ale cituji požadavek policie ČR, jaká byla cena nemovitosti v době schválení prodeje“. Na základě tohoto zadání provedl soudní znalec odhad pro potřebu daňovou dle metodiky, která vychází z vyhlášky MV ČR č. 199/2014. Tento odhad je pro potřeby vyšetřování policie zcela nevhodný...“. Uváděl i další výhrady ke znaleckému posudku, zejména pokud jde o kvalitu jeho zpracování. Vznášel pochybnosti ohledně toho, ke kterému dni byla nemovitost skutečně oceněna. A opět požádal, aby byly zajištěny odhady bank, které jsou na částky výrazně nižší. Dne 8. 9. 2016 policejní orgán vyslechl též Ing. P. R. (č. l. 270 – 273 trestního spisu), který mj. uvedl: „Dále se chci vyjádřit ke zpracovanému znaleckému posudku, který si nechal zpracovat policejní orgán. Tento posudek neřeší stanovení prodejní ceny nebo ceny obvyklé.“ Obdobně jako Z. P. též poukázal na další tvrzené vady znaleckého posudku. Uvedl, že v době rozhodování o prodeji měl k dispozici odhady bank, které byly oba na částku přibližně 1 mil Kč. Na odhady bank v nižší výši a prodeje obdobných nemovitostí i za ceny nižší než 1 mil Kč poukázal ve své výpovědi 29. 9. 2016 též obviněný J. P. (č. l. 304 – 306 trestního spisu). Na posudky od bank upozornili i R. M. dne 8. 9. 2016 (č. l. 312 – 315 trestního spisu) a H. E. dne 29. 9. 2016 (č. l. 322 – 324). Druhá jmenovaná založila zároveň do spisu odhad od Equa bank na cenu ke dni 2. 10. 2015 ve výši 1 010 000 Kč a první stranu odhadu od České spořitelny ze 4. 8. 2015 ve výši 1 000 000 Kč (č. l. 325 – 339 trestního spisu). Jak vyplývá z dozorového spisu i z výpovědi kárně obviněné, i ty shora uvedené výsledky, které byly provedené ještě před rozhodnutími o stížnostech proti usnesením o zahájení trestního stíhání, nebyly policejním orgánem doplněny do vyšetřovacího spisu, který byl předložen kárně obviněné dne 15. 8. 2016, ale byly do něj doplněny až po jeho vrácení po rozhodnutí Radky Pavlišové o stížnostech o zahájení trestního stíhání. Kárně obviněná je tak neměla k dispozici v době rozhodování.

[87] Dne 18. 11. 2016 obvinění prostudovali spis a jejich obhájce policejnímu orgánu do protokolu navrhl následující (č. l. 846 trestního spisu): „Obhájce navrhuje, aby trestní stíhání všech jeho klientů bylo dle § 172 odst. 1. písm. a) tr. řádu zastaveno, neboť je nepochybné, že se nestal skutek, pro který se vede trestní stíhání. Obvinění neporušili žádnou povinnost a už vůbec nezpůsobili žádnou škodu. Znalecký posudek opatřený policejním orgánem nezobrazuje cenu obvyklou ve smyslu zák. o obcích ani zákona o oceňování majetku, ale zobrazuje pouze cenu zjištěnou. Obec však není povinna prodávat majetek za cenu zjištěnou. S ohledem na uvedené nemohla městu Postoloprty vzniknout tvrzená škoda.“ Zároveň obhájce

pokračování

nechal založit do trestního spisu komentář ke znaleckému posudku Ing. Vaňka vypracovaný znalcem z oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady nemovitostí Ing. Jiřím Rackem (č. l. 847-850 trestního spisu). Ing. Racek v něm poukázal na definici ceny obvyklé v již zrušeném zákoně o cenách a v zákoně o oceňování majetku s tím, že výsledek posudku Ing. Vaňka nelze považovat za cenu obvyklou. Cena vypočtená podle cenového předpisu slouží kromě případů uvedených v zákoně o oceňování majetku pro výběr daně z převodu nemovitostí. Dále popsal metody, jak zjistit cenu obvyklou s tím, že se zpravidla jedná o kombinaci metody věcné, výnosové a srovnávací. Finanční úřady shromažďují údaje o cenách zjištěných při oceňování nemovitých věcí a o cenách sjednaných za tyto nemovité věci v případech jejich prodeje a tyto údaje předávají Ministerstvu financí a Českému statistickému úřadu. Ty na základě těchto údajů aktualizují oceňovací předpisy. Hlavní důraz při stanovení ceny obvyklé je kladen na srovnávání obchodování na místním trhu obdobných nemovitostí v období přibližně 6 měsíců. Případ Postoloprť však není vypovídající, protože se ve sledovaném období prodaly jen dvě nemovitosti, které navíc nebyly příliš obdobné. Ukazatelem obvyklé ceny je také přístup bank k zástavním právům. Závěrem uvedl, že byť je znalecký posudek dle cenového předpisu správný, nelze jej považovat za porovnávací etalon, tedy vypovídající, přičemž řešením by bylo vypracování návrhu ceny obvyklé dle standardní metodiky.

[88] Dne 21. 11. 2016 zpracoval policejní orgán návrh na podání obžaloby, aniž by na uvedené výtky reagoval. Tento návrh předložil OSZ v Lounech 22. 11. 2016, včetně spisu (č. l. 58 – 61 dozorového spisu). Na základě dotazu Radka Pavlišová sdělila 4. 1. 2017 obhájci, že studuje spisový materiál a vzhledem k rozsáhlosti věci lze očekávat rozhodnutí o dalším postupu začátkem února 2017.

[89] Dne 2. 12. 2016 obdržela Radka Pavlišová vyrozumění sepsané Ivetou Bollovou o vykonaném dohledu ze strany KSZ v Ústí nad Labem s tím, že podnět k výkonu dohledu nebyl shledán důvodným. Přílohou byla mj. vyrozumění podatelů a samotné podněty k výkonu dohledu. K tomu podrobněji viz dále body [114] a [115]. Ve stručnosti lze i zde uvést, že podnět k výkonu dohledu ze strany obhájce Milana Hadravy obsahoval pasáž věnovanou tomu, že z posudku Ing. Vaňka není zřejmé, že by se věnoval ceně v místě a v čase obvyklé podle § 39 obecního zřízení. V podnětu Z. P. bylo poukazováno na nevhodné zadání posudku, protože nebyl požadován odhad tržní hodnoty, ale odhad pro potřebu daňovou.

[90] Dne 20. 1. 2017 podala kárně obviněná Radka Pavlišová obžalobu k Okresnímu soudu v Lounech na všech deset obviněných pro spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku (č. l. 858 – 869 trestního spisu). Skutek byl vymezen obdobně jako v usneseních o zahájení trestního stíhání (viz shora bod [79]). Ve skutkové větě bylo mj. uvedeno, že nemovitost byla převedena za cenu 1 mil Kč, „[t]edy za podstatně nižší kupní cenu, než jaká byla v daném místě a čase dosažitelná, neboť cena v době převodu odpovídala částce 1,502,840,- Kč, ...“. V rámci argumentace obžalovaného V. I. je rekapitulováno: „Co se týče znaleckého posudku, tak odhad znalce je nevěrohodný, neboť pracoval dle metodiky určené pro daňovou potřebu“. Kárně obviněná Radka Pavlišová v obžalobě konstatovala: „Součástí spisového materiálu je rovněž Znalecký posudek č. 14/3006/2016 z oboru Ekonomika, odvětví ceny a odhady nemovitostí, zpracovaný soudním znalcem Ing. Jiřím Vaňkem, kterým byla určena obvyklá cena předmětných nemovitostí ke dni 21. 10. 2015 ve výši 1,502.840 Kč.“ V odůvodnění obžaloby dále uvedla: „Obvinění schválili prodej předmětné nemovitosti, aniž si ještě před samotným rozhodnutím o prodeji a před zveřejněním záměru o prodeji obstarali odborné posouzení ke stanovení ceny v místě a čase obvyklé. ... Vzhledem k tomu, že na základě rozhodnutí zastupitelstva byl proveden vklad vlastnického práva ke předmětné nemovitosti ve prospěch kupujících, vznikla poškozenému Městu Postoloprty škoda ve výši odpovídající rozdílu prodejní ceny (1,000.000,- Kč) a ceny obvyklé (1,502.840 Kč), tedy škoda ve výši nejméně 502.840,- Kč, což je částka nepochybně přesahující hranici značné škody ve smyslu § 138 odst. 1 trestního zákoníku.“ Na námitky uváděné obviněnými v jejich výsleších a uvedené v návrhu na zastavení trestního stíhání při seznámení se

spisem, týkající se toho, že znalecký posudek Ing. Vaňka neobsahuje cenu obvyklou, nijak nereagovala.

[91] Podle bodu 3) opatření okresního státního zástupce k postupu při schvalování a podepisování písemností na OSZ v Lounech (aprobační řád) ze dne 20. 8. 2008, platného v době podání obžaloby, si okresní státní zástupce vyžádal ke schválení po podpisu příslušným státním zástupcem mj. obžaloby (č. l. 82 spisu NSS)

[92] Obžalobu aproboval tehdejší okresní státní zástupce R. D. Ve své výpovědi k tomu uvedl, že s Radkou Pavlišovou při podání obžaloby debatovali nakolik je na místě stíhat zastupitele obce s ohledem na subsidiaritu trestního postihu. K věci samotné uvedl, že ji sám nijak podrobně nestudoval, o tudíž o určení výše škody a o eventuálních problémech se znaleckým posudkem se s Radkou Pavlišovou nebavili. Aprobace standardně probíhá tak, že si obžalobu přečte, aby tam případně vychytil nějaké chyby, které mohou vzniknout překopírováním (například je uveden jiný obžalovaný), dále aby odpovídal popis skutkového stavu s právní větou, a aby odpovídala právní kvalifikace. Při aprobaci připojil též poznámku, že by měla být zkoumána možnost podat žalobu na neplatnost uzavřené smlouvy (č. l. 88 dozorového spisu). Na přesný důvod připojení poznámky si již nepamatuje, ale zřejmě to bylo z důvodu, že obecně se zdůrazňovala důležitost i netrestní působnosti státního zastupitelství.

[93] Věc měla kárně obviněná Radka Pavlišová na starosti i po podání obžaloby a byla intervenujícím státním zástupcem u všech částí hlavního líčení. Jak vyplynulo z jejího výslechu i výslechu R. D., jednalo se o standardní praxi na OSZ v Lounech. Výjimkou bývají zpravidla pouze situace, že se původní dozorový státní zástupce nemůže účastnit hlavního líčení z objektivních důvodů.

[94] Dne 1. 3. 2017 Krajský soud v Ústí nad Labem k návrhu samosoudkyně Okresního soudu v Lounech vydal usnesení, kterým podle § 25 tr. řádu odňal věc Okresnímu soudu v Lounech a přikázal ji Okresnímu soudu v Chomutově. Tomu bylo toto usnesení doručeno 21. 3. 2017 a věci byla přiřazena spisová značka 3 T 19/2017(č. l. 909 trestního spisu).

[95] Obhájce obviněných Milan Hadrava podal 24. 3. 2017 Okresnímu soudu v Chomutově návrh na zastavení trestního stíhání (č. l. 910 – 913 trestního spisu). V něm uvedl, že bylo opakovaně poukazováno na vady posudku Ing. Vaňka, které byly ze strany policie i státního zastupitelství zcela přehlíženy. Vzhledem k tomu předložil znalecký posudek znalce Ing. Petra Orta, Ph.D., který dospěl k závěru, že obvyklá cena nemovitosti k 21. 10. 2015 byla 1 100 000 Kč. Dále poukázal na stanovisko Ministerstva vnitra jako dohledového orgánu nad samostatnou působností týkající se převodu nemovitosti a na rozsudek týkající se rozsahu povinnosti odůvodňování volby jiné než obvyklé ceny při prodeji obecního majetku.

[96] Dne 29. 3. 2017 vydala samosoudkyně Okresního soudu v Chomutově JUDr. Kateřina Vltavská trestní příkaz, kterým uznala obžalované vinnými ze spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku. Za toto jednání jim uložila peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb, přičemž denní sazba činila 250 Kč. Zároveň jim byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v délce 3 měsíců.

[97] Dne 3. 7. 2017 obdržela Radka Pavlišová přípis od Ivety Bollové, ve kterém byla požádána o předložení spisu a vyjádření se k podnětu ministra spravedlnosti z 15. 5. 2017, zejména pokud jde o námitky ohledně výše škody. Podnět ministra byl k přípisu přiložen (č. l. 135 – 139 dozorového spisu). Podrobněji viz dále bod [116]. Kárně obviněná Radka Pavlišová v odpovědi (č. l. 143 – 144 dozorového spisu) uvedla, že výše škody byla stanovena posudkem Ing. Vaňka, k čemuž uvedla: „Byť v otázce, kterou znalci položil policejní orgán, není výslovně uveden požadavek na zjištění obvyklé ceny, tak z kontextu je zřejmé, že jde o posouzení ceny v místě a čase

pokračování

obvyklé, přičemž volba příslušné metody byla ponechána na znalci. Pokud jde o použitou metodu, tak cenové předpisy rovněž odrážejí aktuální tržní ceny nemovitostí, neboť na základě zjištění statistického úřadu se v předmětných cenových předpisech upravují koeficienty dle realizovaných prodejů. Ke shora uvedeným skutečnostem obledně zjištění ceny předmětné nemovitosti je v obžalobě navrhován výslech znalce.“

[98] Na základě obžalovanými podaných odporů byl trestní příkaz zrušen a soud ve věci nařídil hlavní líčení. To proběhlo ve dnech 26. 7. 2017, 13. 6. 2018, 25. 7. 2018 a 3. 4. 2019. Ve všech dnech byla intervenující státní zástupkyně kárně obviněná Radka Pavlišová.

[99] V průběhu hlavního líčení dne 26. 7. 2017 obžalovaný P. R. v rámci své výpovědi mj. uvedl: „*Pokud policie žádá znalecký posudek ve dvou bodech, aby znalec stanovil cenu prodávané nemovitosti, a není stanoveno, o jakou cenu se jedná a je tam vyčíslena podle vybláskové ceny, která je na daň z nemovitosti a liší se v místě obvyklém a projde to přes státní zástupkyni, která si tyto 2 ceny plete, tak je něco špatně. ... Jestli mě někdo žaluje za fiktivní cenu, která by mohla možná být, a ještě podle špatného znaleckého posudku, tak se mě to dotýká. Kdyby byl zpracován řádně znalecký posudek, tak bychom zde nemuseli být.“* (č. l. 1097, 2. str., trestního spisu). Obžalovaný V. I. při svém výslechu mj. uvedl: „*Dříve jsem pracoval pro firmu OVB, kde jsme zpracovávali smlouvy a odhady a nikdy jsme je nenechali odhadnout podle této vyblásky č. 199/2014, protože tato vybláška se používá pouze jako daňová. ... Pan N. (pozn. NSS, šlo o policistu vedoucího vyšetřování) nikde neoznačil, že odhad musí být za cenu obvyklou, ani to nikde nekonstatoval a závěr státní zástupkyně Pavlišové je takový. Ani Ing. Vaněk nikde neurčil, že odhad je cena obvyklá. Udělali jsme si kontrolní odhady, abychom zjistili, jaká ta cena je.“* (č. l. 1099, 2. str., trestního spisu). Všichni obžalovaní během svých výslechů také opakovaně odkazovali na to, že odhady zpracované bankami odpovídaly sjednané kupní ceně, a na to, že v minulosti nešlo nemovitost prodat vhodnému zájemci ani za 1 mil Kč. Hlavní líčení bylo odročeno za účelem pokračování v dokazování.

[100] Naplánované pokračování v hlavním líčení bylo odročeno z důvodu chybějícího písemného protokolu z hlavního líčení ze dne 26. 7. 2017 a následně byla řešena přípustnost trestního stíhání obviněného P. R. z důvodu jeho zvolení poslancem. Z důvodu nesouhlasu Poslanecké sněmovny s jeho trestním stíháním nejprve Okresní soud v Chomutově jeho trestní stíhání zastavil. Ke stížnosti kárně obviněné Radky Pavlišové bylo toto usnesení zrušeno. Okresní soud v Chomutově následně trestní stíhání P. R. přerušil usnesením ze dne 20. 4. 2018.

[101] Dne 28. 8. 2017 obdržela kárně obviněná Radka Pavlišová přípis od kárně obviněné Ivety Bollové, že podnět k výkonu dohledu byl shledán zčásti důvodným, přičemž bylo odkázáno na vyrozumění ministra, které bylo přiloženo (č. l. 158 – 161 dozorového spisu). V podrobnostech viz dále body [117] až [120] Zde lze stručně uvést, že závěrem dohledu bylo mj. to, že bylo třeba reagovat na vypracovaný znalecký posudek a již v přípravném řízení opatřit jeho doplnění ke stanovení ceny obvyklé, tržní. Zároveň bylo uvedeno, že tímto směrem je třeba klást otázky znalci při jeho výslechu a případně navrhnout doplnění znaleckého posudku.

[102] Dne 18. 1. 2018 obdržela kárně obviněná Radka Pavlišová e-mail od znalce Ing. Vaňka, ve kterém jí sděluje, že jí dle domluvy zasílá vyjádření ke kauze Postoloprty a pro informaci připojuje kopii dopisu na Krajský soud v Ústí nad Labem (č. l. 158 spisu NSS). V přiloženém vyjádření uvádí, že znalecký posudek zpracoval k ceně obvyklé k datu 21. 10. 2015. Uvedl, že si je vědom, že pro stanovení ceny obvyklé je základní metodou metoda porovnávání. V době zpracování posudku však neměl k dispozici žádné srovnatelné nemovitosti, jejichž prodej by byl proveden v období 6 měsíců. Proto zvolil jako náhradní metodu stanovení ceny obvyklé nákladovou metodu dle platného cenového předpisu, přičemž se snažil co nejobjektivněji zohlednit skutečný stav objektu. Dle jeho zkušeností a subjektivního úsudku vypočtená cena odpovídá odhadované hodnotě v místě a čase obvyklé. V přiloženém dopisu pro krajský soud ze dne 1. 7. 2017 se k metodice stanovení ceny nijak nevyjadřuje. Tento e-mail nebyl založen

do trestního spisu ani do dozorového spisu., ale byl předložen až při ústním jednání v nyní projednávané kárné věci.

[103] V odročeném hlavním líčení bylo nakonec pokračováno až 13. 6. 2018. Na něm byla vyloučena věc P. R. k samostatnému projednání. Tohoto dne byl proveden mj. výslech znalce Ing. Vaňka (č. l. 1264), který uvedl, že pro ocenění by bylo vhodné použít i metodu porovnávací, ale v době ocenění neměl žádné informace o prodejích okolo Postoloprty, a proto, jak mu zákon umožňuje, použil vyhláskovou cenu, která je každý rok aktualizována koeficienty prodejnosti. Výslovně uvedl: „*Je to pro mě zcela určitě nejpřesnější výpočet, jak dospět ke nějaké ceně.*“ K dotazu soudu, zda kdyby měl k dispozici jiné údaje a použil porovnávací metodu, zda by mohl dojít k jinému závěru, uvedl: „*Myslím, že ne. Myslím, že ta cena je objektivní.*“ Dále byl dotazován k tomu, zda si byl vědom, že má určit cenu tak, jak se v době a místě činu obvykle prodává. K tomu uvedl, že si myslí, že takto cenu určil. K tomu, že nikde v posudku neuvedl, že jde o cenu obvyklou, došlo zřejmě opomenutím. Následně uvedl, že šlo o cenu zjištěnou, protože cena obvyklá nemohla být zjištěna. Dále znalec uvedl, že pojmy cena v místě a čase obvyklá a cena vyhlásková pro daňové účely jsou odlišné, i když každý rok se koeficienty aktualizují a cena vyhlásková by se měla přibližovat k ceně obvyklé. Zákon umožňuje vycházet z ceny vyhláskové, pokud nejsou jiné informace, jako z ceny obvyklé. Taktéž uvedl, že z vlastní zkušenosti je přesvědčen, že tyto ceny jsou stejné. Obratem však zároveň k dotazu uvedl, že se samozřejmě mohou lišit. Jako svědek byl vyslechnut Ing. Racek, který je také znalcem. Mj. uvedl, že cena zjištěná je cena podle cenového předpisu, zatímco cena obvyklá je cena, která se nedá spočítat, ale může se jen navrhnout. Předmětná nemovitost se dala prodat maximálně za 1 mil Kč. Cena zjištěná se blíží ceně obvyklé ve standardních případech, ale ne u atypických nemovitostí. Dále byl jako svědek vyslechnut Ing. Tejkl, který prováděl odhady pro banky. Mj. uvedl, že při určení ceny prováděl porovnání s jinými nabízenými nemovitostmi v Postoloprtech. Vzhledem k tomu, že se vychází z nabízených cen, ceny dosažené následným prodejem bývají nakonec zpravidla nižší. Vychází se primárně z ceny za metr čtverečný. Částečně se liší metody pro jednotlivé banky, proto se výsledná cena u dvou bank lišila o 10 tis Kč. Hlavní líčení bylo opět odročeno za účelem doplnění dokazování.

[104] K pokračování v hlavním líčení došlo 25. 7. 2018. Vyslechnut byl znalec Ing. Petr Ort, Ph.D. (č. l. 1318 – 1330 trestního spisu), který vypracoval znalecký posudek na základě objednávky obžalované H. E. Při svém výslechu mj. uvedl: „*Závěrem posudku je to, že jsem indikoval cenu obvyklou ve smyslu § 2 odst. 1 zákona 151 ve výši 1 100 000 Kč ve stavu tobo objektu ke dni 21. 10. 2015 za předpokladu, že technický stav objektu byl shodný s technickým stavem, který byl zjištěn při místním šetření 28. 2. 2017.*“ Znalec také uvedl, že primárně používal porovnávací metodu a naopak nevyužil metodu výnosovou, protože jí považoval za zavádějící, protože v tomto případě půjde o velmi malou část hodnoty nemovitosti. Kárně obviněná Radka Pavlišová v průběhu hlavního líčení kladla znalci podrobné otázky a bylo zřejmé, že se s posudkem detailně seznámila. K jejímu dotazu, zda se může obvyklá cena přiblížit ceně vypočtené dle aktuálního cenového předpisu, Ing. Ort uvedl: „*Ty ceny jsou nekompatibilní.*“ K dalšímu dotazu rozvedl, že pokud jde o cenu zjištěnou podle § 2 odst. 3 zákona o oceňování majetku, je to umělá cena. Někdy se cena obvyklá a cena zjištěná mohou shodnout, ale jde spíše o náhodu, protože každá ta cena je metodicky naprosto jiná. Po výslechu znalce bylo hlavní líčení odročeno na neurčito za účelem vypracování srovnávacího nebo revizního znaleckého posudku.

[105] Soud opatřením ze dne 20. 8. 2018 přibral k podání znaleckého posudku jako znalecký ústav Vysokou školu ekonomickou v Praze, Institut oceňování majetku (č. l. 1347 – 1349 trestního spisu). Znaleckému ústavu uložil, aby ve znaleckém posudku byla stanovena cena nemovitosti ve smyslu § 137 tr. zákoníku. Dále mu soud uložil podrobit revizi posudek Ing. Vaňka a znalecký posudek Ing. Orta, a to zvláště ohledně vhodnosti použitých metod oceňování a správnosti výsledné ceny nemovitosti pro účely trestního řízení.

pokračování

[106] Posudek zpracovaný znaleckým ústavem (dále jen „**revizní posudek**“) byl vypracován 31. 1. 2019 a soudu doručen 8. 2. 2019 (č. l. 1362-1438 trestního spisu). Stanovil cenu nemovitosti podle § 137 tr. zákoníku na 950 000 Kč. V revizním posudku dospěl znalecký ústav k závěru o zásadní nevhodnosti postupu zvoleného v posudku Ing. Vaňka, když mimo jiné konstatoval, že s ohledem na požadavek § 137 tr. zákoníku měla být určena cena tržní. K tomu pak uvedl: „*Takto vymezené tržní hodnotě však tento posudek vůbec neodpovídá. Posudek se totiž situací na trhu s nemovitostmi v daném segmentu vůbec nezabývá, a ani neanalyzuje, jaké postavení by na tomto trhu posuzované nemovitosti mohly mít. Jedinou snahou zohlednit tržní situaci mohl být koeficient situace na dílčím trhu, který však v ocenění nemá prakticky žádný význam, protože se na celkové ceně podílí zcela zanedbatelnou částkou a navíc je zcela neodůvodněný.*“ Dále revizní posudek uvedl: „*Hlavní příčinou shora uvedeného postupu je skutečnost, že se zpracovatel nesprávně rozhodl využít pro určení tržní hodnoty objektu metodiku, která je určena výhradně pro stanovení tzv. ceny zjištěné, a která byla Ministerstvem financí ČR vytvořena především pro účely finanční správy, resp. pro řádný výběr daní. Pro stanovení tržní hodnoty je ale tento postup naprosto nevhodný a místo aplikace oceňovací vyhlášky Ministerstva financí platné ke dni ocenění, jak tomu je v případě revidovaného znaleckého posudku, bylo třeba postupovat podle zásad tržního oceňování ...*“. Znalecký ústav uzavřel, že „*Ze shora uvedených důvodů je třeba konstatovat, že metodiku stanovení ceny dle vyhlášky č. 441/2013 Sb. ve znění vyhlášky č. 199/2014 Sb., která byla použita v revidovaném znaleckém posudku, nelze považovat za použitelnou pro určení ceny ve smyslu § 137 trestního zákoníku, a to ani v případě, že by se ve výsledku tyto ceny shodovaly.*“ K výpovědi znalce Ing. Vaňka revizní znalecký posudek uvedl, že znalec zjevně vůbec nerozlišuje mezi oceňováním podle platného cenového předpisu a oceňováním na tržních principech. K posudku znalce Ing. Orta revizní znalecký posudek uvedl, že ani cena obvyklá zcela neodpovídá ceně uvedené v § 137 tr. zákoníku. Dále uvedl, že celková koncepce posudku Ing. Orta plně odpovídá zásadám tržního oceňování, ale i u něj se vyskytují některé nedostatky, které jej znevěrohodňují. Největším nedostatkem je chybějící výnosový přístup, který mohl zásadním způsobem přispět k indikaci výsledné hodnoty. Vytknuty byly i další dílčí nedostatky, zejména pokud jde o průkaznost a podrobnost odůvodnění. Závěrem bylo uvedeno: „*ze shora uvedených důvodů je třeba konstatovat, že revidovaný znalecký posudek byl sice zpracován metodikou odpovídající určení ceny posuzovaných nemovitostí ve smyslu § 137 tr. zákoníku, avšak s ohledem na shora uvedené nedostatky spočívající zejména v oblasti tržní argumentace nelze výslednou hodnotu považovat za cenu posuzovaných nemovitostí ve smyslu § 137 trestního zákoníku, a to opět nikoliv z důvodu její výše, ale z pohledu dostatečné průkaznosti aplikovaných přístupů.*“ Pokud jde o výpověď znalce Ing. Orta, pak byla revizním posudkem zejména kritizována jeho obhajoba toho, proč nebyla použita výnosová metoda, která byla podle závěrů revizního posudku až školáckým vyloučováním se.

[107] V odročeném hlavním líčení bylo pokračováno 3. 4. 2019. Při něm byl za znalecký ústav slyšen znalec JUDr. Karel Mošna (č. l. 1469 – 1485 trestního spisu). Při svém výsledku na dotaz soudu, zda lze oba znalecké posudky považovat za nesprávné uvedl: „*U prvního znaleckého posudku bych to považoval za nesprávný, jak z toho metodologického hlediska, tak z hlediska ceny. U toho druhého bych ho považoval za správný z hlediska metodiky, ale bohužel nikoliv z hlediska obhajitelnosti.*“

[108] Na výslech znalce a provedení listinných důkazů navazovaly závěrečné řeči. Kárně obviněná Radka Pavlišová při ní uvedla: „*Na základě proběhnušího dokazování v hlavním líčení a s ohledem na revizní znalecký posudek a dnešní přesvědčivou výpověď znalce, který byl dnes slyšen, je nutno konstatovat, že oproti přípravnému řízení došlo k zásadní změně důkazní situace, kdy v hlavním líčení bylo prokázáno, že k předmětnému prodeji sice došlo, nicméně prodej byl realizován za odpovídající cenu. Skutek, který je předmětem obžaloby, se tedy stal, není však trestným činem a proto navrhuji, aby obžalovaní byli podle § 226 písm. b) tr. ř. obžaloby zproštěni. Pokud jde o postup OČTŘ v této věci, tak orgány činné v trestním řízení, jak policejní orgán, tak státní zástupce, pokud nemají odborné znalosti, přibírají znalce s tím, že těžko pak mohou předvídat, zda znalec použije či nepoužije špatnou metodu. ... Policejní orgán opatřením o přibrání znalce při formulování otázky nepochybil, což ostatně potvrdil i revizní posudek, z něhož je zřejmé, že zadání znaleckého posudku je v souladu s ustanovením § 137 tr. zákoníku. Institut znaleckého posudku pak vychází*

z toho, že znalec má odborné znalosti, kterými OČTŘ nedisponují. Znalec je zde pak od toho, aby tyto odborné znalosti sdělil a OČTŘ z něj vycházely. Nad to zde šlo o poměrně složitou věc, kdy dle revizního posudku a dnes slyšeného revizního znalce, nelze určit cenu obvyklou té předmětné nemovitosti pouze porovnávací metodou, ale bylo nutno stanovit tržní hodnotu nemovitosti kombinací metod nákladové, výnosové a rovněž porovnávací. Nejen znalec příbranský OČTŘ podal nevyhovující posudek, ale také znalec obhajoby pochybil a nebyl schopen si svoje závěry při výslechu v hlavním líčení obhájit, jak v revizním posudku konstatoval revizní znalec a i dnes to zde připomněl. Těžko pak lze chtít po policejním orgánu a po OČTŘ, aby vůbec byly schopny vyhodnotit odbornou metodiku posudku.“

[109] Závěrem hlavního líčení dne 3. 4. 2019 byl vyhlášen rozsudek, č. j. 3T 19/2017-1492, kterým byli obžalovaní podle § 226 písm. b) tr. řádu obžaloby zproštěni, neboť v obžalobě označený skutek není trestným činem. Rozsudek nabyl právní moci postupně ohledně jednotlivých obžalovaných, přičemž vůči poslednímu z nich se tak stalo 4. 6. 2019.

[110] V bodě 135 odůvodnění rozsudku je konstatováno: „Soud nemá za prokázané tvrzení obžaloby, že cena předmětné nemovitosti v době převodu odpovídala částce 1 502 840 Kč. Tato částka vycházela ze znaleckého posudku Ing. Jiřího Vaňka, způsob výpočtu ceny nemovitosti znalcem byl následně zpochybněn revizním znaleckým posudkem Vysoké školy ekonomické v Praze, podle kterého se Ing. Vaňek reálně nezabýval stanovením tržní hodnoty předmětné nemovitosti, kdy se vůbec nezabýval situací na trhu s nemovitostmi a cena, stanovená tímto posudkem, nemohla být cenou, které by na trhu bylo možné reálně dosáhnout. Soud se závěry revizního znaleckého posudku ztotožnil, kdy pro toto trestní řízení je důležité zjištění ceny, za kterou by bylo v době uvedené v obžalobě možné předmětnou nemovitost reálně prodat v tržním prostředí. Protože se znalecký posudek Ing. Vaňka reálně nezabýval otázkou tržní hodnoty předmětné nemovitosti a je tedy pro toto trestní řízení nepoužitelný, jsou další vytkané vady posudku již zcela bez významu.“

[111] Dne 14. 6. 2019 vzala kárně obviněná Radka Pavlišová podle § 182 tr. řádu zpět obžalobu proti P. R. (č. l. 1544 trestního spisu)

[112] Dne 22. 8. 2019 Radka Pavlišová vydala usnesení čj. ZT 240/2019 – 7, kterým jednak rozhodla o pokračování v trestním stíhání P. R., neboť pominul důvod přerušení a zároveň jeho trestní stíhání zastavila podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu, neboť tento skutek není trestným činem a není důvod k postoupení věci (č. l. 139 spisu NSZ sp. zn. 3 NZT 188/2016). V odůvodnění uvedla, že v hlavním líčení proti ostatním obviněným bylo prokázáno, že městu nevznikla škoda, čímž se změnila důkazní situace oproti přípravnému řízení. Vzhledem k tomu, že jediným důvodem rozhodnutí o pokračování v trestním řízení bylo jeho zastavení, nic podle kárně obviněné Radky Pavlišové nebránilo v tom, aby tak učinila a ukončila trestní stíhání, pokud je zřejmé, že se trestný čin nestal.

[113] Obvinění požádali dne 11. 12. 2019 o poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu způsobenou nezákonně vedeným trestním řízením vůči Ministerstvu spravedlnosti 5. 8. 2019 a to každý ve výši 2 – 2,5 mil Kč (č. l. 365 – 425 dozorového spisu).

VI.C K průběhu dohledu ze strany KSZ v Ústí nad Labem

[114] Obhájce Milan Hadrava učinil u KSZ v Ústí nad Labem dne 13. 10. 2016 podnět k výkonu dohledu nad postupem kárně obviněné Radky Pavlišové v dané trestní věci (č. l. 1 – 3 spisu KSZ v Ústí nad Labem sp. zn. 1 KZT 1538/2016 – dále jen „**dohledový spis**“). Poukázal na to, že byly zamítnuty stížnosti obviněných proti usnesení o zahájení trestního stíhání. V podnětu mj. popsal, že trestní stíhání je od počátku založeno na znaleckém posudku Ing. Vaňka. Konkrétně k tomu uvedl: „*Dozorující státní zástupkyně ve výše uvedených usneseních uvádí, že z předmětného znaleckého posudku má být zřejmé, že obvyklá cena předmětných nemovitostí činí 1.502.840,- Kč a výše způsobené škody má proto činit 502.840,- Kč. Z uvedeného znaleckého posudku vůbec není zřejmé, že by se mělo jednat o cenu v místě a čase obvyklou, o níž hovoří ust. § 39 odst. 2 zákona*

pokračování

č. 128/2000 Sb., o obcích ...“ Podnět k výkonu dohledu byl učiněn též obviněným Z. P., který byl doručen KSZ v Ústí nad Labem 19. 10. 2016 (č. l. 7 a 8 dohledového spisu). V bodě IV. tohoto podnětu Z. P. uvedl, že za zcela zásadní pochybení policejního orgánu i státní zástupkyně považuje vyjádření údajně vzniklé škody. Kromě dalších vytýkaných vad posudku Ing. Vaňka k němu uvedl: „*Samotné opatření k vyhotovení posudku bylo nevhodně zadáno, protože nebyl požadován odhad tržní hodnoty, který zobrazuje prodejnost. Na základě toho provedl soudní znalec odhad pro potřebu daňovou dle Metodiky, která vychází z vyhlášky MVČR č. 199/2014. tento odhad je pro potřebu vyšetřování PČR zcela nevhodný a jedná se o evidentní pochybení znalce při odhadu nebo vyšetřovatele při vydání opatření k vyhotovení posudku.*“

[115] V záznamu o výkonu dohledu ze dne 28. 11. 2016 (č. l. 13 – 15 dohledového spisu) kárně obviněná Iveta Bollová nejprve zrekapitulovala podněty k výkonu dohledu, kde mj. byl uveden i poukaz Z. P. na nevhodně zadaný znalecký posudek. Následuje popis vyžádaného dozorového spisu a vyšetřovacího spisu. Je uvedeno, že ve spise již byly založeny výsledky obviněných i svědků po zahájení trestního stíhání. Následuje stručný závěr v rozsahu dvou odstavců o tom, že podnět není důvodný. Po obecných informacích o rozdílu mezi výkonem dohledu a opravnými prostředky v prvním odstavci bylo ve druhém odstavci uvedeno: „*Usnesení státní zástupkyně o zamítnutí stížnosti je důvodné. Dozorová státní zástupkyně se zabývala námitkami uplatněnými ve stížnosti, které se opakují i v podnětu k výkonu dohledu, přičemž je zřejmé, že se ztotožňuje s hodnocením důkazní situace policejním orgánem.*“ Následuje text, který ve zcela obecné rovině poukazuje na pravděpodobnost potřebnou k zahájení trestního stíhání s tím, že uplatněná obhajoba bude nepochybně v rámci trestního stíhání prověřována.“ Následně stejným textem vyrozuměla o vykonaném dohledu podatele a přípis zaslala na vědomí i OSZ v Lounech s upozorněním navíc, že usnesení o zahájení trestního stíhání nebylo zasláno opatrovníkovi města (č. l. 16 – 20 dohledového spisu).

[116] Dne 28. 6. 2017 byl KSZ v Ústí nad Labem postoupen od VSZ v Praze podnět tehdejšího ministra spravedlnosti JUDr. Roberta Pelikána, Ph.D. (č. l. 29 – 31 dohledového spisu). VSZ v Praze uvedlo, že sice byla podána obžaloba, ale věc není pravomocně skončena, a proto výkon dohledu není vyloučen. Požádalo proto KSZ v Ústí nad Labem, aby byl k důvodnosti námitek podatele vykonán dohled. V podnětu ministra bylo uvedeno, že má závažné pochybnosti o tom, zda byly splněny zákonné podmínky pro zahájení trestního stíhání a následně pro podání obžaloby. Z posudku Ing. Vaňka je patrné, že znalcem stanovená cena představuje nikoliv cenu obvyklou, nýbrž cenu zjištěnou podle cenového předpisu. Upozornil na rozdílné vymezení ceny obvyklé a ceny zjištěné v zákoně o oceňování majetku s tím, že obě ceny se vzhledem k rozdílným způsobům jejich stanovení zpravidla liší, někdy dost podstatně, přičemž vztah mezi nimi je nahodilý. Znalec, zřejmě s ohledem na nejasné zadání od policejního orgánu, stanovil cenu administrativně zjištěnou. Aplikoval pouze platné cenové předpisy, rozhodně neprováděl tržní analýzu. Při vyčíslení škody podle § 137 tr. zákoníku tak nebylo možné ze znaleckého posudku vycházet. To nebylo dozorovou státní zástupkyní nijak reflektováno, když podala obžalobu, v níž obvyklou cenu určila podle ceny zjištěné. To, že je cena obvyklá zřejmě jiná, lze vypožorovat z průběhu prodeje nemovitosti, posudků bank, jakož i konkurenční nabídky od J. T. Zaslal i stanovisko Ministerstva vnitra jako dohledového orgánu nad samosprávou obcí. Kárně obviněná Iveta Bollová si na základě toho vyžádala dozorový a vyšetřovací spis a požádala kárně obviněnou Radku Pavlišovou o vyjádření. Požadované bylo doručeno 17. 7. 2017 s vyjádřením Radky Pavlišové, jehož rekapitulace je uvedena shora v bodě [97].

[117] Dne 25. 7. 2017 byl sepsán záznam o druhém provedeném dohledu (č. l. 36 – 43 dohledového spisu). V něm bylo zejména uvedeno, že Iveta Bollová nesouhlasí s tím, že by dohled nebyl vyloučen. Poukázala na výkladové stanovisko k výkonu dohledu po podání obžaloby a sama dále rozvedla, proč se domnívá, že výkon dohledu být vykonán nemá. Zmínila zvýšenou odpovědnost intervenujícího státního zástupce. Zejména je dohled bezpředmětný

s ohledem na to, že po podání obžaloby nebude mít nadřízené státní zastupitelství obvykle možnost učinit žádné opatření, jak by mohlo vzniklou situaci řešit. Mezi možnostmi zmínila i zpětvzetí obžaloby, které však nebude zásadně podloženo pouhým přehodnocením důkazů učiněných na základě pokynu nejbližší vyššího státního zastupitelství. Po této obecné pasáži je provedena rekapitulace obsahu dozorového a vyšetřovacího spisu. Poté dospěla Iveta Bollová k závěru, že podnět je nedůvodný. První odstavec odůvodnění zcela obecně popisuje principy dohledu. Druhý odstavec uvádí to, co již bylo uvedeno v rámci první části, tedy zejména to, že věc je nyní v pravomoci soudu a nejsou naplněny žádné možnosti nadřízeného státního zastupitelství do věci zasáhnout.

[118] Následuje záznam náměstka krajského státního zástupce JUDr. D. A. z 26. 7. 2017 (č. 1. 45 dohledového spisu) konstatující, že výstup z dohledu nemůže obstát. Vykonaný dohled se nevypořádává s hlavní podstatou podnětu, zda mohl být posudek Ing. Vaňka podkladem pro zahájení trestního stíhání a pro podání obžaloby. V rámci toho je třeba zkoumat, zda znalec určil cenu zjištěnou nebo cenu obvyklou. Upozornil též na to, že na toto poukazovali opakovaně obvinění a jejich obhájce. Je tak na místě se zabývat i tím, zda se policejní orgán a dozorová státní zástupkyně s těmito námitkami řádně vypořádali. Je na místě osvětlit, na základě čeho dozorová státní zástupkyně považuje v obžalobě uvedenou cenu za cenu obvyklou.

[119] Dne 25. 8. 2017 kárně obviněná Iveta Bollová vyhotovila doplnění záznamu z 25. 7. 2017 (č. 1. 49 – 51 dohledového spisu). V něm zejména rekapituluje některé části spisu. Následně učinila tento závěr: *„Lze přisvědčit tomu, že dozorová státní zástupkyně se spokojila se závěry znaleckého posudku vypracovaného bez dalšího jeho doplnění a upřesnění, zda se jedná o cenu nemovitosti v místě a čase obvyklou či nikoliv. Trestní stíhání bylo zahájeno důvodně i na základě takto vypracovaného znaleckého posudku v souvislosti s listinami ze zasedání zastupitelstva Města Postoloprty, jednání ohledně prodeje předmětné nemovitosti, jakož i předchozími snahami o její prodej. Ze zápisů z jednání zastupitelstva a dalších listin, pravidel prodeje majetku z vlastnictví obce, které si samo město stanovilo, je třeba odmítnout tvrzení podatele, že jednáním zastupitelů města, obviněnými, nebyla porušena důležitá povinnost při opatrování či správě cizího majetku (v tomto případě i hrubým způsobem). Lze tedy konstatovat, že obžaloba byla podána (byť je uvedeno, že ze znaleckého posudku se zjišťuje cena obvyklá), aniž by při zjištění hodnoty předmětného majetku bylo postupováno dle § 137 tr. zákoníku. Vzhledem k tomu, že nalézací soud obžalobu přijal a nařídil hlavní líčení, když předtím vydal i trestní příkaz, bude na intervenujícím státním zástupci trvat na výsledku znalece, případně na doplnění znaleckého posudku. Dále bude dozorová státní zástupkyně upozorněna na novelu zákona č. 128/2000 Sb., o obcích č. 257/2017 Sb., účinnou od 2. 9. 2017, spočívající v doplnění § 38 odst. 1.“*

[120] Kárně obviněná zároveň připravila vyrozumění o vykonaném dohledu (č. 1. 52 – 54 dohledového spisu). V něm upozornila na to, že po podání obžaloby je to soud, který má rozhodnout. Dále uvedla shodný závěr, jako je uveden v závěru doplnění záznamu (viz shora v bodě [119]), v němž bylo pouze doplněno, že před podáním obžaloby přicházelo v úvahu ještě v rámci přípravného řízení opatřit doplnění znaleckého posudku. Vyrozumění bylo doručeno Ministerstvu spravedlnosti 28. 8. 2018. Vyrozumění podateli bylo zasláno na vědomí i kárně obviněné Radce Pavlišové (č. 1. 55 dohledového spisu) a v přípisu byla zopakována shledaná pochybení a zdůrazněna potřeba ujasnit danou otázku v řízení před soudem.

[121] Dne 21. 5. 2019 byl doručen KSZ v Ústí nad Labem podnět k výkonu dohledu ze strany VSZ v Praze (č. 1. 86 dohledového spisu), zejména ohledně dalšího postupu ve věci P. R., u nějž bylo trestní stíhání přerušeno, po zproštění obžaloby ostatních obžalovaných. Dne 27. 6. 2019 vyhotovila Iveta Bollová informaci pro náměstkyni krajského státního zástupce, ve které popsala zamýšlený postup Radky Pavlišové, spočívající ve zpětvzetí obžaloby proti P. R. a následném zastavení jeho trestního stíhání. Zároveň uvedla, že pro výkon dohledu neshledává žádný důvod. Není na dohledovém orgánu, aby odpovídal na otázku, zda existují zákonné důvody pro zpětvzetí obžaloby a odůvodňoval ji a už vůbec ne s ohledem na veřejné mínění. Následně 4. 7. 2019

pokračování

náměstkyně krajského státního zástupce odpověděla VSZ v Praze, že již došlo ke zpětvzetí obžaloby a dozorová státní zástupkyně plánuje řízení vůči P. R. zastavit s tím, že s tímto postupem KSZ Ústí nad Labem souhlasí (č. l. 101 a 102 dohledového spisu).

[122] Dne 29. 7. 2017 dalo VSZ v Praze podle § 12d odst. 1 zákona o státním zastupitelství pokyn KSZ v Ústí nad Labem k provedení dohledu nad postupem OSZ v Lounech v dané trestní věci, který bude zaměřen na správnost a zákonnost postupu dozorové státní zástupkyně ve všech stádiích trestního řízení (č. l. 104 dohledového spisu).

[123] Kárně obviněná Iveta Bollová tento dohled vykonala, přičemž o něm 9. 8. 2019 sepsala záznam (č. l. 110 – 120 dohledového spisu). Záznam zejména shrnuje obsah dozorového spisu a trestního spisu. Závěr je uvozen odstavcem o smyslu výkonu dohledu. Dále je konstatováno, že byl dohled vykonán již dvakrát, přičemž opětovným přezkoumáním postupu dozorové státní zástupkyně nebylo zjištěno nic, co by měnilo závěry učiněné při předcházejících dohledech. Dále uvedla: „*Lze znovu konstatovat, že dozorová státní zástupkyně postupovala při výkonu dozoru řádně a důsledně podle trestního řádu. Respektovala a dodržovala i interní předpisy. Využívá svého oprávnění dle § 157 odst. 2 tr. řádu a § 174 tr. řádu vůči policejnímu orgánu, kterému dává pokyny k doplnění dokazování. Při rozhodování o stížnostech obviněných má k dispozici kompletní spisový materiál a zabývá se námitkami uplatněnými v opravném prostředku obviněných. ... Podaná obžaloba má náležitosti § 176 tr. řádu, řádně aprobovaná vedoucím státním zástupcem včetně přípravy na hlavní líčení. ... Stěžejním bodem dokazování bylo zjištění, zda došlo ke způsobení značné škody, tj. škody 500.000,- Kč. K tomuto byl opatřen v přípravném řízení znalecký posudek Ing. Vaňka, který byl vyslechnut u hlavního líčení dne 13. 6. 2018. Dne 24. 3. 2017 obhajoba předložila znalecký posudek Ing. Orta.*“ Dále nad rámec výkonu dohledu obsáhle hodnotila postup soudu, kterému vytykala, že ihned přibral znalecký ústav, aniž byly splněny podmínky § 109 tr. řádu, dále měli být znalci navzájem konfrontováni a přítomni provádění výslechu zpracovatele revizního znaleckého posudku a soud měl jednotlivé znalecké posudky vyhodnotit a určit výši škody, výsledná cena nezahrnuje složku DPH. Dále je upozorněno na novelu § 38 obecního zřízení, aniž by bylo zřejmé, proč je to v záznamu o výkonu dohledu uváděno. Iveta Bollová dále upozornila, že byly dříve vykonány dva dohledy, při kterých nebyla zjištěna žádná pochybení, která by vyžadovala uložení pokynu k jejich odstranění. Následně poukázala na plnění informační povinnosti vůči Nejvyššímu státnímu zastupitelství a informování VSZ v Praze, na základě jeho žádosti. Od těchto státních zastupitelství nebylo signalizováno pochybení nebo nesprávný postup.

[124] V obdobném duchu byl připraven koncept dopisu krajského státního zástupce náměstkovi VSZ v Praze, přičemž byl doplněn pouze poukaz na již dříve sdělený postup ohledně P. R. (č. l. 121 – 122 dohledového spisu). Výsledná podoba přípisu ze dne 19. 8. 2019 je na č. l. označeném také 121 s přípisem tužkou „opravený KSZ“. V něm jsou oproti původnímu konceptu jednak drobné formulační změny a dále je vložen navíc text, který poukazuje na již dříve sdělené pochybení dozorové státní zástupkyně týkající se formulace otázky policejního orgánu znalci. K tomu je dále uvedeno: „*Podotýkám, že žádný z obviněných vůči nesprávnosti položené otázky nijak nebrojil ... Navíc klíčovým faktorem, proč se cena stanovená původně policejním orgánem přibráným znalcem nedala považovat za relevantní, bylo použití nesprávných metod ocenění znalcem, jak vyplývá z revizního znaleckého posudku ... I revizní znalecký posudek ... pak uvádí, že v opatření byl znalecký úkol formulován tak, že šlo dovodit, že se jedná o tržní hodnotu uvedené nemovitosti.*“ Dále pak je navíc uvedeno, že problém byl v chybně zvolené metodice znalce, přičemž však takové odborné pochybení je logicky mimo rozlišovací úroveň státního zástupce, který není zároveň odborníkem na oceňování nemovitostí a je poukázáno na to, že i znalecký posudek obhajoby vykazoval velké množství odborných vad a jeho závěry, resp. použité metody nebyly přiléhavé.

VI.D Postup VSZ v Praze

[125] Vrchní státní zastupitelství v Praze bylo s trestní věcí poprvé konfrontováno na základě podnětu k výkonu dohledu od ministra spravedlnosti, doručeného 18. 5. 2017 (viz shora bod [116]). Ten byl předložen k vyřízení státní zástupkyni VSZ v Praze Mgr. D. H. a k této věci byl založen spis sp. zn. 1 VZT 380/2017 (dále jen „**spis VSZ**“). Za účelem dalšího postupu si VSZ v Praze vyžádalo kopii usnesení o zahájení trestního stíhání, obžalobu a trestní příkaz.

[126] D. H. jako svědek při ústním jednání uvedla, že se po obdržení podnětu se telefonicky spojila kárně obviněnou Radkou Pavlišovou. Ta jí sdělila, že se se znalcem již spojila a je přesvědčená, že znalec u soudu vše vysvětlí, protože jen došlo k nedorozumění. Spojila se i s kárně obviněnou Ivetou Bollovou, která jí s odkazem na stanovisko k výkonu dohledu po podání obžaloby sdělila, že by se dohled vykonávat neměl.

[127] Ministr spravedlnosti byl přípisem ze dne 8. 6. 2017 vyrozuměn o tom, že VSZ v Praze vyhodnotilo obsah jeho podání jako podnět k výkonu dohledu nad postupem OSZ v Lounech (č. l. 25 – 26 spisu VSZ). Tento dohled vykonává nejbližší vyšší státní zastupitelství, kterým je KSZ v Ústí nad Labem. Proto byl tento podnět podle § 16a odst. 3 zákona o státním zastupitelství postoupen tomuto státnímu zastupitelství. Zároveň bylo ministrowi sděleno, že výsledek výkonu dohledu bude následně ze strany VSZ v Praze přezkoumán.

[128] Na č. l. 30 – 31 spisu VSZ je založeno vyrozumění ministra spravedlnosti ze strany KSZ v Ústí nad Labem z 25. 8. 2017 o vykonaném dohledu.

[129] Přípisem ze dne 1. 9. 2017 bylo OSZ v Lounech sděleno, že s ohledem na závěry vykonaného dohledu bude VSZ v Praze trestní věc sledovat do jejího pravomocného skončení (č. l. 34 spisu VSZ). Proto požádalo podle § 12g odst. 1 zákona o státním zastupitelství o podání informace o výsledku hlavního líčení před Okresním soudem v Chomutově, tedy o předložení rozsudku či jiného rozhodnutí se stanoviskem k jeho zákonnosti, zda jej OSZ v Lounech bude akceptovat nebo proti němu bude podávat opravný prostředek.

[130] Dne 21. 5. 2019 byl zpracován podnět k výkonu dohledu z pokynu nejbližší vyššího státního zastupitelství směřovaný vůči KSZ v Ústí nad Labem (viz shora bod [121]) (č. l. 61 – 62 spisu VSZ). Téhož dne byla doručena informace OSZ v Lounech o vydání zprošťujícího rozsudku Okresním soudem v Chomutově. Radka Pavlišová v něm uvedla, že v průběhu hlavního líčení došlo ke změně důkazní situace, neboť z revizního znaleckého posudku vyplynulo, že nemovitost byla prodána za cenu odpovídající situaci na trhu. Neztotožnila se však se závěry soudu, že by obžalovaní dodrželi potřebnou míru opatrnosti, neboť si cenu nijak neověřili, přičemž proti prodeji se postavili i někteří zastupitelé, kteří vznášeli relevantní námitky. Odhady bank podle ní neměli zastupitelé k dispozici a další provozování svatebního salonu v nemovitosti nebylo nijak smluvně zajištěno.

[131] Dne 19. 8. 2019 byl doručen přípis krajského státního zástupce v Ústí nad Labem spolu se záznamem o vykonaném dohledu tak, jak byly popsány shora pod body [123] a [124].

[132] Dne 21. 8. 2019 byla sepsána D. H. informace pro vrchní státní zástupkyni v Praze (č. l. 126 – 130 spisu VSZ). Jsou v ní obsaženy zejména výtky proti postupu Ivety Bollové, která v minulosti VSZ v Praze neinformovala korektně o věci (tvrdila, že se otázkou ceny v posudku prozatím nezabývala, ačkoliv již v prvním podnětu k výkonu dohledu byla tato otázka zmiňována). Vrchní státní zastupitelství v Praze nemělo k dispozici podstatné informace, spočívající například v námitkách obviněných. V později vykonaných dohledech se velmi podrobně a obsírně věnuje polemice s procesním postupem, ale samotný předmět dohledu příliš podrobně neřeší. Jsou nekorektní poznámky vůči informování VSZ v Praze a NSZ, která však nevykonávala dohled.

pokračování

[133] Ve spise jsou založeny další listiny zachycující korespondenci s krajským státním zástupcem v Ústí nad Labem týkající se možné kárné odpovědnosti kárně obviněných a odpovědností znalce Ing. Vaňka a komunikace s NSZ.

[134] Součástí spisu VSZ je též spis VSZ v Praze původně vedený pod sp. zn. 1 VZT 280/2019, který vyřizoval JUDr. Jaroslav Dolejší, ředitel odboru trestního řízení VSZ v Praze. V tomto spisu je na č. l. 25 obsažen pokyn k provedení dohledu uvedený shora pod bodem [122]. Jiné listiny nejsou pro posouzení věci podstatné.

[135] D. H. jako svědek při ústním jednání dále uvedla, že ve věci nebyl vykonán dohled nad dohledem. Jde o institut, k němuž se přistupuje jen ve velmi výjimečných případech. Pokud tedy kárně obviněná Iveta Bollová na základě podnětu ministra spravedlnosti určitá pochybení shledala a navrhla další postup, tedy odstranění pochybností o znaleckém posudku výsledkem znalce, nebyl důvod, aby VSZ v Praze dále zasahovalo, neboť s tímto postupem se ztotožňovala. Zprávoú povinnost OSZ v Lounech vůči VSZ v Praze podle § 12g zákona o státním zastupitelství o výsledku řízení před soudem zavedla zejména kvůli tomu, aby věděli, jak věc dopadla a mohli ji zobecnit a předejít případným problémům v budoucnosti. Ačkoliv v postupu Ivety Bollové, jako dohledové státní zástupkyně, shledávala některé vady, které zachytila ve výstupech pro vrchní státní zástupkyni a NSZ, tyto Ivetě Bollové nesdělila, protože k tomu neměla důvod. O výsledcích však byl vyrozuměn krajský státní zástupce a předpokládala, že ten jí to sdělí.

VI.E Postup NSZ

[136] Nejvyšší státní zastupitelství bylo o věci vyrozuměno přípisem Radky Pavlišové ze dne 16. 8. 2016, ve kterém pouze odkázala na připojené usnesení o zahájení trestního stíhání (č. l. 1 – 6 spisu NSZ sp. zn. 3 NZT 188/2016 – dále jen „**spis NSZ**“). V přípisu uvedla, že usnesení zasílá na základě pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 10/2011, o informacích. Z tohoto pokynu vyplývá, že státní zastupitelství mají povinnost informovat jednotlivé odbory NSZ o nápadu a vyžádají-li si další informování, i o způsobu vyřízení věci mj. ohledně trestných činů spáchaných úředními osobami [čl. 1 odst. 1 písm. a) bod 4. citovaného pokynu]. Informace se poskytují sdělením podstatných údajů či zasláním kopie mj. záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo usnesení o zahájení trestního stíhání a obžaloby nebo jiného rozhodnutí ve věci v přípravném řízení.

[137] Státní zástupce NSZ JUDr. Milan Ryšavý potvrdil 22. 8. 2016 přijetí informace (č. l. 8 spisu NSZ). Zároveň požádal o předložení všech rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení, která se budou týkat zahájení, přerušeni či ukončení jednotlivých stádií trestního řízení. Zároveň upozornil, zda by nebylo možné spatřovat v jednání obviněných i trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zákoníku.

[138] Radka Pavlišová následně NSZ informovala 16. 9. 2016 o zrušení zahájení trestního stíhání P. K. zasláním usnesení (viz shora bod [85]) (č. l. 10 – 12 spisu NSZ) a 16. 1. 2017 o podání obžaloby jejím zasláním (č. l. 15 – 21 spisu NSZ), o odejmutí věci Okresnímu soudu v Lounech a jejímu přikázání Okresnímu soudu v Chomutově a s tím souvisejícímu rozhodnutí o zachování místní příslušnosti OSZ v Lounech (č. l. 26 – 29 spisu NSZ).

[139] Na NSZ se přípisem z 30. 8. 2017 obrátil Z. P. s žádostí za město jako poškozeného o sdělení, jaký je momentálně stav věci (č. l. 33 spisu NSZ). NSZ mu stručně 13. 9. 2017 odpovědělo, že aktuálně probíhá řízení před Okresním soudem v Chomutově a tím, že případný dohled je oprávněno vykonat KSZ v Ústí nad Labem (č. l. 37 spisu NSZ).

[140] Dne 7. 3. 2018 a 24. 4. 2018 informovala Radka Pavlišová NSZ o zrušeném trestním příkazu a o vývoji ve věci přerušení trestního stíhání P. R. (č. l. 40 – 46 a 50 – 54 spisu NSZ).

[141] Na č. l. 57 – 59 a 62 – 68 jsou založeny články z elektronických médií informující o vývoji trestní věci (první byl do spisu dle spisového přehledu zařazen 15. 6. 2018, ostatní v únoru a dubnu 2019).

[142] Dne 21. 5. 2019 informovala Radka Pavlišová NSZ o zprošťujícím rozsudku shodně jako VSZ v Praze (viz shora bod [130]). Následně zaslala 4. 7. 2019 veškeré znalecké posudky ve věci (č. l. 81 spisu NSZ).

[143] V návaznosti na dopis ministryně spravedlnosti ze dne 29. 5. 2019 (č. l. 76 – 78 spisu NSZ) jí nejvyšší státní zástupce 6. 6. 2019 informoval, že NSZ bylo informováno o zahájení trestního stíhání, o podání obžaloby, o trestním příkazu a dalších mezitímních rozhodnutích státního zastupitelství a soudu. Nemělo žádnou informaci o podnětu ministra spravedlnosti z roku 2017 ani o vykonaných dohledech ze strany KSZ v Ústí nad Labem a informoval o tom, že mu je známo, že VSZ v Praze vydalo pokyn KSZ v Ústí nad Labem k výkonu dohledu.

[144] Nejvyšší státní zastupitelství bylo 6. 6. 2019 informováno o zamýšleném postupu Radky Pavlišové vůči P. R. s tím, že má v úmyslu vzít vůči němu obžalobu zpět a trestní stíhání zastavit, neboť důvod zproštění vůči ostatním prospívá i jemu (č. l. 87 spisu NSZ).

[145] Dále ve spise NSZ následuje zasílání různých podkladů ve věci, komunikace s ministryní spravedlnosti, která je informována o vyžadovaných podkladech s tím, že následně NSZ zaujme k věci postoj a interní posuzování ze strany NSZ.

[146] Nejvyšší státní zastupitelství ve věci nakonec vykonalo kontrolu skončené věci podle § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství, o čemž vyhotovilo 16. 10. 2019 záznam (č. l. 164 spisu NSZ), v němž byl shrnut průběh celého trestního řízení. Následně dospělo k závěru, že záznam o zahájení úkonů trestního řízení byl sepsán důvodně. Pokud jde o usnesení o zahájení trestního stíhání, pak s ohledem na to, že hranice značné škody byla překročena toliko o 2 840 Kč, měla být mimořádná pozornost věnována kvalitě zpracovaného znaleckého posudku. Radka Pavlišová nesprávně vyhodnotila posudek Ing. Vaňka, kdy měla za to, že jde o cenu obvyklou, přestože je ve znaleckém posudku výslovně uvedeno, že cena byla stanovena dle platného cenového předpisu a byla si vědoma, že otázka pro znalce nebyla formulována tak, že se má jednat o cenu obvyklou. Nepostupovala podle § 109 tr. řádu, přestože již v průběhu přípravného řízení byly dány pochybnosti o jeho správnosti. Dále bylo poukázáno na výpovědi obviněných, odhady pro banky, komentář ke znaleckému posudku a podněty obviněných k výkonu dohledu. Jako zásadní bylo shledáno pochybení Ivety Bollové, která v listopadu 2016 vykonala dohled pouze formálně, přestože tehdy bylo vyšetřování již ukončeno. Vyrozumění o vykonaných dohledech obsahuje pouze obecné fráze použitelné pro jakýkoliv dohledový výstup, přičemž nebylo vůbec reagováno na námítky podatelů. Dodatečně při výkonu dalšího dohledu v srpnu 2018 sama připustila, že bylo na místě se posudkem Ing. Vaňka zabývat. Druhý výkon dohledu navíc původně neshledala důvodným a až na základě pokynu náměstka krajského státního zástupce se zabývala hlavní podstatou podnětu. Takto vykonaný výkon dohledu již NSZ považovalo za řádný.

[147] Následně spis NSZ obsahuje úvahy o možné kárné odpovědnosti kárně obviněných, přičemž však nejvyšší státní zástupce nakonec dospěl k závěru, že došlo k uplynutí lhůt pro podání kárného návrhu.

VI.F Další okolnosti a zamítnuté návrhy na provedení dokazování

pokračování

[148] Kárná navrhovatelka udělila předsedkyni senátu Okresního soudu v Chomutově JUDr. K. V. dne 7. 10. 2019 výtku podle § 88a zákona o soudech o soudcích (příloha č. 1 na č. l. 44 spisu NSS). Její pochybení podle udělené výtky spočívalo v tom, že dne 29. 3. 2017 vydala v nyní řešené trestní věci dne 29. 3. 2017 trestní příkaz, ačkoliv pro takový postup nebyly splněny podmínky dané § 314e odst. 1 tr. řádu, čímž měla porušit § 79 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.

[149] Soud neprovedl k důkazu celý spis VSZ. S ohledem na žádost VSZ vyhodnotil část zde založených listin jako nadbytečnou pro posouzení věci, neboť z nich nevyplývají žádné podstatné skutečnosti pro posouzení věci, případně šlo o skutečnosti dostatečně podchycené již jinými důkazy. Jde o č. l. 2 – 3, 24, 28 – 29, 41 – 44, 51 – 52, 57 – 60, 84, 86 (původní spis 1 VZT 280/2019 – kromě č. l. 25), 87 – 93, 152 – 162. Soud dále neprovedl kárně obviněnou Ivetou Bollovou navržené výslechy R. K., A. P., D. A., A. B., L. B. a P. Z., neboť skutečnosti, ke kterým měli být slyšeni, považoval pro posouzení věci za nadbytečné. Týkaly se totiž pouze různých velmi dílčích aspektů, které v pro posouzení viny neměly žádný význam, nebo s věcí samou vůbec nesouvisely. Na jejich výslechu navíc netrvala ani kárně obviněná Iveta Bollová.

VII. Závěry soudu

[150] Jednání obou kárně obviněných, v nichž navrhovatelka spatřovala kárné provinění, spolu souvisí, neboť jim je vytýkán jejich postup související se stejným trestním řízením a značná část skutkových zjištění je shodná pro posouzení obou věcí. S ohledem na to kárný senát na ústním jednání rozhodl o spojení obou věcí podle § 23 odst. 3 tr. řádu s ohledem na § 20 odst. 1 větu první tr. řádu ve spojení s § 25 zákona o kárném řízení.

[151] Shora shrnutá skutková zjištění kárný soud posoudil a dospěl k následujícím závěrům.

VII.A Vymezení skutků ve skutkových větách

[152] I s ohledem na námitky kárně obviněných se soud musel nejprve zabývat otázkou, zda je vymezení skutku v tzv. skutkové větě podaných kárných návrhů vůbec způsobilé k projednání a v jakém rozsahu. Zodpovězení této otázky je totiž předpokladem i pro to, aby bylo možno posoudit případnou prekluzi odpovědnosti za kárné provinění a pokud k ní nedošlo, o jakém skutku má být v řízení rozhodováno. Pokud by soud dospěl k závěru, že vytýkaný skutek není v kárném návrhu vymezen dostatečně konkrétně, nemohl by být ze své podstaty (pro svou neurčitost) ani kárným proviněním. V takovém případě by musel kárně obviněného bez dalšího zprostit kárného obvinění (rozhodnutí NSS ze dne 29. 3. 2018, č. j. 11 Kss 5/2017 – 139, ve věci Heleny Gregorové, body 40 až 42).

[153] Při posuzování této otázky je v prvé řadě třeba vyjít z toho, že předmětem kárného řízení je skutek. Jen pro skutek, který je uveden v kárném obvinění lze uznat kárně obviněného vinným (§ 220 odst. 1 tr. řádu ve spojení s § 25 zákona o kárném řízení – viz též rozhodnutí NSS ze dne 29. 9. 2009, čj. 12 Ksz 2/2008-124, ve věci E. V., nebo ze dne 5. 12. 2012, č. j. 11 Kss 7/2012-64, ve věci R. V.). Pojem skutku není v zákonné úpravě kárné odpovědnosti přímo definován, stejně tomu je ale i v případě trestního práva. Za skutek je dle trestněprávní teorie třeba považovat událost ve vnějším světě, záležející v jednání člověka, tedy to, co se skutečně stalo. Skutek je vymezen jednáním, jeho následkem a vztahem mezi nimi (viz k tomu např. usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. II. ÚS 143/02, č. 21/2002 Sb.n.u.ÚS). Skutek jako takový je třeba odlišovat od popisu skutku, který představuje jeho slovní vyjádření. Dostatečné vymezení

skutku již na počátku řízení je důležité mj. pro možnost řádné obhajoby (nález Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2002, sp. zn. III. ÚS 356/01).

[154] Kárné řízení má povahu řízení o disciplinárním deliktu, které jsou součástí správního trestání (rozhodnutí NSS ze dne 19. 2. 2020, čj. 12 Ksz 10/2019-127, ve věci Martina Pavelky III). Lze proto vyjít též z judikatury ke správnímu trestání, která sama o sobě vychází zpravidla z trestněprávní doktríny a judikatury. Rozšířený senát NSS k důležitosti řádného vymezení skutku například v usnesení ze dne 15. 1. 2008, čj. 2 As 34/2006-73, č. 1546/2008 Sb. NSS, uvedl: *"Vymezení předmětu řízení ve výroku rozhodnutí o správním deliktu proto vždy musí spočívat ve specifikaci deliktu tak, aby sankcionované jednání nebylo zaměnitelné s jednáním jiným. ... V rozhodnutí trestního charakteru, kterým jsou i rozhodnutí o jiných správních deliktech, je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen - to lze zaručit jen konkretizačními údaji obsahujícími popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Taková míra podrobnosti je jistě nezbytná pro celé sankční řízení, a to zejména pro vyloučení překážky litispence, dvojího postihu pro týž skutek, pro vyloučení překážky věci rozhodnuté, pro určení rozsahu dokazování a pro zajištění řádného práva na obhajobu. V průběhu řízení lze jistě vymezení skutku provedené při zahájení řízení změnit v závislosti na dalších skutkových zjištěních či výsledku dokazování. Tak může dojít k jinému časovému ohraničení spáchaného skutku, rozsahu způsobeného následku apod. Typicky takové situace mohou nastat zejména u tzv. trvajících či bromadných deliktů, deliktů spáchaných v pokračování (dílní útoky vedené jednotným záměrem, spojené stejným či podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a v předmětu útoku, které naplňují stejnou skutkovou podstatu). Je to až vydané rozhodnutí, které jednoznačně určí, čeho se pachatel dopustil a v čem jím spáchaný delikt spočívá. Jednotlivé skutkové údaje jsou rozhodné pro určení totožnosti skutku, vylučují pro další období možnost záměny skutku a možnost opakovaného postihu za týž skutek a současně umožňují posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu v daném konkrétním případě."*

[155] Lze shrnout, že požadavky na vymezení skutku v návrhu na zahájení kárného řízení nejsou samoučelné. V případě kárného řízení je jejich smyslem zejména takové vymezení skutku, které kárně obviněnému umožní vést řádnou obhajobu, neboť mu bude zřejmé, jaké jednání mu je vytýkáno, a zároveň vymezení rozsahů přezkumu na straně kárného soudu. Může hrát i roli pro účely zásady *ne bis in idem*, neboť pokud by předmětem návrhu byl skutek, za který byl kárně obviněn již v minulosti postižen, vedlo by to k zastavení kárného řízení (viz např. rozhodnutí NSS ze dne 15. 9. 2009, čj. 12 Ksz 1/2008-97, ve věci I. W.). V kárném řízení nehraje roli případná překážka litispence, neboť zákon o kárném řízení nevyklučuje, aby pro týž skutek podalo kárný návrh více navrhovatelů, neboť každý z nich má relativně značné samostatné procesní postavení. Klíčové je zejména vymezení skutku ve skutkové větě návrhu, ale při její interpretaci lze přihlídnout i k odůvodnění návrhu. Samotný kárný návrh ještě není rozhodnutím, kterým se závazně určují práva a povinnosti kárně obviněného, ale pouze návrhem na jeho vydání. Ačkoliv samozřejmě již tento návrh musí obsahovat popis skutku (§ 9 odst. 2 zákona o kárném řízení), lze na jeho vymezení klást o něco mírnější nároky, než je tomu v případě rozhodnutí kárného soudu, kterým se kárně obviněný shledává vinným. Kárné senáty ostatně v minulosti kárným navrhovatelům umožnily i upřesnění kárného návrhu (viz např. shora v bodě [152] citovaného rozhodnutí ve věci H. G., bod 5). Tím spíše je třeba připustit, aby bylo možné v určité míře přihlídnout i k odůvodnění obsaženému již v samotném kárném návrhu, pokud tím nedojde ke změně ve vymezení skutku, ale povede to pouze k jeho upřesnění.

[156] Pokud jde o kárný návrh směřující vůči Radce Pavlišové, tak v popisu skutku je ještě v dostatečné míře specifikováno jednání kárně obviněné, byť lze s obhajobou souhlasit, že by vytýkané jednání mohlo být popsáno výrazně lépe. Vymezení skutku je v první řadě vztaheno ke konkrétní trestní věci (přesným označením usnesení o zahájení trestního stíhání) a ohraničeno dobou trvání, jejíž počátek odpovídá datu vydání usnesení o zamítnutí stížností obviněných proti usnesením o zahájení trestního řízení a konec odpovídá datu vyhlášení

pokračování

zprošťujícího rozsudku. Zároveň je ve skutkové větě návrhu uvedeno, že v daném období nepostupovala v souladu s obecně vymezenými povinnostmi státního zástupce a následně jsou uvedeny konkrétní případy, ve kterých bylo možné její nesprávný postup spatřovat (srov. slova „*řádně nepřezkoumala usnesení*“, či „*podala obžalobu, aniž si opatřila či navrhla provedení relevantních důkazů*“). Při tomto vymezení skutku je třeba přihlídnout i k odůvodnění návrhu, který hned na počátku uvádí, že v jednání kárně obviněné spatřuje trvajícím kárný delikt. V tomto směru je také třeba nahlížet na, ne zcela šťastně formulovanou, část kárného návrhu v bodě (iii), pokud je zde zmíněno, že kárně obviněná „*na svém názoru setrvala v řízení před soudem*“. Tato formulace totiž sice ne zcela výstižně, ale vyjadřuje právě trvajícím charakter deliktu v kontextu s konkrétní procesní aktivitou kárně obviněné Radky Pavlišové v řízení před soudem. Takové vnímání skutku ze strany kárně navrhovatelky bylo výslovně potvrzeno i v její replice, že pokud byla uvedena určitá konkrétní jednání, šlo pouze o formální rozčlenění pro přehlednost popisu skutku, nikoli o vyjádření reálného členění jednání obviněné na samostatné skutky. Z návrhu tak podle soudu vyplynulo, že kárně obviněné Radce Pavlišové je kladeno za vinu, že řádně neplnila povinnosti státního zástupce v projednávané trestní věci jak v přípravném řízení, kdy zejména nedostatečně přezkoumala usnesení o zahájení trestního stíhání a následně podala bez důkazů dostatečně prokazujících naplnění všech znaků skutkové podstaty stíhaného trestného činu obžalobu, ačkoliv navíc byla na tyto vady upozorňována obviněnými, přičemž s ohledem na trvajícím povahu deliktu neučinila kroky k tomu, aby bylo nezákonně vedené trestní stíhání ukončeno až do doby učinění návrhu na zproštění obžalovaných obžaloby. I vzhledem k tomu, že u trvajícím deliktu je primárně na aktivitě pachatele, jakým způsobem protiprávní stav ukončí, nelze považovat za vadu, že nebyl uveden postup, jak konkrétně měla kárně obviněná tento stav ukončit, když její procesní možnosti se navíc postupně měnily. Toto vymezení jí umožňovalo vést řádnou obhajobu ke všem skutečnostem, což také činila, a bylo zároveň dostatečné i pro posouzení zásady *ne bis in idem* a vedení dokazování ze strany soudu.

[157] Pokud jde o věcnou projednatelnost kárného návrhu ve vztahu ke kárně obviněné Ivetě Bollové, popis jednání, které jí bylo kladeno za vinu, byl oproti tomu zcela kusý. Skutková věta kárného návrhu obsahuje jen rámcové vymezení věci, v níž byla kárně obviněná Iveta Bollová činná a dále citací zákonných povinností státního zástupce podle § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství, které měla porušit. Taková nedostatečnost popisu skutku je překvapivá tím spíše, že je obsažena v návrhu kárně navrhovatelky, která je vedoucí představitelkou ústředního orgánu správy státního zastupitelství (§ 13b odst. 1 zákona o státním zastupitelství) a disponuje pro účely kárného řízení patřičně odborně vybaveným úředním aparátem. Kárný soud však s jistou mírou shovívavosti dovodil i z tohoto značně kusého vymezení, jaké jednání je kárně obviněné kladeno za vinu, a to zejména se zohledněním skutečností rozvedených v odůvodnění kárného návrhu. Jednak bylo ve vymezení skutku uvedeno, že jí je vytýkán nedostatečný dohled v konkrétně vymezené trestní věci a dále byl skutek opět vymezen dobou trvání, která počíná datem vyhotovení záznamu o prvním provedeném dohledu a končí dnem sepsání záznamu o posledním vykonaném dohledu. Ze skutkové věty je též zřejmé, že při výkonu dohledu mělo dojít k porušení obecných povinností dohledového státního zástupce. Z odůvodnění návrhu je zřejmé, že kárná navrhovatelka pojala i výkon dohledu v jedné trestní věci jako trvajícím kárný delikt. Z odůvodnění je též zřejmé, že pochybení při výkonu dozoru je spatřováno zejména v tom, že při výkonu dozoru neshledala vady v postupu dozorové státní zástupkyně, pokud jde o nezpůsobilost znaleckého posudku Ing. Vaňka prokázat znak skutkové podstaty spočívající ve způsobení značné škody. Při přihlídnutí k odůvodnění návrhu byla možná řádná obhajoba kárně obviněné a byla také bez pochybností vedena a vymezení bylo dostatečné i pro posouzení zásady *ne bis in idem* a vedení dokazování ze strany soudu. Nicméně soud znovu konstatuje, že vymezení skutku v případě Ivetě Bollové bylo na samé hranici projednatelnosti, neboť co konkrétně měla při výkonu dohledu zanedbat, se lze dočíst až z odůvodnění návrhu. Je proto na místě apelovat na kárnou navrhovatelku, aby byl pro příště skutek vymezen v tomto směru výrazně lépe,

neboť jak bylo rozvedeno shora, nedostatečné vymezení skutku může vést až ke zproštění kárného obvinění bez meritorního posouzení věci pro faktickou neprojednatelnost návrhu.

VII.B Prekluze odpovědnosti za kárné provinění, včasnost podání návrhu

[158] Obě kárně obviněné se kromě nedostatečného vymezení skutku dovolávaly též uplynutí lhůty pro zánik odpovědnosti za kárné provinění, případně i opožděnosti návrhu.

[159] Podle § 9 odst. 1 zákona o kárném řízení *Návrh na zahájení kárného řízení musí být podán nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu, nejpozději však do 3 let ode dne spáchání kárného provinění.*

[160] Podle § 29 zákona o státním zastupitelství *Odpovědnost státního zástupce za kárné provinění zaniká, nebyl-li do 2 let od jeho spáchání podán návrh na zahájení kárného řízení.*

VII.B.1 Možnost podat kárný návrh i v průběhu trestního řízení

[161] V obou návrzích kárná navrhovatelka poukazovala na to, že návrh na zahájení kárného řízení nemohla podat dříve, než ve věci rozhodl pravomocně soud.

[162] S tímto názorem kárný soud nesouhlasí. V prvé řadě žádné takové omezení nevyplývá ze zákona o kárném řízení, ani ze zákona o státním zastupitelství. Lhůty pro podání návrhu na zahájení kárného řízení (§ 9 odst. 1 zákona o kárném řízení) a pro zánik odpovědnosti státního zástupce za kárné provinění (§ 29 zákona o státním zastupitelství) se odvíjí pouze od vědomosti kárného navrhovatele o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu, a od okamžiku spáchání kárného provinění.

[163] Obdobnou námitkou se NSS zabýval v případě kárného řízení ve věcech soudců v rozhodnutí ze dne 20. 6. 2013, čj. 16 Kss 2/2013-134, ve věci O. L. V něm odmítl, že by musel kárný navrhovatel vyčkávat s podáním návrhu až na skončení řízení, ve kterém soudce rozhodoval. Dokonce skončení řízení nepovažoval ani za důvod pro přerušování kárného řízení. Vyšel zejména z toho, že zákon o kárném řízení takový důvod nestanoví a bylo by to i v rozporu s principem rychlosti řízení. Lze poukázat též na rozhodnutí kárného soudu ze dne 12. 9. 2012, 12 Ksz 6/2012-105, ve věci N. V., ve kterém mj. uvedl: „*Smyslem institutu lhůt pro podání kárného návrhu je totiž snížení neurčitosti při výkonu pravomoci orgánů správy státního zastupitelství, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích a urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů (srov. kupř. náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 33/97, či náleží sp. zn. I. ÚS 947/09). Účelem normy obsažené v § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb. je přimět kárné navrhovatele k aktivní činnosti - včetně zjišťování, kdo je za kárné provinění odpovědný - bezprostředně od okamžiku, kdy se dozví o skutkových okolnostech v takovém rozsahu, který umožní předběžné právní zhodnocení, že došlo k naplnění skutkové podstaty kárného provinění. Uvedená lhůta je prostředkem ochrany státního zástupce (či soudce) proti postupu orgánů správy, neboť jim dává právní jistotu ohledně lhůty, v níž musí být věc vyřízena. Právní jistota je nepochybně součástí principu právního státu v duchu čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR.*“ V něm tedy sice nebyla výslovně řešena otázka probíhajícího řízení, ale přesto by s tam uvedenými závěry bylo v rozporu, pokud by se u jakéhokoliv kárného provinění státního zástupce muselo vyčkávat až na pravomocné skončení věci, ve které ke kárnému provinění došlo. Ostatně jedním z častých kárných provinění jsou průtahy při vyřizování úkonů. Pokud by kárný navrhovatel musel vyčkávat až na pravomocné skončení věci, pak by svou nečinností státní zástupce fakticky prodlužoval svou nepostižitelnost.

[164] Nelze samozřejmě vyloučit, že se kárný navrhovatel může dozvědět o kárném provinění státního zástupce až v souvislosti s konečným rozhodnutím ve věci. Na druhou stranu, i pokud ke kárnému provinění dojde a je konstatováno v rozhodnutí, kterým se trestní řízení končí, ani to nemusí znamenat, že se o něm některý z kárných navrhovatelů dozví. Argumentace kárné

pokračování

navrhovatelky by tak směřovala k tomu, že podstatná by byla pouze subjektivní lhůta pro podání návrhu podle § 9 odst. 1 zákona o kárném řízení. To však nelze připustit, neboť by mohla být postihována i kárná provinění spáchaná třeba desítky let nazpět. Je primárně na zákonodárci, jaké lhůty pro zánik odpovědnosti za kárné provinění stanoví. Pokud v případě státních zástupců stanovil lhůtu 2 let (§ 29 zákona o státním zastupitelství), tedy dokonce o rok kratší než je tomu v případě soudců (§ 89 zákona o soudech a soudcích), nepřisluší kárnému senátu, aby tuto lhůtu prodlužoval z důvodů, které v zákoně uvedeny nejsou.

[165] Závěry uvedené v rozhodnutí ve věci O. L. tak je třeba plně vztáhnout i na řízení ve věcech státních zástupců. Požadavek na zajištění nezávislosti rozhodování je nepochybně u soudců ještě vyšší než v případě státních zástupců. To, že trestní věc tedy ještě nebyla pravomocně skončena, nebrání kárnému navrhovateli v podání návrhu na zahájení kárného řízení se státním zástupcem, který se svým postupem v trestním řízení dopustil kárného provinění. Není proto ani žádný důvod, aby kárnému navrhovateli neběžela po dobu trvání trestního řízení lhůta pro podání návrhu na zahájení kárného řízení.

[166] Tyto závěry však samozřejmě nevylučují to, že příslušné lhůty přesto nemohou běžet až od skončení trestního řízení, pro případ, že určité kárné provinění bude mít povahu trvajících deliktu spočívajícího v nezákonně vedeném trestním řízení. Jak bude rozebráno dále, takový závěr však bude třeba posoudit vždy individuálně, vzhledem ke všem okolnostem, byť lze učinit určité zobecňující závěry.

VII.B.2 Trvajících kárné provinění u dozorového státního zástupce

[167] Z hlediska posouzení včasnosti podaného kárného návrhu nepřijal kárný soud obhajobu kárně obviněné Radky Pavlišové, že na nyní projednávanou věc nedopadají závěry rozhodnutí ve věci V. B.

[168] Jak bylo podrobně rozvedeno shora v bodě [156], z kárného návrhu v první řadě vyplývalo, že kárná navrhovatelka považovala jednání kárně obviněné za trvajících kárné provinění a nikoliv za tři samostatná jednání.

[169] Kárný soud ve věci V. B. dospěl k závěru, že vadný výkon dozoru v přípravném řízení trestním a následné zastupování podané obžaloby v řízení před soudem může představovat trvajících kárné provinění. Námitky obhajoby neposkytovaly dostatečný argumentační podklad ke změně náhledu na tento závěr.

[170] V rozhodnutí ve věci V. B. se otázce trvajících deliktu NSS věnoval poměrně stručně. Konkrétně uvedl následující závěry: „Podle navrhovatelky tedy kárně obviněný po celé trestní řízení udržoval protiprávní stav, který v jeho jednotlivých stádiích stále obnovoval. Na jednání popsané v kárném návrhu je tak třeba nahlížet jako na trvajících delikt, který se posuzuje jako jeden skutek a jedno kárné provinění a u něhož se lhůta pro podání návrhu na zahájení kárného řízení počítá od dokončení posledního dílčího aktu. Tím bylo v trestní věci až usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 3. 2014, sp. zn. 8 To 24/2014 - 333, kterým došlo k zamítnutí odvolání kárně obviněného proti zprošňujícímu rozsudku soudu prvního stupně. Teprve až tímto úkonem totiž došlo k ukončení trestního řízení, jež podle tvrzení navrhovatelky opírající se o závěr odvolacího soudu nemělo být vůbec vedeno.“

[171] S těmito závěry se kárný senát i nadále ztotožňuje. Pokud jde o povahu trvajících deliktu, lze v první řadě odkázat na trestní nauku či judikaturu. Velký senát Nejvyššího soudu k trvajícím trestnému činu v usnesení ze dne 17. 12. 2014, čj. 15 Tdo 887/2014, č. 17/2015 Sb. NS, mj. uvedl: „Trvajících trestný čin je takový čin, kterým pachatel vyvolá protiprávní stav, jež následně udržuje. Znak trvání se vyznačuje plynulostí navozeného protiprávního stavu, který existuje nepřetržitě až do jeho ukončení. Trestné činy trvajících se posuzují jako jediné jednání, ať protiprávní stav trvá sebedéle. Zákonodárce

při vymezení trvajících trestných činů spatřuje škodlivost činu právě v tom, že pachatel udržuje protiprávní stav a postihováno je toto udržování protiprávního stavu. Míra škodlivosti takového trestného činu pro společnost (srov. § 12 odst. 2 tr. zákoníku) se postupem doby buď nemění, anebo se zvětšuje tím více, čím déle čin trvá. Trestný čin trvajících se posuzuje jako čin jediný (viz rozhodnutí pod č. 7/1952 a č. 63/1954 Sb. rozh. tr.) Trvajících podoba trestného činu není formou provedení trestného činu, která by tu někdy byla a jindy nebyla, nýbrž plyne ze zákona (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 168).“ Za trvajících trestný čin může být považován i takový, kdy někdo pouze udržuje protiprávní stav, aniž zákon vyžaduje, aby jej také vyvolal. Podstatným znakem je, že se postihuje právě udržování protiprávního stavu (usnesení NS ze dne 31. 1. 2007, sp. zn. 8 Tdo 1161/2006).

[172] Obdobně na trvajících delikty v případě správního trestání nahlíží judikatura NSS. V rozsudku ze dne 22. 2. 2005, čj. 5 A 164/2002-44, č. 832/2006 Sb. NSS, k tomu uvedl: „Za trvajících jiný správní delikt lze proto považovat takový správní delikt, jímž pachatel vyvolá protiprávní stav, který posléze udržuje, popřípadě jímž udržuje protiprávní stav, aniž jej vyvolal. Jednání, jímž pachatel udržuje protiprávní stav, závažný z hlediska správního práva, tvoří jeden skutek a jeden správní delikt až do okamžiku ukončení deliktního jednání, tj. až do okamžiku odstranění protiprávního stavu. Lhůta pro uložení pokuty, případně pro zahájení řízení o uložení pokuty, může začít běžet teprve od okamžiku ukončení trvajících správního deliktu. Pokaždé, když se správní orgán dozví, že delikvent stále udržuje protiprávní stav, tj. že dosud nedošlo k ukončení trvajících jiného správního deliktu, počne vždy běžet nová subjektivní lhůta k uložení pokuty, resp. k zahájení řízení o uložení pokuty.“

[173] Skutkové podstaty kárného provinění státního zástupce jsou vymezeny v § 28 zákona o státním zastupitelství (*Kárným proviněním je zaviněné porušení povinností státního zástupce, zaviněné chování nebo jednání státního zástupce, jímž ohrožuje důvěru v činnost státního zastupitelství nebo v odbornost jeho postupu anebo snižuje vážnost a důstojnost funkce státního zástupce.*) Jedná se tak o dvě skutkové podstaty. První z nich (zaviněné porušení povinností státního zástupce) má povahu blanketní normy, protože odkazuje na povinnosti státního zástupce stanovené jinými normami (rozhodnutí NSS ze dne 29. 9. 2009, čj. 12 Ksz 2/2008 – 124, ve věci E. V.). Druhá (zaviněné chování nebo jednání státního zástupce, jímž ohrožuje důvěru v činnost státního zastupitelství nebo v odbornost jeho postupu anebo snižuje vážnost a důstojnost funkce státního zástupce) je pak velmi obecná a může dopadat na dopředu velmi obtížně definovatelnou skupinu chování a jednání státního zástupce. Tyto skutkové podstaty se také mohou i překrývat. Navíc i některé povinnosti státního zástupce, na které odkazuje první blanketní skutková podstata, jsou opět definovány velmi obecně, zejména pokud jde o povinnosti podle § 24 zákona o státním zastupitelství, které např. ukládají státnímu zástupci postupovat při výkonu funkce odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě. U těchto povinností je pak obecnost na stejné úrovni, jako v případě druhé skutkové podstaty. U těchto skutkových podstat tak nelze s ohledem na jejich obecnost předem definovat, zda půjde o delikty jednorázové nebo trvajících, ale jejich povaha se musí posoudit s ohledem na konkrétní vytykané jednání, což představuje rozdíl od trestněprávního přístupu, který vychází z toho, že případná trvajících povaha trestného činu je dána již skutkovou podstatou trestného činu.

[174] Jestliže je státnímu zástupci kladeno za vinu, že pokud by neporušil své povinnosti, pak by trestní stíhání nemělo být vůbec zahájeno, případně nemělo přejít do dalšího úseku nebo v něm nemělo být pokračováno, pak je zřejmé, že státní zástupce mohl vyvolat protiprávní stav nebo jej alespoň udržovat, aniž by jej vyvolal. Protiprávní stav v takovém případě představuje nezákonně vedené trestní stíhání. Již z čl. 8 odst. 2 věty první Listiny základních práv a svobod totiž vyplývá, že *Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon.*

pokračování

[175] Podle toho, ve které fázi se trestní stíhání nachází, je pak třeba posuzovat to, zda státní zástupce tento nezákonný stav udržuje. Je-li trestní stíhání ve fázi přípravného řízení, považuje to kárný senát za nesporné. Podle § 174 odst. 1 tr. řádu *Dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení vykonává státní zástupce*. Hovoří se tak o něm i jako o pánovi přípravného řízení. Je primárně jeho odpovědností, aby napravil jakékoliv nezákonnosti, které se v přípravném řízení vyskytnou a zrušil jakákoliv nezákonná nebo neodůvodněná rozhodnutí a opatření policejního orgánu [§ 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu]. Má v rukou i možnost jeho ukončení, pokud k tomu jsou splněny zákonné podmínky. Povinnost sledovat zákonnost přípravného řízení není časově nijak omezena a trvá po celou jeho dobu. S nadsázkou lze konstatovat, že státní zástupce dohlíží na zákonnost přípravného řízení 24 hodin denně a 7 dní v týdnu, a to i v době, kdy spí. Je-li tedy například zahájeno trestní stíhání, aniž by pro to byly splněny podmínky, má státní zástupce buď vyhovět stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání, nebo případně sám zrušit nezákonné usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu, jakmile zjistí jeho vady. Možnost zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu není limitována žádnou lhůtou a státní zástupce jí tedy může využít po celou dobu přípravného řízení. Je nepochybně sporné, za jakých okolností tak může učinit, pokud již dříve rozhodoval o stížnostech proti usnesením, nicméně minimálně tehdy, pokud by zjistil dříve neznámé okolnosti odůvodňující zrušení takového usnesení, nemělo by mu v tom nic bránit. Pokud tak neučiní, udržuje protiprávní stav vedení trestního stíhání. Obdobně závěry lze vztáhnout na situaci, že státní zástupce zjistí, že zde jsou důvody pro zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1 tr. řádu. Pokud totiž jsou důvody stanovené v § 172 odst. 1 tr. řádu naplněny, má státní zástupce povinnost trestní stíhání zastavit a jeho další vedení opět představuje udržování protiprávního stavu. Obdobně lze dospět k závěru, že pokud jsou státnímu zástupci známy významné pochybnosti, zda nejsou naplněny podmínky pro zastavení trestního stíhání, musí tyto okolnosti řádně prověřit a teprve podle výsledku zhodnotit, zda bude v trestním stíhání pokračovat nebo jej zastaví. Pokud to neučiní a bez dalšího v trestním stíhání pokračuje, lze další trestní stíhání opět považovat za nezákonné.

[176] Na okraj lze podotknout, že samozřejmě ne každé porušení povinností státního zástupce v přípravném řízení, zakládající kárnou odpovědnost, bude mít povahu trvajících kárného deliktu. Porušení povinností, které nemají vliv na samotné další vedení trestního stíhání, budou mít zpravidla povahu jednorázového deliktu, případně v případě vícero útoků s jednotlívým záměrem, pak deliktu pokračujícího. Povahu jednorázového deliktu může mít například neoprávněné zveřejnění informací umožňujících zjištění totožnosti osob v přípravném řízení nebo zjevně nezákonné odepření nahlížení do spisu. Pokud jde o pokračující kárné provinění, pak to přichází v úvahu zejména v případě průtahů spáchaných alespoň v nepřímém úmyslu v blízké časové souvislosti při vyřizování jednotlivých podání (viz shrnutí judikatury k povaze průtahů jako pokračujících kárných provinění v bodě 74 rozhodnutí NSS ze dne 9. 10. 2018, č. j. 12 Ksz 4/2018-69, ve věci M. P. I).

[177] Poněkud diferencovaně bude třeba nahlížet na to, zda lze hovořit o udržování protiprávního stavu i po podání obžaloby. Proto považuje kárný soud za potřebné tezi trvajících deliktu vyplývající z rozhodnutí ve věci V. B. zpřesnit, a to s ohledem na argumentaci ze strany kárně obviněné Radky Pavlišové ve vztahu k odlišné procesní roli státního zástupce v řízení před soudem. Kárný soud pochopitelně vnímá, že v rámci řízení před soudem je obsah odpovědnosti státního zástupce za vedení řízení odlišný, neboť podáním obžaloby ztrácí své výsadní postavení v přípravném řízení a procesní odpovědnost za vedení řízení přechází na soud. Není však možné na postavení státního zástupce nahlížet alibisticky tak, že již nemá žádnou odpovědnost za věc, v níž se rozhodl obžalobu podat, ačkoliv pro to nebyly splněny podmínky. Ostatně Ústava ve svém čl. 80 zastupování veřejné žaloby v řízení před soudem svěřuje jako úkol státnímu zastupitelství výslovně, čímž chtěl ústavodárce zjevně zdůraznit význam takové činnosti oproti jiným činnostem státního zastupitelství, které jsou svěřeny pouze běžnému zákonu. Proto je

státní zástupce i v rámci řízení před soudem odpovědný za plnění svých povinností vyplývajících ze zákona o státním zastupitelství, a to i včetně případné odpovědnosti kárné.

[178] Uvedená změněná procesní pozice však přesto přináší nutnost zabývat se při posouzení kárné odpovědnosti žalujícího státního zástupce též jeho konkrétní procesní aktivitou v takovém řízení. Zejména je třeba se zabývat tím, jaký je jeho další vztah k věci, kterou dozoroval v přípravném řízení. Jistě je žádoucí a více než vhodné, aby dozorový státní zástupce měl věc na starosti i v řízení před soudem a intervenoval u hlavního líčení. Právní úprava nicméně tuto otázku výslovně neřeší. Lze poznamenat, že od 1. 1. 2020 je toto pravidlo, byť připouští výjimky, stanoveno v čl. 111 odst. 1 pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 9/2019, o postupu státních zástupců v trestním řízení. To, zda má dozorový státní zástupce věc na starosti i nadále, může v konkrétním případě nabýt značného významu, zejména tehdy, pokud je intervence u hlavního líčení svěřena jinému státnímu zástupci. Pak by muselo být vždy zkoumáno, zda původně dozorový státní zástupce měl nad věcí i nadále takovou míru kontroly, aby mu bylo možné přičítat udržování protiprávního stavu spočívajícího v nezákonně vedeném trestním stíhání.

[179] V nyní projednávané věci však z dokazování vyplynulo, že kárně obviněná Radka Pavlišová měla věc i nadále na starosti a intervenovala u všech částí hlavního líčení. Pokud by se tedy dopustila kárného provinění již v přípravném řízení či při podání obžaloby, bylo by možné u ní shledat udržování protiprávního stavu i v řízení před soudem.

[180] K obhajobě obviněné Radky Pavlišové namítající omezenou možnost disponovat s předmětem řízení je nutno uvést, že kárný soud si je vědom limitů pro zpětvzetí obžaloby podle § 182 tr. řádu, když takový úkon je po zahájení hlavního líčení podmíněn tím, že obviněný na jeho pokračování netrvá. Podstatné však je, že pokud by státní zástupce návrh na zpětvzetí obžaloby podal a takovému návrhu by nebylo vyhověno z důvodu nesouhlasu obžalovaného, pak by jen těžko bylo možné klást státnímu zástupci za vinu udržování protiprávního stavu. Protiprávní stav by pak nebyl udržován v důsledku jeho chování či spíše v důsledku jeho nekonání, ale s ohledem na projev vůle obviněného, aby i tento stav i nadále trval. Lze souhlasit i s tím, že ani v důsledku zpětvzetí obžaloby by nebyl samotný protiprávní stav ukončen. V souladu s § 182 tr. řádu se totiž věc pouze vrací do přípravného řízení. Nicméně v důsledku toho se státní zástupce opět stává pánem přípravného řízení se všemi právy a povinnostmi s tím spojenými a při splnění zákonných podmínek lze uvažovat o zastavení trestního řízení, což může být v takovém případě nejčastější způsob ukončení trestního stíhání.

[181] Nejvyšší správní soud si je vědom, že volba státního zástupce, jak v řízení před soudem dále naložit s trestním stíháním, které bylo stíženo určitou závažnější vadou, může být často složitá. Někdy totiž určitě může být rychlejší a efektivnější cestou navrhnout vydání zprošťujícího rozsudku, než brát zpět obžalobu a zastavovat trestní stíhání v obnoveném přípravném řízení. Nelze však přehlížet, že existenci protiprávního stavu bude třeba přičítat pochybení státního zástupce v minulosti. Pokud tedy bude chtít zabránit tomu, aby tento jemu přičitatelný protiprávní stav nadále trval, je na něm, jakými prostředky docílí jeho ukončení, pokud je má k dispozici, případně se alespoň právně relevantně pokusí jej ukončit. Navíc je tato otázka rozhodná pouze pro ukončení trvajících deliktů a tudíž počátku okamžiku běhu lhůty pro zánik odpovědnosti státního zástupce za kárné provinění, případně i pro začátek běhu lhůty pro podání kárného návrhu pro kárné navrhovatele, kteří se o ukončení trestního stíhání dozvědí. To však neznamená, že k dalšímu postupu státního zástupce v rámci pokračujícího trestního stíhání nelze přihlídnout při hodnocení toho, zda se vůbec kárného provinění dopustil a při rozhodování o druhu a výši kárného opatření.

pokračování

[182] V projednávané věci však lze za snahu o ukončení případného protiprávního stavu považovat až návrh kárně obviněné Radky Pavlišové na zproštění obžaloby. Ke zpětvzetí obžaloby přikročila pouze ohledně obviněného P. R., přičemž se tak stalo mimo rámec hlavního líčení a zejména až následně, kdy již byl skutek kladený jí za vinu ukončen.

[183] Jde-li o kárné provinění trvající, pak je třeba na celé jednání kárně obviněného nahlížet jako na jeden skutek, který je ukončen až ukončením protiprávního stavu, případně okamžikem, kdy se kárně obviněný právně relevantním způsobem pokusí protiprávní stíhání ukončit, ale k ukončení nedojde v důsledku okolností nezávislých na jeho vůli. V takovém případě již totiž nelze hovořit o tom, že by protiprávní stav udržoval. Ve shora citovaném rozsudku sp. zn. 5 A 164/2002 NSS k takovému typu deliktu mj. uvedl, že lhůta pro zahájení řízení běží znovu pokaždé, když se příslušný orgán dozví, že delikvent stále udržuje protiprávní stav a počne tak vždy běžet nová subjektivní lhůta k zahájení řízení. Stejně tak trestní právo hmotné odvíjí počátek běhu promlčecí lhůty v případě trvajících trestných činů až od okamžiku, kdy byla trestná činnost ukončena, tedy od ukončení udržování protiprávního stavu (viz např. usnesení NS ze dne ze dne 15. 7. 2015, sp. zn. 5 Tdo 1449/2014, č. 14/2017 Sb. NS).

[184] Není tedy podstatné, že se o významných aspektech pochybení kárně obviněné Radky Pavlišové kárná návrhvatelka dozvěděla již 28. 8. 2018 z vyrozumění o druhém vykonaném dohledu (viz bod [120] shora). Nejvyšší správní soud k tomu podotýká, že pro tyto účely není podstatné, že došlo ke změně v osobě ministra spravedlnosti. Z pohledu kárného řízení jde stále o shodného kárného návrhatele. Vzhledem k tomu, že kárně obviněná učinila podstatný krok k ukončení případně nezákonného trestního stíhání až návrhem na zproštění obžalovaných na hlavním líčení konaném dne 3. 4. 2019, teprve od tohoto data začala běžet dvouletá objektivní lhůta pro zánik odpovědnosti za kárné provinění podle § 29 zákona o státním zastupitelství a pokud by se kárná návrhvatelka o tomto kroku téhož dne dozvěděla, tak také od tohoto data by jí začala běžet šestiměsíční subjektivní lhůta pro podání kárného návrhu podle § 9 odst. 1 zákona o kárném řízení. Vzhledem k tomu, že návrh byl podán 2. 10. 2019, je nadbytečné zabývat se tím, kdy se kárná návrhvatelka o této skutečnosti dozvěděla, protože návrh je zjevně podán v zákonných lhůtách.

VII.B.3 Povaha kárného provinění u dohledového státního zástupce

[185] Kárný návrh vychází i v případě výkonu dohledu ze strany Ivety Bollové z toho, že případné nezjištění vady v postupu dozorového státního zástupce představuje také trvající kárné provinění a to nejen do doby skončení trestního stíhání, ale dokonce do doby, kdy je ve věci vykonán poslední dohled, kdy v této době již trestní stíhání skončilo.

[186] Shora uvedené závěry o udržování protiprávního stavu v podobě nezákonně vedeného trestního stíhání nelze bez dalšího vztáhnout k činnosti dohledového státního zástupce, resp. vždy bude záležet na konkrétní formě vykonávaného dohledu. Dohled (jde-li o trestní věci) nelze s výkonem dozoru vykonávaným státním zástupcem nižšího stupně státního zastupitelství zaměňovat, neboť jeho předmět je *ex definitione* odlišný. Dohled totiž není vykonáván nad průběhem trestního řízení. Zákon o státním zastupitelství předpokládá výkon dohledu pouze nad činností nižšího státního zastupitelství, nikoli nad vlastní činností policejního orgánu (§ 12c zákona o státním zastupitelství). Jde nadto o činnost „mimoprocesní“, s níž nepočítá právní úprava trestního řízení v trestním řádu. Svou povahou je to tedy institut zajištění řídicích a kontrolních vztahů v rámci soustavy státního zastupitelství. Tento závěr o odlišnosti předmětu dohledové činnosti je namístě i přesto, že judikatura Ústavního soudu dovodila význam dohledové činnosti jakožto specifického právního prostředku nápravy, potažmo dokonce i ochrany ústavně zaručených práv (k tomu viz nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 3. 2015, sp. zn. I. ÚS 1565/14, a ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. I. ÚS 1042/15). Tyto závěry se však vztahují

primárně k posuzování přípustnosti ústavní stížnosti a nelze z nich dovozovat, že by taková dohledová činnost byla přímou součástí trestního řízení.

[187] Při výkonu dohledu tak nelze nahrazovat vlastní procesní aktivitu dozorového státního zástupce. Jistou výjimku může představovat zákonem předvídaný postup, jako je atrakce věci vyšším stupněm státního zastupitelství v rámci výkonu dohledu (§ 12d odst. 2 a 3 zákona o státním zastupitelství). O takou situaci však v nyní projednávané věci nešlo. Případná kárná odpovědnost dohledového státního zástupce (činného v trestních věcech) se proto vztahuje nikoli k celému průběhu vedeného trestního řízení, ale pouze k vlastnímu výkonu dohledové činnosti, kterou měl vykonávat. Odpovědnost dohledového státního zástupce ve vztahu k vedenému trestnímu stíhání a jeho případnému výsledku je proto odlišná, resp. užší, než odpovědnost dozorového státního zástupce.

[188] Případnou kárnou odpovědnost dohledového státního zástupce je třeba posuzovat nezávisle na kárné odpovědnosti dozorového státního zástupce. Bez dalšího se totiž neuplatňuje princip akcesority, tj. závislosti jeho kárné odpovědnosti na existenci kárné odpovědnosti dozorového státního zástupce. Lze si představit situaci, kdy konkrétní výkon dohledu naplní parametry kárného provinění i tehdy, pokud je činnost nižšího státního zastupitelství, nad nímž je dohled vykonáván, bez vad. Šlo by například o situace hrubě neodborného výkonu dohledu nereagujícího vůbec na námitky v podnětu k výkonu dohledu, průtahů při takovém dohledu apod., i v případech jinak bezvadné činnosti státního zástupce nižšího stupně státního zastupitelství. A naopak i závadný výkon činnosti dozorového státního zástupce, jenž by zakládal jeho kárnou odpovědnost, nelze považovat za okolnost, která by měla automaticky zakládat kárnou odpovědnost dohledového státního zástupce, který by například s ohledem na chybějící informace ve spise uvedené pochybení neodhalil. Takto pojatá odpovědnost dohledového státního zástupce by totiž byla odpovědností objektivní. Platí tedy, že kárné odpovědnosti dohledového a dozorového státního zástupce se vzájemně nutně nepodmiňují. Na druhou stranu se často podmiňovat mohou, typicky v situaci, kdy je dozorovému státnímu zástupci vytýkáno určité pochybení, které měl při řádném výkonu dohledu dohledový státní zástupce zjistit.

[189] Při hodnocení, zda tedy jednání kárně obviněného dohledového státního zástupce mělo charakter trvajících deliktů, či nikoli, je třeba vycházet z konkrétní podoby, obsahu a povahy takové dohledové činnosti. Třebaže zákon o státním zastupitelství blíže obsahové vymezení a formy tzv. instančního dohledu, tj. dohledu bezprostředně vyššího stupně státního zastupitelství nad činností bezprostředně nižšího státního zastupitelství detailněji neupravuje, podrobnější úpravu lze nalézt v § 1 až § 3 jednacího řádu státního zastupitelství. Tato úprava nevylučuje i variantu výkonu tzv. průběžného dohledu, který je spojen s vyšší mírou ingerence dohledového státního zástupce do činnosti státního zástupce dozorového. Taková vyšší míra ingerence pak s sebou neoddělitelně nese i vyšší míru odpovědnosti, a to včetně možného vyvození odpovědnosti kárné. Nelze proto předem vyloučit, že průběžně vykonávaný dohled spočívající v intenzivnější kontrole postupu státního zastupitelství nižšího stupně může v konkrétním případě, je-li takový dohled vadný, nabýt charakteru trvajících kárného provinění.

[190] Kárný soud nesdílí obavu kárné navrhovatelky, že by předchozí závěr mohl vést k nepostižitelnosti dohledových státních zástupců. Zároveň podle kárného soudu není důvod, aby vedl k nadměrnému množství kárných návrhů proti dohledové činnosti státního zastupitelství. Kárný soud zde reflektuje i určitou specifickou postavu kárné navrhovatelky, která sice stojí v čele ústředního orgánu správy státního zastupitelství, avšak ve vztahu k jeho činnosti nedisponuje žádnými nástroji dohledu. Nicméně zákon o státním zastupitelství obecně obsahuje efektivní nástroje k eliminaci pochybení při výkonu dohledové činnosti. Ostatně i ministr spravedlnosti může iniciovat tzv. dohled nad dohledem v intencích ustanovení § 2 jednacího řádu státního zastupitelství. V rámci trestního řízení ministr spravedlnosti disponuje

pokračování

těž mimořádným opravným prostředkem v podobě stížnosti pro porušení zákona, jímž může efektivně dosáhnout nápravy nezákonnosti postupu již v přípravném řízení. To ostatně ministr spravedlnosti poměrně často činí, jak o tom svědčí hojná rozhodnutí Nejvyššího soudu týkající se rozhodování státních zástupců.

[191] Kárný soud se pro úplnost zabýval i úvahou, zda by jednání kárně obviněné nebylo možno posoudit jako pokračující kárné provinění, ohledně kterého by bylo možno odvozovat běh objektivní (resp. též i subjektivní) lhůty k podání kárného návrhu až po ukončení posledního dílčího útoku. Takový závěr však nepřijal, neboť posouzení jednání kárně obviněné Ivety Bollové jako pokračujícího deliktu brání již forma zavinění, která je jí kladena za vinu. Základním předpokladem pokračujícího deliktu je totiž „jednotný záměr“, kterýžto implikuje úmysl pachatele, ten však v projednávané věci zjevně není dán a nebyl ostatně ani kárnou navrhovatelkou tvrzen. K tomu lze odkázat například na rozsudek NS ze dne 29. 1. 2013, čj. 8 Tz 97/2012-23, č. 35/2014 Sb. NS, uvedl, že „[p]ři aplikaci těchto teoretických východisek na posuzovaný případ lze konstatovat, že na posuzovaný skutek jako celek, ohledně něhož orgány přípravného řízení a soud prvního stupně použily právní kvalifikaci jako trestného činu maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti podle § 159 odst. 1 tr. zák., nelze vztáhnout v krystalicky čisté podobě žádný z výše uvedených pojmů. Závěru, že jde o pokračující trestný čin brání absence úmyslného zavinění na straně obviněného, a nejedná se ani o opakování trestných činů, neboť právní závěr, že by obviněný nedbalostním nakládáním s cca pěti sty spisy spáchal stejný počet trestných činů maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti podle § 159 odst. 1 tr. zák., je naprosto nepředstavitelný.

[192] Uvedená východiska následně kárný soud aplikoval na zjištěný skutkový stav. Musel totiž posoudit, zda se jednalo o jednorázově vykonávané dohledy nebo šlo o průběžně vykonávaný dohled.

[193] Z dohledového spisu KSZ v Ústí nad Labem i z výpovědi kárně obviněné Ivety Bollové je zřejmé, že v dané věci vykonala dohled ve smyslu zákona o státním zastupitelství ve třech konkrétních případech. Vždy tak učinila na podkladě jednotlivých podání různých osob, popřípadě orgánů, přičemž výkon dohledu byl vždy jednoznačně časově ohraničen. Průběžný dohled tak v daném případě vykonáván nebyl.

[194] Prvým případem, kdy kárně obviněná Iveta Bollová vykonávala dohledovou činnost, byl výkon dohledu na podkladě podnětů obhájce obviněných a obviněného Z. P. směřující proti nedostatečnému přezkoumání usnesení o zahájení trestního stíhání dozorovou státní zástupkyní (viz shora body [114] a [115]). Podle kárného soudu se jednalo o výkon dohledu *ad hoc*. Ze spisového materiálu nevyplývá, že by si Iveta Bollová vyhradila být informována dozorovou státní zástupkyní o jejím dalším postupu, zamýšlených úkonech, dalším postupu samotného trestního řízení apod. Lze tedy přisvědčit její obhajobě, že věc považovala za vyřízenou a spis nechala založit a její jednání tak bylo tímto okamžikem ukončeno. Z ničeho ani nevyplývá, že by měla povinnost v další dohledové činnosti pokračovat. Nejednalo se tedy o dohled průběžný, jak byl výše obecně charakterizován. Takto zjištěná jednorázová dohledová činnost kárně obviněné Ivety Bollové tedy představovala samostatný skutek, který byl ukončen 28. 11. 2016 sepsáním záznamu o vykonání dohledu.

[195] Od tohoto dne proto započala běžet dvouletá objektivní lhůta pro zánik odpovědnosti státního zástupce za kárné provinění (§ 29 zákona o státním zastupitelství). Této hmotněprávní normě musí ustoupit procesní ustanovení § 9 odst. 1 zákona o kárném řízení, podle něhož lze podat návrh na zahájení kárného řízení do tří let od spáchání kárného provinění (rozhodnutí NSS ze dne 16. 9. 2009, čj. 12 Ksz 2/2009-55, ve věci H. F.). Pakliže byl nyní projednávaný návrh na zahájení kárného řízení podán dne 2. 10. 2019, je evidentní, že se tak stalo až po uplynutí zákonné objektivní lhůty pro zánik odpovědnosti pro kárné provinění.

[196] Druhý výkon dohledu, provedený na podkladě podnětu tehdejšího ministra spravedlnosti (viz shora body [116] až [120]), lze považovat též za výkon dohledu provedený *ad hoc*. V rámci výkonu tohoto dohledu kárně obviněná Iveta Bollová shledala nedostatky v činnosti obviněné Radky Pavlišové a zároveň jí i uložila určitá opatření v rámci zastupování obžaloby v řízení před soudem. Ani po vyřízení tohoto podnětu k výkonu dohledu pak kárně obviněná Iveta Bollová nepřikročila k provedení dalšího průběžného dohledu a nijak si nevyhradila např. ukládání dalších pokynů. Po vyřízení podnětu k výkonu dohledu byl dohledový spis opět založen.

[197] I v tomto případě dospěl kárný soud k závěru, že jde o samostatný skutek, ohledně něhož počala běžet dvouletá hmotněprávní lhůta k zániku odpovědnosti za kárné provinění samostatně, a to 25. 8. 2017. Zároveň bylo vyrozumění o vykonaném dohledu doručeno tehdejšími ministři spravedlnosti 28. 8. 2017. Je otázkou, zda by jej bylo možno považovat za takovou listinu, která by již obsahovala skutečnosti, týkající se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu, přičemž by v takovém případě začala plynout i subjektivní šestiměsíční lhůta pro podání návrhu podle § 9 odst. 1 zákona o kárném řízení. Bez ohledu na to je však zřejmé, že před podáním kárného návrhu 2. 10. 2019 uplynula minimálně objektivní lhůta. I při jasném souběhu obou lhůt je však třeba dát uplynutí objektivní lhůty, neboť výrokem o zastavení z důvodu zániku odpovědnosti za kárné provinění je postaveno najisto, že kárný návrh nemůže podat ani žádný jiný kárný navrhovatel.

[198] Pokud jde o procesní řešení vyvěrající z výše uvedených závěrů, je třeba vyjít z toho, že předmětem kárného řízení je skutek, přičemž je třeba jej odlišovat od popisu skutku, který představuje jeho slovní vyjádření (viz shora závěry v bodu [153]). Pakliže tedy návrh na zahájení kárného řízení vymezil skutek, jakkoli nedostatečně, tak, že obsahoval všechna uvedená jednání, nebránil tento jednotně pojatý popis skutku kárnému soudu, aby z tohoto popisu vyjmul konkrétní jednání představující ve skutečnosti skutky samostatné. O nich následně mohl samostatně rozhodnout. Popis skutku proto soud upravil v tom smyslu, aby pokrýval pouze časové období týkající se prvních dvou provedených dohledů. Takový postup je v souladu se zásadou totožnosti skutku, když je zřejmé, že je zde dána totožnost jednání spočívající ve výkonu dohledu kárně obviněnou Ivetou Bollovou v konkrétní dohledové věci a nad konkrétním postupem nižšího státního zastupitelství.

[199] S ohledem na výše popsané časové souvislosti kárný soud zastavil řízení o kárné odpovědnosti kárně obviněné, pokud jde o období pokrývající první dva vykonané dohledy, podle § 14 písm. c) zákona o kárné odpovědnosti, tedy z důvodu, že zanikla odpovědnost státního zástupce za kárné provinění. Kárně obviněná Iveta Bollová se ostatně zastavení řízení sama dovolávala. Nezabýval se tak v tomto rozsahu vinou kárně obviněné Ivety Bollové, ačkoliv měl o řádnosti jí vykonaných dohledů pochybnosti, jak vyplývá z dále uvedeného ve vztahu k posuzování viny Radky Pavlišové (viz např. dále bod [250]).

[200] Důvod pro částečné zastavení kárného řízení v dané kárné věci byl ve smyslu § 19 odst. 4 zákona o kárném řízení postaven najisto až při ústním jednání kárného soudu, a to na podkladě výpovědi kárně obviněné Ivety Bollové v konfrontaci s příslušným spisovým materiálem. Nadto kárný soud považoval za vhodné ohledně všech skutků kladených kárně obviněné Ivetě Bollové za vinu rozhodnout v rámci ústního jednání společně. Poslední skutek, k němuž se návrh vztahoval, bylo nutno projednat meritorně v ústním jednání, neboť se ho právě uvedený důvod zastavení kárného řízení netýkal. Za tohoto stavu kárný soud výrokem I. tohoto rozhodnutí zastavil řízení o kárném návrhu v části týkající chronologicky prvního a druhého provedeného dohledu.

VII.C Posouzení kárné odpovědnosti Radky Pavlišové

pokračování

[201] Pokud jde o vlastní posouzení jednání kárně obviněné Radky Pavlišové, dospěl soud k následujícím závěrům.

VII.C.1 Zjistitelnost vad posudku kárně obviněnou a procesní reakce na ně

[202] Podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku se přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti dopustí ten, kdo z hrubé nedbalosti poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku, a tím jinému způsobí značnou škodu.

[203] Podle § 137 tr. zákoníku *Při stanovení výše škody se vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav.*

[204] Podle § 138 odst. 1 tr. zákoníku se škodou nikoli nepatrnou rozumí škoda dosahující částky nejméně 5 000 Kč, škodou nikoli malou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 25 000 Kč, větší škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50 000 Kč, značnou škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 500 000 Kč a škodou velkého rozsahu se rozumí škoda dosahující částky 5 000 000 Kč.

[205] Pro naplnění znaku skutkové podstaty přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku je tedy nezbytné, aby výše škody činila alespoň 500 000 Kč.

[206] K ocenění nemovitostí nemá orgán činný v trestním řízení odborné znalosti a je proto povinen postupovat podle § 105 odst. 1 tr. řádu, podle něž *Je-li k objasnění skutečnosti důležité pro trestní řízení třeba odborných znalostí, vyžádá orgán činný v trestním řízení odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující, přibere orgán činný v trestním řízení znalce. V přípravném řízení přibírá znalce ten orgán činný v trestním řízení, jež považuje znalecký posudek za nezbytný pro rozhodnutí, pokud byla věc vrácena k došetření, státní zástupce, a v řízení před soudem předseda senátu. O přibrání znalce se vyrozumí obviněný a v řízení před soudem též státní zástupce. Jiná osoba se o přibrání znalce vyrozumí, je-li k podání znaleckého posudku třeba, aby tato osoba něco konala nebo strpěla.*

[207] Policejní orgán takto postupoval a znalec Ing. Vaňka přibral opatřením popsáním shora v bodě [77]. Popis zpracovaného znaleckého posudku je uveden shora v bodě [78]. Ačkoliv při jeho pečlivějším studiu by mohla kárně obviněná shledat některé jeho dále popsané nedostatky, kárný soud se neztotožňuje s dílčím závěrem kárné navrhovatelky, že by jeho vadnost byla již na první pohled natolik zřejmá, že tuto vadu měla kárně obviněná poznat nejpozději v okamžiku, kdy rozhodovala o podaných stížnostech obviněných proti usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání. Znalecký posudek měl všechny formální náležitosti a byl zpracovaný znalcem, který byl jmenován pro odvětví ceny a odhady nemovitostí. Znalecký posudek se vyjadřoval k ceně nemovitosti, přičemž jako účel ocenění výslovně uváděl, že jde o podklad v trestní věci porušení povinností při správě cizího majetku. Znalcem určená cena nemovitosti vedla po odečtení kupní ceny k závěru, že došlo ke škodě ve výši 502 840 Kč a byl tak naplněn znak skutkové podstaty, že výše škody činila alespoň 500 000 Kč. Lze se ztotožnit i s obhajobou kárně obviněné v tom směru, že pro zahájení trestního stíhání postačí ve smyslu § 160 odst. 1 tr. řádu to, že prověřováním zjištěné a odůvodněné skutečnosti *nasvědčují* tomu, že byl spáchán trestný čin. Postačuje tedy určitá vyšší míra podezření. V době rozhodování kárně obviněné o stížnostech také obhajoba obviněných neformulovala dostatečně relevantní výhrady ke znalecké metodě posudku Ing. Vaňka. Jak je rekapitulováno shora v bodě [83], námitky sice směřovaly i do určení výše škody, ale byla zpochybňována s ohledem na údajně nedostatečně provedenou prohlídku nemovitosti, nedostatečné zohlednění úprav provedených po převodu, na nezohlednění navýšení dle splátkového kalendáře, okolnostem vývoje ceny,

či tomu, zda se nemá určovat cena obvyklá podle obecního zřízení. Poukaz na to, že znalec neurčil cenu v místě a čase obvyklou, ale cenu podle cenového předpisu, se ve stížnostech ani jiných podáních, které byly v té době součástí spisu, neobjevila. Pokud kárná navrhovatelka poukazovala na výsledky obviněných, tak ty sice proběhly před rozhodnutím kárně obviněné Radky Pavlišové o stížnostech, ale jak vyplynulo z dokazování (viz závěr bodu [86]), ta je v rozhodně době neměla k dispozici a nelze k nim tak v této době přihlížet. Podklady pro zahájení trestního stíhání proto lze, nahlíženo tehdejším pohledem Radky Pavlišové, považovat za způsobilé k zahájení trestního stíhání obviněných, z čehož vyplývá, že samotné zamítnutí stížnosti podané proti usnesení o zahájení trestního stíhání nelze považovat za nesprávné, a tím méně za zakládající kárnou odpovědnost. Přesto se lze pozastavit nad tím, že kárně obviněná v usneseních uvedla, že znalecký závěr ohledně výsledné ceny je v dostatečném rozsahu odůvodněn a logicky provázán s použitými metodami. Posudek totiž v podstatě příliš odůvodněn není a nejsou ani vysvětleny použité metody.

[208] Tento dílčí závěr však v žádném případě nelze interpretovat tak, že by kárný soud považoval celkový postup kárně obviněné Radky Pavlišové za řádný či bezvadný. Ba právě naopak. Kárný soud má rozhodně za to, že v rámci výkonu dozoru v uvedené trestní věci nepostupovala důsledně a skutečně pečlivě a její postup v trestním řízení za pochybení považuje.

[209] V první řadě je třeba poukázat na ustanovení trestního řádu, která ukládají orgánům činným v trestním řízení postupovat při zjišťování skutkového stavu pečlivě a hodnotit i okolnosti svědčící ve prospěch obviněných.

[210] Podle § 2 odst. 5 tr. řádu *Orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezabývá orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhnout a provádět důkazy. Státní zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného. To nezabývá soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.*

[211] Podle § 2 odst. 6 tr. řádu *Orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich soubornu.*

[212] Ačkoliv bylo uvedeno shora, že nelze bez dalšího považovat za pochybení, pokud kárně obviněná při rozhodování o stížnostech proti usnesením o zahájení trestního stíhání nezohlednila pochybnosti o správnosti posudku tak, že by stížností vyhověla, přesto již v té době existovaly indicie, které měly zvýšit její ostražitost vůči ceně dle posudku. Opatření policejního orgánu o přibrání znalce bylo formulováno zcela kuse a nejednoznačně. Další okolností, která měla kárně obviněné signalizovat možnou problematičnost důkazní situace, bylo to, že hranice značné škody byla překročena jen zcela nevýznamně, a to o pouhých 2 840 Kč v poměru k částce v řádu stovek tisíc. Též předchozí osud uvedené nemovitosti, zejména neúspěšné pokusy o její prodej v minulosti i za cenu nižší, než byla cena určená znaleckým posudkem, byl okolností nasvědčující pochybnostem o správnosti znalce stanovené ceny. Konečně nelze ani přehlédnout odkazy znalce Ing. Vaňka na ustanovení oceňovací vyhlášky, jež se však týkají tzv. ceny zjištěné.

[213] Na tento klíčový problém, tedy zcela chybně zvolenou metodu ocenění, však byla kárně obviněná v průběhu vyšetřování již velmi konkrétně upozorňována. Jedná se jednak o výpovědi obviněných (bod [86]), návrh obhájce při prostudování spisu spojený s komentářem ke znaleckému posudku od Ing. Racka (bod [87]), ale i o podněty k výkonu dohledu, které Radka Pavlišová obdržela (bod [88]). Není tak pravda, jak uváděla ve své obhajobě, že pregnantně

pokračování

mířená námitka byla vznesena až v souvislosti s podnětem k výkonu dohledu tehdejšího ministra spravedlnosti, který byl učiněn až po podání obžaloby. Ke shora uvedeným indiciím o spornosti znaleckého posudku přistoupilo i předložení odhadů od bank nejpozději 29. 9. 2016 (viz bod [86]), které se pohybovaly maximálně okolo 1 mil Kč. Navíc na to, že tyto odhady existují, upozorňovali obvinění již při podání vysvětlení před zahájením trestního stíhání a ve stížnostech proti usnesením o zahájení trestního stíhání. Ačkoliv mohou být odhady bank opatrnější, jak poukazovala ve své obhajobě Radka Pavlišová, přesto by tak zásadní rozdíl v ocenění ze strany několika bank, tedy minimálně o třetinu nižší než byla cena dle posudku Ing. Vaňka, měl již sám o sobě vzbuzovat zásadní otázky, zda skutečně znalec určil cenu, za kterou bylo možné nemovitost v době a místě činu prodat.

[214] Nelze souhlasit s její obhajobou, že určení ceny je otázkou ryze odbornou, přičemž jí jako státní zástupkyni vůbec nepřísluší závěry znalce přezkoumávat.

[215] V první řadě je třeba uvést, že z ustálené judikatury vyplývá, že tento důkazní prostředek není nadán žádnou vyšší důkazní silou. Ve světle zákonné zásady volného hodnocení důkazů podléhá stejné hodnotící činnosti jako jakýkoli jiný důkaz. K tomu lze odkázat například na nález Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2007, sp. zn. III. ÚS 299/06, podle něhož „[z]nalecký posudek je nepochybně významným druhem důkazních prostředků a v rámci dokazování v trestním řízení mu přísluší významné místo. Nelze však pustit ani na okamžik ze zřetele, že ze stěžejních zásad dokazování v trestním procesu vyplývá požadavek kritického hodnocení všech důkazů, včetně znaleckého posudku. Znalecký posudek je nutno hodnotit stejně pečlivě jako každý jiný důkaz, ani on nepoživá žádnou větší důkazní sílu a musí být podroben všestranné prověrce nejen právní korektnosti, ale též věcné správnosti. Hodnotit je třeba celý proces utváření znaleckého důkazu, včetně přípravy znaleckého zkoumání, opatřování podkladů pro znalce, průběh znaleckého zkoumání, věrohodnost teoretických východisek, jimiž znalec odůvodňuje své závěry, spolehlivost metod použitých znalcem a způsob vyvozování závěrů znalce. Metodologie znaleckého dokazování vyžaduje, aby jak orgány činné v trestním řízení, tak samotný znalec kriticky hodnotili úplnost a bezvadnost podkladových materiálů, které znalec podrobuje svému zkoumání. Znalec nesmí sám vyloučit některé z předložených podkladů jen proto, že nezapadají do jím vytyčené verze události. Ponechávat bez povšimnutí věcnou správnost znaleckého posudku, slepě důvěřovat závěrům znalce, by znamenalo ve svých důsledcích popřít zásadu volného hodnocení důkazů soudem podle svého vnitřního přesvědčení, privilegiovat znalecký důkaz a přenášet odpovědnost za skutkovou správnost soudního rozhodování na znalce; takový postup nelze z ústavněprávních hledisek akceptovat. Vyrstanou-li pochybnosti o věcné správnosti znaleckého posudku, je orgán činný v trestním řízení povinen, v souladu se zásadou ofi­ciality a zásadou vyhledávací (§ 2 odst. 4, 5), pokusit se odstranit vzniklé pochybnosti obstaráním dalších důkazů.“ Stejný závěr vyslovil i Nejvyšší soud ve svém usnesení sp. zn. 11 Tdo 450/2018, podle něhož „[j]edním z aspektů zásady volného hodnocení důkazů je i skutečnost, že forma důkazu nezaručuje vyšší důkazní sílu. Znalecký posudek je tak nutno hodnotit stejně pečlivě, jako každý jiný důkaz.“

[216] Možnost orgánů činných v trestním řízení přezkoumat správnost znaleckého posudku je samozřejmě omezena, to ale nesmí vést ke shora uvedené zapovězené slepé důvěře v jakékoliv nedostatečně odůvodněné závěry znalce. Závěry znalce musí být zejména srozumitelné a přezkoumatelné.

[217] Nejvyšší správní soud si je vědom, že není zcela ustálená a provázaná terminologie mezi trestním zákoníkem, zákonem o oceňování majetku, znaleckou terminologií a případně i též obecním zřízením (na což ostatně poukázal ve svém výslechu v trestním řízení znalec, který zpracovával revizní znalecký posudek). I přesto nelze přehlédnout základní výchozí požadavek prostupující všemi těmito předpisy. Pro určení výše škody v trestním řízení je klíčové shora citované ustanovení § 137 tr. zákoníku, které hovoří o ceně, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Obdobně § 39 obecního zřízení hovořil o ceně sjednávané zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá. Zákon

o oceňování majetku pak v § 2 odst. 1 uvádí, že *Majetek a služba se oceňují obvyklou cenou, pokud tento zákon nestanoví jiný způsob oceňování. Obvyklou cenou se pro účely tohoto zákona rozumí cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepromítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní oblíbenosti. Mimořádnými okolnostmi trhu se rozumějí například stav tísně prodávajícího nebo kupujícího, důsledky přírodních či jiných kalamit. Osobními poměry se rozumějí zejména vztahy majetkové, rodinné nebo jiné osobní vztahy mezi prodávajícím a kupujícím. Zvláštní oblíbeností se rozumí zvláštní hodnota přikládaná majetku nebo službě vyplývající z osobního vztahu k nim. Obvyklá cena vyjadřuje hodnotu věci a určí se porovnáním. Základním východiskem pro určení ceny podle těchto předpisů je tedy obvyklost sjednávání ceny, která se buď z povahy věci, nebo i na základě výslovného ustanovení zákona o cenách, musí určovat primárně porovnáním jiných realizovaných obchodů v místě a čase.*

[218] Zároveň, pokud jde o zákon o oceňování majetku, je třeba zdůraznit zejména jeho § 1, který vymezuje předmět jeho úpravy. Podle něj platí:

§ 1 Předmět úpravy

(1) Zákon upravuje způsoby oceňování věcí, práv a jiných majetkových hodnot (dále jen "majetek") a služeb pro účely stanovené zvláštními předpisy. Odkazují-li tyto předpisy na cenový nebo zvláštní předpis pro ocenění majetku nebo služby k jinému účelu než pro prodej, rozumí se tímto předpisem tento zákon. Zákon platí i pro účely stanovené zvláštními předpisy uvedenými v části čtvrté až deváté tohoto zákona a dále tehdy, stanoví-li tak příslušný orgán v rámci svého oprávnění nebo dohodnou-li se tak strany.

(2) Zákon se nevztahuje na sjednávání cen a neplatí pro oceňování přírodních zdrojů kromě lesů.

(3) Ustanovení tohoto zákona se nepoužijí

a) v případech, kdy zvláštní předpis stanoví odlišný způsob oceňování,

b) při převádění majetku podle zvláštního předpisu.

Z citovaného ustanovení tak je zřejmé, že tento zákon upravuje způsob ocenění majetku a služeb pro účely stanovené zvláštními předpisy, to znamená jen tehdy, pokud zvláštní předpisy na postup ocenění podle tohoto zákona odkazují, případně v některých dalších vyjmenovaných případech. Zároveň navíc stanoví, že se tento zákon nepoužije tehdy, kdy zvláštní předpis stanoví jiný způsob oceňování. Trestní zákoník v § 137 na zákon o oceňování majetku neodkazuje, a ten se tak pro účely výpočtu náhrady škody vůbec nepoužije. Navíc § 137 tr. zákoníku sám stanoví i vlastní způsob ocenění, konkrétně zjištěním ceny, za kterou se věc v době a místě činu prodává, případně jako náhradní způsob účelně vynaložené náklady. Přesto lze s cenou obvyklou podle zákona o cenách i pro účely § 137 tr. zákoníku nepochybně operovat, neboť obsahově jde v podstatě o cenu, za kterou se věc v době a v místě činu obvykle prodává. Ostatně trestněprávní judikatura hovoří v souvislosti s cenou podle § 137 tr. zákoníku jako o „ceně obvyklé“ běžně (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 8 Tdo 541/2013, ze dne 27. 4. 2016, sp. zn. 5 Tdo 407/2016, č. 16/2017 Sb. NS, nebo ze dne 8. 2. 2017, sp. zn. 6 Tdo 1722/2016). Naopak pro tyto účely nejsou použitelné jiné způsoby určení ceny podle zákona o cenách právě z toho důvodu, že § 137 tr. zákoníku na zákon o oceňování majetku nepoukazuje a navíc stanoví vlastní způsob ocenění škody.

[219] Jakákoliv úvaha o porovnatelných prodeji nebo o případných ekonomických úvahách zájemců o koupi však ve znaleckém posudku Ing. Vaňka zcela chybí. Nelze v něm nalézt nejen žádné srovnávané prodeje nemovitostí, ale ani informaci, že takové prodeje nebyly k dispozici, a proto přistoupil k volbě určitých náhradních metod a popsal by, proč volí právě takové metody. Znalecký posudek se naopak explicitně hlásí k postupu podle oceňovacího předpisu, včetně toho, že to je výslovně uvedeno i v závěru znaleckého posudku. Zároveň je zcela evidentní, že nebyla

pokračování

zvolena metoda ocenění podle obvyklé ceny, která by byla obdobou ceny podle § 137 tr. zákoníku. Zákon o oceňování majetku pak v § 2 odst. 3 výslovně stanoví, že *Cena určená podle tohoto zákona jinak než obvyklá cena nebo mimořádná cena, je cena zjištěná*. Jinými slovy, již z textu tohoto zákona je zřejmé, že cena určená jinak než srovnáním obdobných prodejů či alespoň zohledněním ekonomických úvah zájemců o koupi není cenou obvyklou. Je třeba považovat za značně nepřesné tvrzení kárně obviněné Radky Pavlišové, která při svém výslechu uvedla, že zákon o oceňování majetku připouští různou metodiku, včetně určení ceny obvyklé výnosovou a nákladovou metodou. Zákon o oceňování majetku nic takového nepřipouští. Naopak způsoby ocenění nákladovým a výnosovým způsobem jsou uvedeny v § 2 odst. 5 zákona o cenách výslovně jako jiné způsoby oceňování (tedy jiné než určení ceny obvyklé či mimořádné). Shodně nazvané postupy nepochybně mohou pomoci určit tržní cenu, ale pak jde o postupy podle znaleckých standardů, nikoliv podle zákona o oceňování majetku, který má ve spojení s prováděcí vyhláškou svou pevně danou metodiku, která nemusí v dostatečné míře odrážet reálnou situaci na trhu.

[220] I pouhým nahlédnutím do textu právních předpisů, aniž by kárně obviněná musela podrobně znát znalecké metody, tak měla nabýt pochybnosti, zda znalec určil cenu v souladu s § 137 tr. zákoníku, přičemž právě na toto byla obhajobou v průběhu vyšetřování důrazně upozorňována. Tomu ostatně odpovídají i závěry revizního posudku. Ačkoliv se kárně obviněná snažila poukazovat na to, že stanovení ceny podle § 137 tr. zákoníku bylo v dané věci značně složité i pro znalce a neobstál ani znalecký posudek obhajoby, a proto nemohla pochybení poznat ani ona, nelze s touto obhajobou souhlasit. Jak vyplývá ze závěrů revizního posudku uvedených v bodě [106] a výslechu jeho zpracovatele (bod [107]), tak u znaleckého posudku Ing. Vaňka byla zcela nevhodně zvolena metodika ocenění podle oceňovacího předpisu, který je určen pro zcela odlišné účely. Oproti tomu znalci obhajoby nebyla vytýkána samotná zvolená metoda, ale konkrétní způsob určení ceny. Jde tak o typově zcela odlišné vady, které také vyžadují odlišnou reakci státního zástupce, pokud je na zjevné nedostatky upozorňován. K tomu přistupují další indicie o pochybnostech o správnosti znaleckého posudku uvedené shora v bodě [212].

[221] Nelze ani souhlasit s obhajobou Radky Pavlišové, že při nedostatku srovnávaných nemovitostí je stanovení ceny podle cenového předpisu přípustnou náhradní metodou. Takový závěr rozhodně nevyplývá z právních předpisů, ale ani z jiných podkladů, které byly provedeny k důkazu. Pokud se Radka Pavlišová odvolávala na výslech Ing. Racka u hlavního líčení (č. l. 1270 – 1273 trestního spisu), pak ten naopak výslovně uvedl, že cena obvyklá a cena zjištěná jsou dvě diametrálně odlišné instituce, přičemž na posuzovanou nemovitost neměla cena zjištěná žádný vliv. Sice uvedl i to, že se o cenový předpis dá opírat i při stanovení ceny obvyklé, ale musí zohledňovat i všechny další věci, tedy nejen věcnou cenu, ale i v jakém stavu nemovitost je, jestli jí někdo chce, jestli je k něčemu dobrá, kolik se do ní musí investovat, jaké jsou okolo ní problémy a jak dlouho vydrží. Cena podle cenového předpisu má časové zpoždění oproti trhu a nelze s ní operovat u nestandardních nemovitostí, kterou prodávaná nemovitost byla. Rozhodně tedy Ing. Racek nekonstatoval, že by cena podle cenového předpisu byla standardní náhradní metodou při nedostatku srovnatelných prodaných nemovitostí. Pouze připouštěl, že při zohlednění dalších faktorů (které však z posudku Ing. Vaňka nevyplývají) může být cena zjištěná jedním z vodítek. Navíc lze poznamenat, že Ing. Racek nebyl slyšen v pozici znalce, ale svědka, byť tomu obsah jeho výslechu zcela neodpovídal. Pokud jde o poukaz kárně obviněné na závěry revizního znaleckého posudku či výslech revizního znalce, lze v první řadě odkázat na jejich rekapitulaci v bodech [106] a [107], ze které vyplývá, že znalecký ústav naopak výslovně dospěl k závěru, že ocenění podle cenového předpisu je pro účely určení ceny podle § 137 tr. zákoníku zcela nevhodné a případná shoda ve výsledku je pouze náhodná. Ve svém výslechu pak revizní znalec neuvedl, že by bylo možné použít ocenění podle oceňovacího předpisu jako náhradní metodu. Poukázal pouze na to, že Ing. Vaněk mohl být spleten komentářem

Ministerstva financí k určování obvyklé ceny (č. l. 1472 trestního spisu). Revizní znalec k tomu dále uvedl, že nejde o obecně závazný předpis, ale o metodiku, která může být závazná pouze pro ministerstvo, ale ne pro znalce. Tato metodika má uvádět, že pokud není dostatek srovnávaných nemovitostí, pak se má určit cena zjištěná. Tuto metodu tedy revizní znalec jako náhradní neaprobval. Soud k tomu nad rámec nutného odůvodnění dodává, že revizní znalec měl zřejmě na mysli dokument „Komentář k určování obvyklé ceny“ uveřejněný odborem Ministerstva financí 26 - Majetkové daně a oceňování z roku 2014, dostupný na stránkách <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ocenovani-majetku/komentare/komentar-k-urcovani-obvykle-ceny-oceneni-19349>. Nicméně i tento komentář opakovaně, podrobně a obsáhle zdůrazňuje klíčovou roli porovnávací metody dříve zrealizovaných prodejů při určení obvyklé ceny, včetně rozvedení způsobu určení výsledné hodnoty při porovnávání. Revizním znalcem zmíněná pasáž obsahuje pouze tři nijak neodůvodněné věty, které konstatují, že pokud nelze cenu obvyklou určit statistickým vyhodnocením skutečně realizovaných prodejů podle definice obvyklé ceny, postupuje se podle § 2 odst. 1 zákona o cenách a určí se cena zjištěná. Zároveň je výslovně uvedeno, že s důvody neurčení ceny obvyklé je nutné se vypořádat. Ze shora citovaného ustanovení § 2 odst. 1 zákona o cenách však vyplývá to, že se standardně oceňuje obvyklou cenou, pokud zákon nestanoví jiný způsob oceňování, a o náhradním ocenění v případě chybějících srovnatelných transakcí vůbec nehovoří. Je tak otázkou, co danou větou chtělo ministerstvo vůbec konstatovat. Nicméně i z daného komentáře vyplývá pro takový hypotetický případ jednoznačná povinnost vypořádat se s důvody neurčení ceny obvyklé. Nic takového posudek Ing. Vaňka neobsahoval. Navíc, jak bylo rozvedeno shora, zákon o oceňování majetku se na postup určení výše škody podle § 137 tr. zákoníku nevztahuje, tím spíše se na něj nemůže vztahovat pouhá metodika k tomuto zákonu.

[222] Závěry o použitelnosti znaleckého posudku Ing. Vaňka nevyplývají ani z kárně obviněnou uváděného usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 141/2012. Nejvyšší soud v daném usnesení zejména zdůraznil, že při zjišťování výše škody způsobené na věci je třeba vycházet z obecných kritérií § 137 tr. zákoníku, přičemž je pravdou, že připustil, že pokud byla škoda způsobena na specifických věcech, včetně nemovitostí, cena se určí podle zvláštních předpisů, zejména podle zákona o oceňování majetku a podle jeho prováděcí vyhlášky. Dále pak soud při oceňování nemovitostí uvedl, že § 2 odst. 1 zákona o cenách upravuje způsob zjištění obvyklé ceny, který však neodpovídá metodě užitá znalcem v judikované věci, přičemž zákon v § 4 umožňuje ocenění nemovitých staveb nákladovým, výnosovým nebo porovnávacím způsobem nebo jejich kombinací. V dalším textu je pak závěr, že způsob určení tzv. "obvyklé ceny" prodávaných nemovitostí neodpovídal ani jedné z metod upravených v citovaném zákoně. Nejvyšší soud zároveň zdůraznil, že znalecký posudek je důkaz jako každý jiný. Ačkoliv uvedené usnesení Nejvyššího soudu ne zcela důsledně rozlišuje mezi jednotlivými způsoby určení ceny a jejich vztahu k § 137 tr. zákoníku, jeho nosným důvodem zejména bylo, že závěry znaleckého posudku musí být přezkoumatelné a musí být jasné, jaké metody pro ocenění znalec použil. Zároveň bylo opakovaně poukazováno na cenu obvyklou, která, jak bylo uvedeno shora, se obsahově v zásadě kryje s vymezením škody podle § 137 tr. zákoníku. Odkazy na zákon o oceňování majetku tak lze považovat spíše za pouhou nejednoznačnost odůvodnění tohoto rozhodnutí NS. Další četná judikatura Nejvyššího soudu k § 137 tr. zákoníku totiž s oceňováním podle zákona o oceňování majetku vůbec nepočítá a vychází jen z kritérií stanovených přímo v daném ustanovení. Poměřováno i tímto usnesením Nejvyššího soudu by však znalecký posudek Ing. Vaňka neobstál. Není v něm totiž nijak rozvedeno, proč byly použity právě znalcem zvolené metody a proč byly výsledky z těchto metod zohledněny právě způsobem, který znalec zvolil. Navíc se v posudku odkaz alespoň na cenu obvyklou vůbec nevyskytuje.

[223] Podle § 108 odst. 3 tr. řádu platí, že *V přípravném řízení lze od výsledku znalce upustit, nemá-li policejní orgán ani státní zástupce o spolehlivosti a úplnosti písemně podaného znaleckého posudku pochybnosti.*

pokračování

Podle § 109 tr. řádu dále platí, že *Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, přibere se znalec jiný.*

[224] Kárně obviněná tedy nemusela nechávat zpracovávat revizní znalecký posudek, ale bylo zcela na místě, aby postupovala v souladu s citovanými ustanoveními trestního řádu a nechala policejní orgán provést výslech znalce, případně jej mohla provést sama, nebo minimálně měla požádat znalce o vysvětlení. O spolehlivosti a úplnosti písemně podaného znaleckého posudku totiž objektivně panovaly vážné pochybnosti. Minimálně bez provedení výslechu znalce či vysvětlení znalce proto neměla přistoupit ani k podání obžaloby, neboť tak může učinit jen tehdy, jestliže výsledky vyšetřování dostatečně odůvodňují postavení obviněného před soud (§ 176 odst. 1 tr. řádu). Jestliže zde panovaly vážné pochybnosti o správnosti znaleckého posudku, který byl klíčový pro naplnění jednoho znaku skutkové podstaty, a navíc znalcem určená cena překračovala hranici značné škody jen zcela nepatrně, těžko lze hovořit o tom, že by výsledky vyšetřování závěr o podání obžaloby dostatečně odůvodňovaly.

[225] Namísto toho kárně obviněná bez jakékoliv reakce na relevantní obhajobu obviněných v podané obžalobě pouze operovala s tím, že znalec určil obvyklou cenu nemovitosti, aniž by bylo jakkoliv seznatelné, jak k takovému závěru dospěla. Tento závěr kárný senát činí i poté, co v souladu se zásadou *in dubio pro reo* považoval za nevyvrácenou obhajobu kárně obviněné Radky Pavlišové, že otázku znalecké metody konzultovala před podáním obžaloby telefonicky se znalcem Ing. Vaňkem, který ji měl ubezpečit o tom, že své závěry v hlavním líčení obhájí. Takový postup však nerespektoval právo na obhajobu obviněných v dané trestní věci. Neexistující pochybnosti policejního orgánu a státního zástupce uvedené v § 108 odst. 3 tr. řádu se totiž musí opírat o skutečnosti zjištělé ze spisu, nikoliv o okolnosti zjištěné mimoprocesně. Na takovéto mimoprocesní upřesnění znaleckého posudku nemohli obvinění jakkoliv reagovat. Oproti tomu v případě standardního výslechu znalce by mu sami mohli klást otázky a následně se k provedenému výslechu vyjádřit nebo v případě vysvětlení znalce na něj reagovat.

[226] Kárný soud v obecné rovině sdílí závěr obhajoby kárně obviněné Radky Pavlišové, že je dán nepochybný zájem na projednání všech věcí sporných a zároveň existuje zájem na odsouzení věcí pouze nesporně trestných. Zároveň však upozorňuje, že tím rozhodně nemůže být aprobováno alibistické chápání této zásady, v praxi – dosti zjednodušeně - označované jako „*zásada v pochybnostech žaluj*“. Tuto zásadu, vyvěrající z odlišného nastavení míry pochybností pro zastavení trestního stíhání (srov. § 172 odst. 1 tr. řádu) a pro zprošťující rozsudek (srov. § 226 tr. řádu), totiž nelze rozhodně vnímat jako univerzální argument umožňující paušálně opomíjet relevantní obhajobu obviněného. Kárný soud nadto nesdílí ani tu námitku kárně obviněné Radky Pavlišové, že by tato zásada měla mít snad dopad i do oblasti právního posouzení. Relevantní pochybnost je totiž možno ze své podstaty mít pouze v otázce skutkového stavu, nikoli v otázce právního posouzení. Naopak v otázce právního posouzení i pro státního zástupce, na něhož jsou kladeny obdobné odborné požadavky jako na soudce, zcela jistě platí princip *iura novit curia*.

[227] Taktéž lze obecně souhlasit s obhajobou v tom, že kritériem správnosti postupu státního zástupce nemůže být názor, tj. souhlas či nesouhlas toho, proti komu je řízení vedeno. Tato námitka se však zásadně míjí s podstatou problému. Tím je totiž zcela neoddiskutovatelná povinnost státního zástupce v přípravném řízení *náležitě reagovat na relevantní* obhajobu obviněného, neboť to je nutným projevem klíčové úlohy státního zástupce jakožto garanta zákonnosti v přípravném řízení trestním. Pokud totiž kárný návrh obsahoval formulaci „*a to přesto, že byla obžalovanými na svůj chybný postoj opakovaně upozorňována*“, vyjadřuje dle názoru kárného soudu, byť možná ne zcela výstižně, jednak subjektivní stránku jednání kárně obviněné Radky Pavlišové, jednak právě i zmíněnou povinnost státního zástupce jakožto garanta zákonnosti. Všechny tyto skutečnosti pak kárně obviněná dostatečně důsledně nevyhodnotila.

[228] V tomto směru lze kárně obviněné vytknout i absenci jakékoli sebereflexe, neboť kárný soud v jejím přístupu v rámci kárného řízení neshledal, že by si skutečně uvědomovala dopady svého nedůsledného postupu.

[229] Jejím samotnému postupu v řízení před soudem již lze těžko něco konkrétního vyčítat. Jak nicméně bylo podrobně rozebráno v části VII.B.2 *Trvající kárné provinění u dozorového státního zástupce*, do této fáze se trestní stíhání nemělo bez odstranění zásadních pochybností o správnosti znaleckého posudku Ing. Vaňka dostat, a proto by jej bylo možno považovat za udržování protiprávního stavu, přičemž je na tom, kdo takový stav způsobil, aby se jej snažil odstranit jemu dostupnými prostředky, které byla shora podrobněji rozebrány.

VII.C.2 Postup dalších článků soustavy státního zastupitelství a soudu a jeho vliv na odpovědnost kárně obviněné

[230] Zejména kárně obviněná Iveta Bollová, ale částečně i Radka Pavlišová, poukazovaly na to, že na údajně nesprávný postup nebyly upozorněny, ačkoliv o něm byl informován vedoucí státní zástupce OSZ v Lounech, nadřízená státní zastupitelství a postup aproboval i soud, což je mělo utvrzovat ve správnosti jejich postupu. Pro posouzení této otázky je podstatné, jaké informace měly tyto ostatní části soustavy státního zastupitelství, případně soud, k dispozici a jaké otázky posuzovaly.

[231] Pokud jde o informování tehdejšího vedoucího státního zástupce R. D., pak je zřejmé z jeho výslechu, že s věcí byl seznámen pouze velmi obecně při rozhodování o jejím přidělení a dále při aprobaci obžaloby. Při aprobaci, stejně jako jindy, do věci podrobně nešel a Radka Pavlišová s ním problémy se znaleckým posudkem neřešila. Kárný soud se k vlivu aprobace na kárnou odpovědnost již vyjádřil, naposledy například v bodu 86 rozhodnutí ze dne 22. 10. 2019, čj. 12 Ksz 2/2019-101, ve věci Soni Bednářové II., ve kterém uvedl: *»Jak je zřejmé z vyjádření kárné návrhovatelky, ale i povahy samotné aprobace, při jejím výkonu se nemůže ten, kdo aprobaci provádí, do podrobností seznámit se všemi okolnostmi aprobované věci. Zpravidla půjde jen o zběžné seznámení se s podáním. Samotná skutečnost, že bylo určité podání aprobováno některým z nadřízených, tedy rozhodně nemůže sejmout odpovědnost za správnost úkonu z dozorového státního zástupce. Jak Nejvyšší správní soud uvedl mj. v bodě 130 rozsudku ze dne 12. 6. 2012, čj. 1 As 51/2012 - 242, č. 2702/2012 Sb. NSS, ve věci odvolání V. R.: „Státní zastupitelství nesmí být souborem bezbarvých anonymních úředníků čekajících na pokyny, kteří nenesou vlastní odpovědnost za rozhodování v konkrétní věci, ať už v přípravném řízení při výkonu dozoru nad činností policejních orgánů či po podání obžaloby při jejím zastupování v hlavním líčení před soudem, a schovají se do byrokratického systému několikastupňového schvalování, aprobování atd. za své nadřízené, kteří naopak svou odpovědnost ze sebe sejmou s poukazem na samostatnost jednotlivých státních zástupců. Takto je nutno nablížit na posuzování konkrétního obsahu povinností vymezených zákonem o státním zastupitelství státním zástupcům i jejich vedoucím.“ Taktéž viz bod 58 rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2019, čj. 12 Ksz 1/2019 - 74, ve věci Jana Zelinky. To samozřejmě neznamená, že by chybné schválení určitého úkonu nemohlo vést i k odpovědnosti toho, kdo aprobační činnost nedostatečně vykonával, stejně tak jako to, že by se případně k této skutečnosti nemohlo přiblížit při posuzování toho, zda je na místě kárný postih (k tomu viz dále bod [117]).«* Soud nemá důvod se od těchto závěrů odchylovat ani v nyní projednávané věci.

[232] Pokud jde o dohled KSZ v Ústí nad Labem, pak u prvního vykonaného dohledu nelze přehlédnout, že podatelé podnětu poukazovali již konkrétně na zjevné vady znaleckého posudku, přičemž Iveta Bollová, aniž by na tyto námitky jakkoliv konkrétně reagovala, neshledala v postupu Radky Pavlišové jakékoliv vady, ani jí nijak neupozornila na to, že by se problematikou znaleckého posudku měla zabývat, ačkoliv by to v případě řádně vykonaného dohledu bylo nepochybně na místě. To může otázku zavinění kárně obviněné Radky Pavlišové snižovat, rozhodně to však nemůže znamenat, že by tímto okamžikem přestala nést vlastní odpovědnost v této otázce. V plném rozsahu lze odkázat na závěry uvedené v předchozím bodě vztahující

pokračování

se k aprobaci vedoucím státním zástupcem. Pokud nadřízené státní zastupitelství nezjistí v rámci výkonu dohledu vady v postupu dozorového státního zástupce, nemůže to dozorového státního zástupce zbavit odpovědnosti za zákonnost jeho vlastního postupu. Pokud jde o další vykonané dohledy, pak ty již nemohou mít vliv na posouzení odpovědnosti Radky Pavlišové vůbec. Druhý dohled byl vykonán po podání obžaloby, tedy v době, kdy již Radka Pavlišová odpovídala za udržování protiprávního stavu spočívajícího v pokračování v trestním stíhání bez odstranění zásadních pochybností o správnosti znaleckého posudku Ing. Vaňka. Výsledek dohledu dospíval k závěru, že její postup v přípravném řízení měl být jiný a mělo být vyžádáno doplnění či upřesnění posudku Ing. Vaňka. Závěr dohledu nicméně vycházel z toho, že soud obžalobu přijal a nedostatky znaleckého posudku navrhoval řešit až v hlavním líčení. Mohlo se tedy jednat o další indicii pro kárně obviněnou Radku Pavlišovou, že znalecký posudek byl nedostatečný, ale mohlo to mít vliv maximálně na její další úvahy jak dále naložit s trestním stíháním, přičemž doporučení dohledové státní zástupkyně Ivety Bollové ve svém dalším postupu před soudem respektovala. Třetí výkon dohledu nemohl mít na její postup žádný vliv, neboť byl vykonán v době, kdy již bylo trestní stíhání pravomocně ukončeno.

[233] I k postupu Okresního soudu v Chomutově lze přihlížet při hodnocení jejího postupu omezeně. Jak již bylo několikrát řečeno, k primárnímu pochybení došlo již v přípravném řízení ve spojení s tím, že se Radka Pavlišová rozhodla podat obžalobu, ačkoliv pro to nebyly splněny podmínky. O správnosti postupu soudu však lze mít též pochybnosti, neboť v obecné rovině je možné konstatovat, že pokud bez odstranění pochybností o skutkovém stavu neměla být podávána obžaloba, tím spíše by neměl být soudem vydán trestní příkaz, neboť ten lze podle § 314e tr. řádu vydat jen tehdy, jestliže skutkový stav je spolehlivě prokázán opatřenými důkazy, tedy ještě vyšší standard než pro podání obžaloby. Jestliže soud trestní příkaz vydal, těžko to mohla Radka Pavlišová vnímat jinak, než tak, že soud vyhodnotil skutkový stav jako dostatečný i pro podání obžaloby. Předmětem tohoto řízení však není přezkum správnosti postupu soudu nad rámec nezbytný pro posouzení zavinění Radky Pavlišové. V této souvislosti by šlo snad jen uvažovat, že pokud by soud postupoval jinak, například by věc vrátil státnímu zástupci k došetření podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu (přičemž lze mít pochybnosti, že k takovému postupu byly splněny podmínky), mohlo by dojít k ukončení protiprávního stavu možná mnohem dříve. Jde však o čistou spekulaci, která nemůže narušit příčinnou souvislost mezi porušením povinností Radky Pavlišové a dalším pokračováním trestního stíhání. Mohlo to maximálně ovlivnit její úvahy o tom, jak ve věci dále postupovat.

[234] Vůbec se pak nelze ztotožnit s obhajobou poukazující na to, že byla informována i VSZ v Praze a NSZ a tato nesdělila v době probíhajícího trestního řízení žádné výhrady k postupu Radky Pavlišové.

[235] Jak vyplývá z části *VI.D Postup VSZ v Praze*, tak to bylo o věci informováno až z podnětu tehdejšího ministra spravedlnosti, tedy v době, kdy již byla podána obžaloba. O něco podrobněji se s věcí mohlo seznámit až z druhého vykonaného dohledu KSZ v Ústí nad Labem, který nicméně již dospěl k závěru, že Radka Pavlišová při výkonu dozoru pochybila. Teprve poté zavedlo VSZ v Praze vůči OSZ v Lounech informační povinnost podle § 12g zákona o státním zastupitelství, a to jen ve vztahu k výsledku řízení před soudem. V návaznosti na to si lze maximálně představit, že by se VSZ v Praze neztotožnilo s doporučením KSZ v Ústí nad Labem ohledně dalšího postupu a doporučilo by razantnější řešení, například v podobě zpětvzetí obžaloby. Nicméně by se tak muselo stát jen mimoprocesně, neboť pokud by chtělo ve věci zasáhnout bezprostředně, mohlo by tak učinit jen formou výkonu dohledu nad dohledem KSZ v Ústí nad Labem. Ten se navíc má zaměřovat pouze na hodnocení úrovně a účinnosti dohledu (§ 2 odst. 1 jednacního řádu státního zastupitelství). Pokud druhý vykonaný dohled ze strany KSZ v Ústí nad Labem již konstatoval pochybení ohledně znaleckého posudku a doporučoval jej řešit v hlavním líčení, je otázkou, zda lze takovému závěru něco vytknout

z pohledu případného „naddohledu“. Zejména pokud by hlavní líčení proběhlo rychle a vady by byly odstraněny, mohlo se jednat i o rychlejší a efektivnější způsob nápravy než případné zpětvzetí obžaloby. Navíc lze souhlasit se závěry D. H. v její informaci pro vrchní státní zástupkyni v Praze, uvedené shora v bodě [132], že VSZ nemělo všechny potřebné informace, které by mohlo mít, jen, pokud by si vyžádalo kompletní spisový materiál, a naopak některé informace podané Ivetou Bollovou byly minimálně zavádějící. To, že VSZ v Praze výslovně žádné kroky ve věci nečinilo, opět nemohlo ubezpečit Radku Pavlišovou o správnosti jejího postupu, když k primárnímu pochybení již došlo v přípravném řízení a bylo konstatováno druhým vykonaným dohledem ze strany KSZ v Ústí nad Labem.

[236] Pokud jde o to, jaké mělo informace NSZ o věci, pak to vyplývá z rekapitulace obsahu spisu NSZ v části *VI.E Postup NSZ*. Je z něj zřejmé, že NSZ nemělo minimálně do 15. 6. 2018 žádné informace o tom, že trestní stíhání je opřeno o velmi sporný znalecký posudek. V té době byl nicméně již vykonán druhý dohled KSZ v Ústí nad Labem, který pochybení konstatoval (a o kterém NSZ informováno nebylo). Možný zásah NSZ byl velmi omezen neboť i to by bylo možné jen cestou dohledu nad dohledem a to vůči VSZ v Praze. Jednalo by se tak o „naddohled na druhou“ a to opět se shora uvedenými omezeními. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 10/2011, o informacích, nepředpokládá, že by státní zástupci NSZ, kteří informace přijímají, měli vyvíjet nějakou zvláštní aktivitu v daných věcech, ale tyto informace jsou zjevně shromažďovány zejména za účelem analyzování věcí určitého druhu a zaujímání obecnějších závěrů, k nimž je nejvyšší státní zástupce oprávněn ve formě pokynů obecné povahy nebo stanovisek podle § 12 odst. 1 a 2 zákona o státním zastupitelství, případně k podání podnětu k zaujetí stanoviska Nejvyšším soudem podle § 12 odst. 4 zákona o státním zastupitelství.

[237] Lze tedy shrnout, že postup dalších součástí státního zastupitelství ani soudu nemohl kárně obviněnou Radku Pavlišovou vyvinut, byť postup KSZ v Ústí nad Labem a postup soudu mohl vést ke snížení míry její odpovědnosti.

VII.C.3 Posouzení intenzity pochybení kárně obviněné jako kárného provinění

[238] Konečným úkolem kárného senátu tak je posoudit, zda takové jednání kárně obviněné Radky Pavlišové má parametry kárného provinění.

[239] Dle § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství je státní zástupce „*při výkonu své funkce povinen odpovědně plnit své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů. Jakýkoli vnější zásah nebo jiný vliv, jehož důsledkem by mohlo být porušení některé z těchto povinností, musí odmítnout.*“ Dle § 28 zákona o státním zastupitelství je kárným proviněním „*zaviněné porušení povinností státního zástupce, zaviněné chování nebo jednání státního zástupce, jímž obrozňuje důvěru v činnost státního zastupitelství nebo v odbornost jeho postupu anebo snižuje vážnost a důstojnost funkce státního zástupce.*“

[240] V již vícekrát citovaném rozhodnutí ve věci V. B. vyslovil kárný soud závěr, že *vedení trestního stíhání a podání obžaloby, které byl obžalovaný soudem pravomocně zproštěn, může založit kárnou odpovědnost státního zástupce jen zcela výjimečně. Je tomu tak v případech, kdy státní zástupce flagrantně porušil své povinnosti postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně a spravedlivě při výkonu dozoru nad zachováním zákonnosti přípravného řízení, případně i v následném řízení před soudem. Při vynesení zprošťujícího rozsudku podle § 226 písm. b) trestního řádu může k tomuto excessu dojít například tehdy, když je někdo bezdůvodně stíhán pro skutek, který podle zcela jednoznačného znění aplikované právní normy nemůže být trestným činem, nebo když je stíhán pro skutek, který podle ustálené judikatury vrcholných soudů není trestný a odlišný právní názor nebyl policejním orgánem ani státním zástupcem ničím zdůvodněn. Zproštění obžaloby z důvodu, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem, může založit kárnou odpovědnost i tehdy, kdyby se státní zástupce v trestní věci vůbec nezabýval základními skutkovými a právními*

pokračování

otázkami, bez nichž nemohl uvažovat o právní kvalifikaci skutku jako trestného činu, nebo kdyby si ve vztahu k nim neopatřil naprosto žádné důkazy ani nenavrhl soudu jejich provedení. Ve všech těchto hypotetických případech by totiž bylo trestní stíhání obviněného vedeno zcela nedůvodně, což by představovalo natolik závažné a hrubé pochybení státního zástupce, že by nepostačovala náprava v řízení před trestním soudem a muselo by být přistoupeno k jeho postihu v kárném řízení.

[241] Uvedené závěry byly aplikovány dále v rozhodnutí kárného soudu ze dne 25. 4. 2017, č. j. 12 Ksz 1/2017-35, ve věci Z. L. V něm kárný soud vyslovil, že „[s]tátní zástupce se dopustí kárného provinění podle § 28 zákona o státním zastupitelství, jestliže řádně nepřezkoumá usnesení o zahájení trestního stíhání, nezjistí jeho nezákonnost spočívající v tom, že skutky v něm uvedené zcela evidentně nemohou naplňovat znaky skutkové podstaty žádného trestného činu, a následně podá soudci návrh na vzetí obviněného do vazby, který mu vyhoví, přičemž v důsledku těchto pochybení státního zástupce obviněný nezákonně pobývá ve vazbě po dobu třinácti dnů.

[242] Tato judikaturní východiska lze ve stručnosti vyjádřit tak, že kárný postih státního zástupce za vedení trestního stíhání, které vyústilo ve zproštění obviněného lze zvažovat:

- ve zcela výjimečnou v případech, a
- když státní zástupce flagrantně poruší své povinnosti postupovat odborně, svědomitě odpovědně, nestranně a spravedlivě.

[243] Z odůvodnění rozhodnutí ve věci V. B. pak vyplývá, že k takovému excesu může dojít *například* tehdy, když:

1. je někdo bezdůvodně stíhán pro skutek, který podle zcela jednoznačného znění aplikované právní normy nemůže být trestným činem,
2. je někdo stíhán pro skutek, který podle ustálené judikatury vrcholných soudů není trestný a odlišný právní názor nebyl policejním orgánem ani státním zástupcem ničím zdůvodněn.

[244] Zproštění obžaloby z důvodu, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem, může založit kárnou odpovědnost i tehdy:

3. kdyby se státní zástupce v trestní věci *vůbec nezabýval základními skutkovými a právními otázkami*, bez nichž nemohl uvažovat o právní kvalifikaci skutku jako trestného činu, nebo
4. kdyby si ve vztahu k nim neopatřil *naprosto žádné důkazy* ani nenavrhl soudu jejich provedení.

[245] V nyní projednávané věci dle názoru kárného soudu nepostupovala kárně obviněná Radka Pavlišová skutečně řádně a lze jí vytknout pochybení spočívající v nedostatečné reakci na relevantní obhajobu obviněných ve vztahu k posudku Ing. Vaňka. Nejednalo se ovšem na druhou stranu o hrubé pochybení v aplikaci hmotněprávní normy, které by bylo možno podřadit pod kategorii „*bezdůvodného stíhání pro skutek, který podle jednoznačného znění aplikované právní normy, či ustáleného právního výkladu nemůže být trestným činem.*“ Kárně obviněná totiž zjevně věděla, že znakem stíhaného trestného činu je způsobení značné škody. Tento znak se podle zjištění policejního orgánu a vymezení stíhaného skutku obviněných v danou dobu jevil být naplněn, byť na podkladě vadného posudku Ing. Vaňka. Nejednalo se tedy o hrubé pochybení spočívající například ve zcela chybějícím vyjádření výše domněle způsobené škody, nebo mylný závěr, že pro trestní odpovědnost postačuje způsobení škody nižší.

[246] Ze stejného důvodu nelze ani uzavřít, že by se kárně obviněná *vůbec* nezabývala základními skutkovými a právními otázkami. Třebaže kusým a relativně povrchním způsobem, kárně obviněná Radka Pavlišová se těmito otázkami ve skutečnosti zabývala. Je však třeba jí vytknout nízkou míru pečlivosti při jejich hodnocení.

[247] Posledním judikaturně vyjádřeným kritériem kárné odpovědnosti je, že státní zástupce si ve vztahu k hodnocení skutkových a právních otázek neopatřil *naprosto žádné důkazy*, ani *nenavrhl soudu jejich provedení*. Tak tomu ovšem v dané trestní věci rovněž nebylo, neboť kárně obviněná

svůj skutkový a právní závěr zjevně opírala o reálně existující důkaz v podobě vadného posudku Ing. Vaňka.

[248] Kárná navrhovatelka si byla zjevně této skutečnosti vědoma, a proto svůj kárný návrh postavila na tezi, že vadnost uvedeného posudku byla flagrantní a jednalo se tak o zcela nezpůsobilý důkazní prostředek, což lze klást naroveň důkazu chybějícímu. S tím se však kárný soud na pozadí nyní projednávané věci neztotožnil. Soud zároveň vnímá, že dosavadní judikatura chápe výčet typových pochybení státního zástupce zakládajících jeho kárnou odpovědnost jako příkladný. Zároveň však musel mít na paměti, že postih za postup státního zástupce v trestním řízení v případě zprošťujícího rozhodnutí soudu je možný dovodit pouze výjimečně. Je tomu tak z dobrých důvodů, které rozhodnutí ve věci V. B. přílehlavě vyjádřilo. Z toho zároveň vyplývá, že pokud by měl být vymezen další typový okruh kárně postižitelných pochybení státního zástupce nad rámec uvedeného demonstrativního výčtu, muselo by se jednat o pochybení srovnatelné závažnosti či intenzity. Takto intenzivní pochybení rovnající se předložení věci soudu bez jakýchkoliv důkazů však v případě kárně obviněné Radky Pavlišové z dále uvedených důvodů neshledal.

[249] Ačkoliv to nemůže být relevantní postup z pohledu obviněných, jak bylo uvedeno shora, kárně obviněná se mimoprocesně zabývala i vadami posudku Ing. Vaňka, když měla být z jeho strany ještě před podáním obžaloby ubezpečena, že si své závěry obhájí, a to z důvodu, že v době 6 měsíců před prodejem nebyly prodávány žádné srovnatelné nemovitosti. Tento závěr pak částečně korespondoval i s vyjádřením znalce Ing. Racka předloženým obhájcem obviněných při seznámení se spisem, který na nedostatek srovnatelných nemovitostí v období 6 měsíců také poukazoval. Kárně obviněná tedy zcela na odstranění nejasností posudku Ing. Vaňka nerezignovala, ale alespoň mimoprocesně se o jeho správnosti ujistovala. I s ohledem na tuto telefonickou konzultaci s Ing. Vaňkem, které byla obsahově zopakována v jeho e-mailu z 18. 1. 2018 a následně při hlavním líčení, lze také uvažovat o tom, zda by případně i správný procesní postup kárně obviněné, tedy provedení výslechu znalce či alespoň podání písemného vysvětlení znalcem již v přípravném řízení, vedl nutně k jinému výsledku. Pokud by totiž při svém výslechu či vysvětlení znalec uvedl to, co uváděl později, bylo by velmi sporné, zda by jeho vysvětlení nemohlo být bráno pro danou fázi trestního řízení jako dostačující pro odstranění pochybností. Nelze také přehlédnout, že ačkoliv byla řada indicií, které ukazovaly na spornost závěru posudku Ing. Vaňka, byly zde i určité známky toho, že závěr posudek mohl být i správný. Zejména lze odkázat na znalecký posudek z roku 2008, který cenu určil v obdobné výši, konkrétně ve výši 1 558 000 Kč (viz výpověď Z. P. rekapitulovanou v bodě [86]). Do nemovitosti byly také relativně krátce před prodejem investovány prostředky města ve výši přibližně 470 tis Kč (viz rekapitulaci usnesení o zahájení trestního stíhání v bodě [81]), které její hodnotu mohly zvýšit, byť je samozřejmě velmi sporné o jakou částku. Na nedostatky znaleckého posudku také nebyla upozorněna ze strany KSZ v Ústí nad Labem, které mohlo, pokud by řádně provedlo dohled, jeho nedostatky objevit, protože na ně bylo výslovně v podnětech k výkonu dohledu upozorňováno. Nelze ani odhlédnout od toho, že nedostatků si nepovšiml ani soud, který vydal trestní příkaz. Ačkoliv dvě posledně uvedené skutečnosti nehrají roli pro samotné posouzení, zda kárně obviněná pochybila či nikoliv, mohou hrát roli při posuzování míry zavinění, neboť jejich odlišný postup mohl vést k tomu, že by protiprávní stav trval výrazně kratší dobu a zároveň jejich postup mohl v kárně obviněné utvrzovat přesvědčení, že postupuje správně. Lze jistě přihlídnout i k tomu, že pro kárně obviněnou se jednalo o její první případ ve funkci státní zástupkyně, kdy se setkala s problematikou oceňování nemovitostí. Výkon její funkce je jinak hodnocen jako velmi kvalitní a pečlivý. Jednalo se tak o její ojedinělé pochybení. Soud zohlednil též to, že Radka Pavlišová na závěry revizního posudku správně reagovala návrhem na vydání zprošťujícího rozsudku.

pokračování

[250] Při vážení míry zavinění pak musel soud přihlídnout i k tomu, že judikatura kárných senátů vychází dlouhodobě z toho, že kárnou odpovědnost lze dovozovat pouze v závažných případech, v nichž nepostačuje uplatnění mechanismů dohledu a řízení v soustavě státního zastupitelství (viz například rozhodnutí NSS ze dne 16. 9. 2010, čj. 12 Ksz 3/2010-83, ve věci L. Ř.) a kárná odpovědnost má nastupovat jen v případech závažnějších porušení povinností státního zástupce. S ohledem na okolnosti uvedené v předchozím bodě pak šlo zejména uvažovat o uložení výtky podle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství. V této souvislosti je také třeba znovu zdůraznit, že nedostatky znaleckého posudku mohly být zjištěny též již při prvním dohledu ze strany KSZ v Ústí nad Labem, pokud by byl proveden řádně. Tento závěr činí kárný soud i při vědomí, že se touto otázkou nezabýval ve vztahu k zavinění kárně obviněné Ivety Bollové, ale tato otázka byla podstatná též pro posouzení míry zavinění u Radky Pavlišové.

[251] S ohledem na tyto okolnosti dospěl kárný senát k závěru, že míra zavinění na straně kárně obviněné Radky Pavlišové *zcela braničně* nedosáhla intenzity kárného provinění. S ohledem na to dospěl k závěru, že skutek kladený Radce Pavlišové za vinu není kárným proviněním ve smyslu § 28 zákona o státním zastupitelství. Proto rozhodl výrokem II. tohoto rozhodnutí podle § 19 odst. 2 zákona o kárném řízení tak, že se kárně obviněná Radka Pavlišová zprošťuje kárného obvinění.

VII.D Posouzení kárné odpovědnosti Ivety Bollové

[252] S ohledem na závěry uvedené v části *VII.B.3 Povaha kárného provinění u dohledového státního zástupce* je třeba připomenout, že kárný soud s ohledem na zastavení řízení neposuzoval vinu kárně obviněné Ivety Bollové u prvních dvou provedených dohledů (byť je částečně hodnotit musel pro účely posouzení viny Radky Pavlišové). Vůči ní se proto zabýval pouze třetím výkonem dohledu v období od 21. 5. 2019 do 13. 8. 2019. V té době bylo trestní stíhání obviněných zastupitelů již ve fázi po vyhlášení zprošťujícího rozsudku Okresního soudu v Chomutově, k němuž došlo 3. 4. 2019. Nicméně právní moci vůči poslednímu obžalovanému rozsudek nabyl až 4. 6. 2019. Toto jednání se rozpadalo do dvou fází, a to do fáze na podkladě podnětu VSZ v Praze a následně na podkladě pokynu náměstka vrchní státní zástupkyně v Praze.

[253] Samotný podnět k výkonu dohledu VSZ v Praze se obsahově zaměřoval zejména na další postup ve vztahu k obviněnému P. R., jehož trestní stíhání bylo přerušeno. Formálně takový dohled proveden nebyl, nicméně kárně obviněná Iveta Bollová v informaci pro náměstkyni krajského státního zástupce v Ústí nad Labem popsala aktuální procesní stav, vyjádřila svůj názor na meze výkonu dohledu a zároveň akceptovala zamýšlený postup dozorové státní zástupkyně ve vztahu k obviněnému P. R. Souhrn těchto závěrů byl podkladem pro odpověď náměstkyně krajského státního zástupce VSZ v Praze. V takovém postupu nelze spatřovat nic, co by svědčilo o zaviněném porušení povinností státního zástupce. Na tomto závěru pak ničeho nemění ani navazující postup VSZ v Praze, které přistoupilo k vydání pokynu k dalšímu výkonu dohledu.

[254] Pokud jde o dohled vykonaný kárně obviněnou Ivetou Bollovou na podkladě zmíněného pokynu náměstka vrchní státní zástupkyně v Praze, je patrné, že byl vykonán za stavu, kdy daná trestní věc již byla pravomocně skončena zprošťujícím rozsudkem.

VII.D.1 Přípustnost výkonu dohledu po podání obžaloby a po pravomocném skončení věci

[255] V této souvislosti je na místě zabývat se námitkami obhajoby Ivety Bollové, že výkonu dohledu nepodléhají věci ani ve fázi řízení před soudem a tím spíše mu nemohou podléhat věci pravomocně skončené, neboť k přezkumu takových věcí slouží prověrka skončené věci podle § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství. S těmito námitkami se však kárný soud neztotožnil.

[256] Podle § 12c zákona o státním zastupitelství *Dohled je výkonem oprávnění stanovených tímto zákonem k zajištění řídicích a kontrolních vztahů mezi různými stupni státních zastupitelství a uvnitř jednotlivých státních zastupitelství při výkonu působnosti státního zastupitelství.* Podle § 12d odst. 1 téhož zákona pak platí, že *Nejblíže vyšší státní zastupitelství je oprávněno vykonávat dohled nad postupem nejblíže nižších státních zastupitelství ve svém obvodu při vyřizování věcí v jejich příslušnosti a dávat jim k jejich postupu písemné pokyny. Postup nejblíže nižších státních zastupitelství může sjednocovat i pokyny vztahujícími se na více věcí určitého druhu.*

[257] Zákon o státním zastupitelství tedy výslovně nezapovídá výkon dohledu ani u věcí, které jsou v řízení před soudem, ani věci již skončených. Naopak lze dovodit, že takový dohled je možný. Zejména v řízení před soudem si lze na základě provedeného dohledu představit udělení pokynu k dalšímu postupu v řízení před soudem (například k podání opravného prostředku). U pravomocně skončených věcí si lze představit pokyn k dalšímu postupu v konkrétní věci pouze velmi výjimečně, nicméně ani tam to nelze zcela vyloučit. Například pokud by při výkonu dohledu nadřízené státní zastupitelství zjistilo, že podřízené státní zastupitelství nepředložilo soudu určité důkazy, které by mohly vést k povolení obnovy řízení, pak by mohlo uložit pokyn podat návrh na povolení obnovy řízení. Nadřízené státní zastupitelství je navíc oprávněno sjednocovat postup nejblíže nižších státních zastupitelství i pokyny vztahujícími se na více věcí určitého druhu. Je logické, že k takovému kroku by mohlo přistoupit zejména v okamžiku, kdy zjistí nejednotnost postupu podřízených státních zastupitelství. To může být i na základě poznatků o průběhu řízení před soudy nebo ze skončených věcí. O využití pro metodickou činnost ostatně hovořila i svědkyně D. H. Mezi řídicí a kontrolní vztahy lze také řadit i pravomoc podat návrh na zahájení kárného řízení a i v takovém případě si lze představit, že za účelem vyhodnocení toho, zda takový návrh bude nebo nebude podán, bude proveden dohled v již skončené věci.

[258] Těmito závěry není nijak zasahováno do výlučné pravomoci nejvyššího státního zástupce podle § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství nařídít, aby NSZ nebo jím pověřené státní zastupitelství provedlo kontrolu skončených věcí, v nichž bylo příslušné státní zastupitelství činné, a uložilo v případě pochybení opatření k nápravě. Nejvyšší státní zastupitelství totiž může vykonávat dohled jen nad činností nejblíže nižších státních zastupitelství (§ 12d odst. 1 zákona o státním zastupitelství), tedy vůči vrchním státním zastupitelstvím. Je tak omezena možnost zasahování NSZ do probíhajících věcí v nižších stupních soustavy. Naopak v případě výkonu pravomoci podle § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství nejvyšší státní zástupce není v možnosti provedení kontroly skončené věci jakkoliv omezen. Tato pravomoc však nevylučuje možnost nejblíže vyššího státního zastupitelství provést vůči nejblíže nižšímu státnímu zastupitelství, obsahově obdobný postup, provedený však formou dohledu. To však samozřejmě neznamená, že by tento postup měl sloužit k tomu, aby se obcházel postup podle § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství například neformálními podněty ze strany NSZ na nižší státní zastupitelství k výkonu dohledu u skončených věcí. Jak však bylo rozebráno shora, dohled i nad skončenými věcmi může být pro nadřízené státní zastupitelství významný, aniž by musel být naopak významný pro nejvyššího státního zástupce.

[259] Těmito závěrům nasvědčuje i § 1 odst. 2 písm. d) jednacího řádu státního zastupitelství, které mezi dohledová oprávnění řadí i právo *provádět u nižšího státního zastupitelství prověrky jednotlivých věcí, prověrky na určitých úsecích činnosti nižšího státního zastupitelství nebo celkové prověrky činnosti nižšího státního zastupitelství.* Nelze si dost dobře ani představit, že by při prověrce určitého úseku činnosti nebo dokonce celkové činnosti byly prověrky prováděny jen u živých věcí, ale naopak bude taková prověrka zaměřena i na to, jak byly věci skončeny.

[260] Tento postup není vyloučen ani pokynem obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 1/2017, o výkonu dohledu v soustavě státního zastupitelství („pokyn obecné povahy

pokračování

o dohledu“). Pokud jde o výkladové stanovisko nejvyššího státního zástupce k výkonu dohledu po podání obžaloby, pak lze poznamenat, že na rozdíl od pokynů obecné povahy není toto stanovisko závazné. Navíc toto stanovisko se primárně zabývá podněty obviněných k výkonu dohledu a ani v takových případech nevylučuje výkon dohledu po podání obžaloby zcela. Pouze upozorňuje na určité faktické limity takto vykonaného dohledu. Jde podle něj tedy sice o postup výjimečný, avšak nelze jej považovat za nepřijatelný.

[261] Lze tak učinit závěr, že výkon instančního dohledu podle § 12d zákona o státním zastupitelství není vyloučen ani tehdy, pokud ve věci již byla podána obžaloba a nachází se tak v řízení před soudem nebo i pokud byla věc pravomocně skončena

VII.D.2 Chybějící následky případně vadného výkonu dohledu

[262] Jak již bylo uvedeno shora v bodě [250], porušení povinností státního zástupce lze shledat jen v těch případech, kdy jde o závažnější porušení jeho povinností. Mezi okolnosti, které se v takovém případě zvažují, patří i následky porušení povinností spočívající například ve vlivu porušení povinností na průběh trestního řízení nebo ohrožení vážnosti a důvěryhodnosti soustavy státního zastupitelství (k tomu viz rozhodnutí NSS ze dne 14. 2. 2017, č. j. 12 Ksz 4/2016-142, ve věci D. L.). Pokud porušení povinností nemá žádný vliv na další průběh trestního řízení, zpravidla nedosáhne intenzity kárného provinění (viz např. též body 104 až 106 rozhodnutí NSS ze dne 6. 2. 2019, č. j. 12 Ksz 8/2018-146, ve věci R. K.).

[263] Vzhledem k tomu, že trestní řízení bylo v době ukončení výkonu třetího provedeného dohledu již pravomocně skončeno, nelze souhlasit se závěry v kárném obvinění, že by případné řádné nevykonání třetího dohledu mohlo významně přispět k tomu, že bylo po dobu několika let nezákonně vedeno trestní stíhání. Soud předpokládá, že tato argumentace kárné navrhovatelky se vztahovala k prvnímu či případně ke druhému dohledu, ale byla použita na všechny vykonané dohledy s ohledem na východisko, že i v tomto případě šlo o trvajících kárné provinění. Naopak v průběhu jednání kárná navrhovatelka připustila, že třetí výkon dohledu by sám o sobě spíše kárným proviněním nebyl. Není ani zřejmé, že by výsledek tohoto dohledu měl sloužit nějakým jiným důležitým zájmům, které by mohly být ohroženy v důsledku případně chybných závěrů vykonaného dohledu.

[264] Kárný návrh také jednoznačně neuváděl, v čem měl být tento třetí výkon dohledu vadný. Z odůvodnění návrhu lze dovodit, že to zřejmě mělo být s ohledem na to, že ve třetím vykonaném dohledu nebylo znovu poukázáno na vady znaleckého posudku zjistitelné již v přípravném řízení. Třetí dohled však v tomto směru nebyl zcela jednoznačný, protože na jednu stranu konstatoval, že není důvod měnit závěry učiněné při předcházejících dohledech, přičemž výsledkem druhého dohledu byl mj. závěr, že při podání obžaloby nebyla zjištěna hodnota majetku v souladu s § 137 tr. zákoníku. Zároveň však závěr třetího vykonaného dohledu uváděl, že dozorová státní zástupkyně postupovala při výkonu dozoru řádně a důsledně podle trestního řádu (viz bod [122]). V tomto ohledu lze závěr dohledu považovat spíše za poněkud zmatečný, než za jednoznačně nesprávný.

[265] Nejvyšší správní soud však nepovažoval za nezbytné provádět podrobný rozbor třetího vykonaného dohledu a konfrontovat jej se závěry uvedenými shora pokud jde o posouzení odpovědnosti Radky Pavlišové. Jednak mu pro to nedával velký prostor sám kárný návrh, ale zároveň by to bylo primárně nadbytečné, neboť je zřejmé, že i pokud by bylo shledáno pochybení Ivety Bollové při výkonu třetího dohledu, není vůbec zřejmé, jaké negativní důsledky kárným právem chráněnému zájmu by mohly nastat. Vzhledem k tomu, že z důvodů rozvedených v části VII.B.3 *Povaha kárného provinění u dohledového státního zástupce* je třeba na výkon třetího dohledu nahlížet jako na samostatný skutek, jde o jednání, které samo o sobě nevykazuje

znaky kárného provinění. Za této situace tak kárný soud zprostil kárně obviněnou Ivetu Bollovou podle § 19 odst. 2 zákona o kárném řízení kárného obvinění.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **není** odvolání přípustné.

V Brně dne 17. června 2020

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda kárného senátu
ve věcech státních zástupců